



УКРАЇНА

У ВІДГУКАХ ЗАРУБІЖНОЇ ПРЕСИ

УКРАЇНА У ВІДГУКАХ ЗАРУБІЖНОЇ ПРЕСИ

Інформаційно-бібліографічний бюлетень

Головний редактор

С. В. Полтавець, в. о. директора Фонду Президентів України,
канд. політ. наук, старш. наук. співроб.

Відповідальні за випуск

С. М. Польовик, заввідділу організації та використання документального
фонду ФПУ, канд. наук. із соц. ком.

Реферативні та бібліографічні матеріали підготували

А. Г. Федорчук, А. В. Матвійчук, О. І. Макарова, С. М. Польовик, Т. І. Третяк,
Н. О. Моршна, Я. А. Дайнека, Т. А. Ставерська, Т. О. Петрова,
Д. В. Павленко, М. І. Хилько, Д. В. Бондаренко

Заснований у 2011 році
Виходить два рази на місяць

Адреса редакції:

НБУВ, пр-т Голосіївський, 3, Київ, 03039, Україна

Тел. (044) 525-54-70

E-mail: fpu@nbuv.org.ua

Передрук – тільки з дозволу редакції

НАЦІОНАЛЬНА БІБЛІОТЕКА УКРАЇНИ ІМЕНІ В. І. ВЕРНАДСЬКОГО
ФОНД ПРЕЗИДЕНТІВ УКРАЇНИ

УКРАЇНА У ВІДГУКАХ ЗАРУБІЖНОЇ ПРЕСИ

(інформаційно-бібліографічний бюлетень)

Випуск 3 (133)

(огляд матеріалів ЗМІ за 1–15 лютого 2021 р.)

Київ 2021

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА.....	4
АКТИВНІСТЬ СВІТОВОЇ ПРЕСИ У ВИСВІТЛЕННІ ПОДІЙ В УКРАЇНІ.....	5
РОЗБУДОВА УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВИ ОЧИМА ЗАРУБІЖНИХ ЗМІ.....	12
БІБЛІОГРАФІЧНО-ІНФОРМАЦІЙНІ МАТЕРІАЛИ.....	15
НАЦІОНАЛЬНА ПОЛІТИКА.....	15
АНАЛІТИЧНА ТА ПРОГНОСТИЧНА ІНФОРМАЦІЯ.....	15
ТРУДОВА МІГРАЦІЯ.....	16
ФІНАНСОВА ПОЛІТИКА.....	16
ЕКОНОМІКА.....	17
НАЦІОНАЛЬНА БЕЗПЕКА.....	18
БОРОТЬБА З КОРУПЦІЄЮ ТА ЗЛОЧИННІСТЮ.....	19
РОБОТА ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ.....	19
ОХОРОНА ЗДОРОВ'Я.....	20
ПРОБЛЕМИ ЕКОЛОГІЇ.....	27
СУСПІЛЬСТВО.....	28
ІСТОРІЯ.....	28
КУЛЬТУРА, ОСВІТА, НАУКА.....	29
ЗАСОБИ МАСОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ.....	29
НАДЗВИЧАЙНІ ПОДІЇ.....	35
КРИМ.....	36
ДОНБАС.....	38
АКЦІЇ ПРОТЕСТУ.....	42
ІМІДЖ УКРАЇНИ В МІЖНАРОДНІЙ СФЕРІ.....	43
БІБЛІОГРАФІЧНО-ІНФОРМАЦІЙНІ МАТЕРІАЛИ.....	45
ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СОЮЗ.....	45
НАТО.....	48
УКРАЇНСЬКО-РОСІЙСЬКІ ВІДНОСИНИ.....	49
УКРАЇНСЬКО-БІЛОРУСЬКІ ВІДНОСИНИ.....	53
УКРАЇНСЬКО-УГОРСЬКІ ВІДНОСИНИ.....	54
УКРАЇНСЬКО-АМЕРИКАНСЬКІ ВІДНОСИНИ.....	56
УКРАЇНСЬКО-ІРАНСЬКІ ВІДНОСИНИ.....	59
УКРАЇНСЬКО-КИТАЙСЬКІ ВІДНОСИНИ.....	59
УКРАЇНСЬКО-ТУРЕЦЬКІ ВІДНОСИНИ.....	61
УКРАЇНСЬКО-ГРУЗИНСЬКІ ВІДНОСИНИ.....	61
УКРАЇНСЬКО-ЧЕСЬКІ ВІДНОСИНИ.....	62
МІЖНАРОДНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО.....	62
ТРУДОВА МІГРАЦІЯ.....	62
ФІНАНСОВА ПОЛІТИКА.....	63
ЕКОНОМІЧНА ВІЙНА ТА САНКЦІЇ.....	64

<i>ЕКОНОМІКА</i>	65
<i>ПРОБЛЕМИ ГАЗОПОСТАЧАННЯ</i>	66
<i>ПРОБЛЕМИ ЕКОЛОГІЇ</i>	70
<i>КУЛЬТУРА, ОСВІТА, НАУКА</i>	70
ТОНАЛЬНІСТЬ ПУБЛІКАЦІЙ ПРО УКРАЇНУ	72

ПЕРЕДМОВА

ЗМІ представляють собою один з найважливіших і найвпливовіших інститутів суспільства, яким належить провідна роль у процесі формування і зміні громадської думки. Формування образу держави в очах світової спільноти також безпосередньо підвержене впливу ЗМІ і з цим треба рахуватися, оскільки в сучасних умовах зовнішньополітичний імідж держави відіграє колосальну роль, впливаючи на конкурентоспроможність, політичну вагу на міжнародній арені, а також дозволяє заручитися підтримкою великої кількості інших акторів і є запорукою успішного протистояння інформаційним атакам маніпулювання громадською думкою. Щодо іміджу України у світовому вимірі, то в свідомості спільноти він закріплюється в національних цінностях та історичних сенсах, в чому непересічну роль відіграють зарубіжні медіа.

Аналіз статей про Україну дасть можливість скласти картину про те, як наша країна сприймається зарубіжними ЗМІ і, відповідно, який імідж у неї формується. Це не тільки питання престижу і конкуренції за симпатії потенційних туристів та інвесторів, для України позитивний імідж є важливим елементом в інформаційній війні, яку веде Росія.

У 3 випуску інформаційно-бібліографічного бюлетеня «Україна у відгуках зарубіжної преси» розкрито суспільно-політичні події Української держави у дзеркалі їх відображення зарубіжними ЗМІ за період з 1 по 15 лютого 2021 р. Світова спільнота пильно стежить за тим, що відбувається в нашій країні про що свідчить 207 інформаційних повідомлень, опублікованих в зарубіжних інтернет-джерелах 22 країн світу таких як Австрія, Австралія, Бельгія, Болгарія, Великобританія, Іран, Іспанія, Італія, Канада, Китай, Литва, Німеччина, Польща, Португалія, Росія, Сербія, Словаччина, США, Туреччина, Угорщина, Франція, Чехія. В ході моніторингу зарубіжних ЗМІ були проаналізовані інформаційні повідомлення англійською, болгарською, іспанською, італійською, литовською, німецькою, польською, португальською, російською, сербською, словацькою, угорською, українською, французькою, чеською мовами. Серед жанрових різновидів матеріалів, які підлягали моніторингу за означений період, слід назвати авторські статті, інтерв'ю, тематичні огляди, прогностичні та аналітичні коментарі, інформаційні повідомлення та ін.

АКТИВНІСТЬ СВІТОВОЇ ПРЕСИ У ВИСВІТЛЕННІ ПОДІЙ В УКРАЇНІ

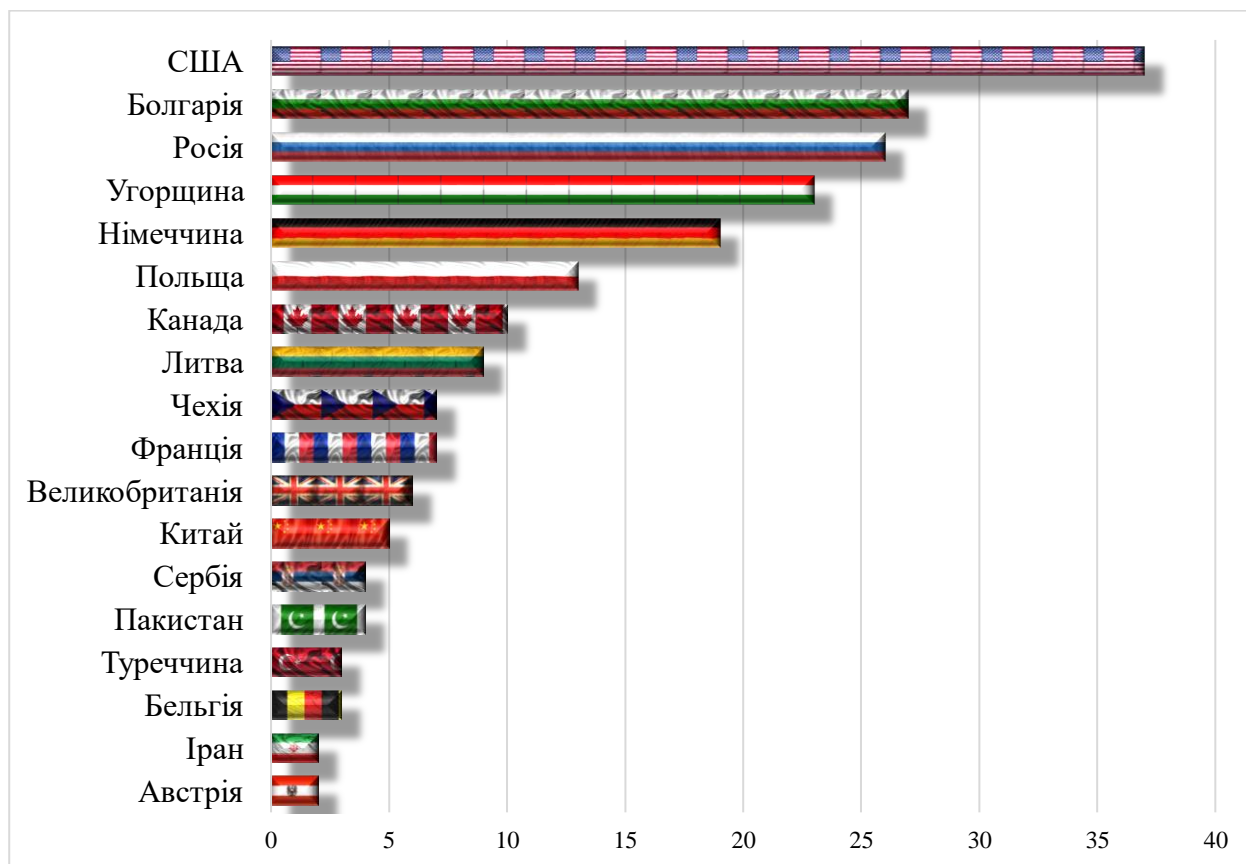
Найбільшу активність у представленні внутрішнього та зовнішнього становища України за означений період проявляли зарубіжні ЗМІ США (18 %), Болгарії та Росії (по 13 %), Угорщини (11 %), Німеччини (9 %), Польщі (6 %), Канади (5 %), Литви (4 %), Чехії, Франції та Великобританії (по 3 %).

Увага інформаційних джерел США була прикута до України, в першу чергу, коментарями Президента країни Володимира Зеленського щодо штурму Капітолія прихильниками Дональда Трампа 6 січня, що, на думку глави Української держави, змінило, уявлення світу про Америку як символ демократії.



Діаграма 1. Активність країн у висвітленні України (доля публікацій ЗМІ країни за період 1-15 лютого 2021 року)

Не обійшли увагою медіа США і пропозицією сенаторів США, зроблену президенту країни Джо Байдену, ввести анонсовані в січні санкції проти добудови та введення в експлуатацію газопроводу «Північний потік-2», який має посилити вплив Росії у Європі та зашкодити Україні.

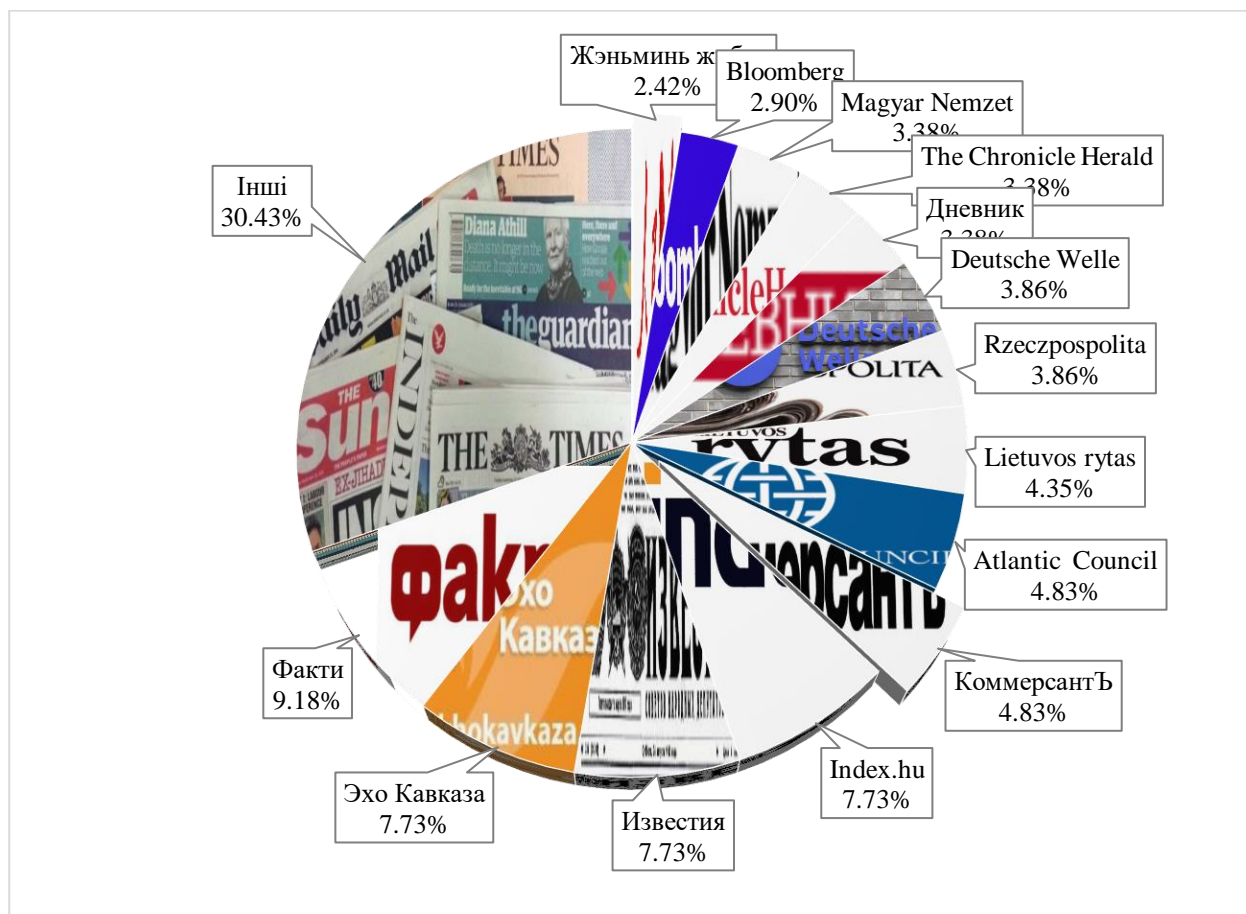


Діаграма 2. Активність країн у висвітленні України (ранжування за кількістю публікацій в ЗМІ країни за період 1-15 лютого 2021 року)

Якщо аналізувати першу десятку найбільш активних зарубіжних інтерне-ЗМІ у висвітленні загальноукраїнської проблематики, то лідируючі позиції займає болгарське видання «Факти» (9,18 %), російська газета «Известия», інтернет-проект США «Эхо Кавказа» та угорський новостійний портал «Index.hu» (по 7,73 %), російська газета «Коммерсантъ» і американський аналітичний центр «Atlantic Council» (по 4,83 %).

Українська тематика наразі є провідною в найбільш інформативних болгарських ЗМІ, серед яких національний інтернет-журнал «Дневник», газета «Флагман» та найбільше новинне інтернет-видання Болгарії «Факти», яке й очолило рейтинг активності зарубіжних інформаційних джерел за кількістю публікацій (9,18 %). Висвітлюючи події в Україні, болгарські оглядачі найбільше опікуються зміною українсько-американських стосунків після обрання Д. Байдена президентом США, ініціативою політичної партії «Опозиційна платформа – За життя» щодо процедури імпичменту Президента України Володимира Зеленського через санкції проти нардепа Тараса Козака та блокування трьох українських телевізійних каналів «112 Україна»,

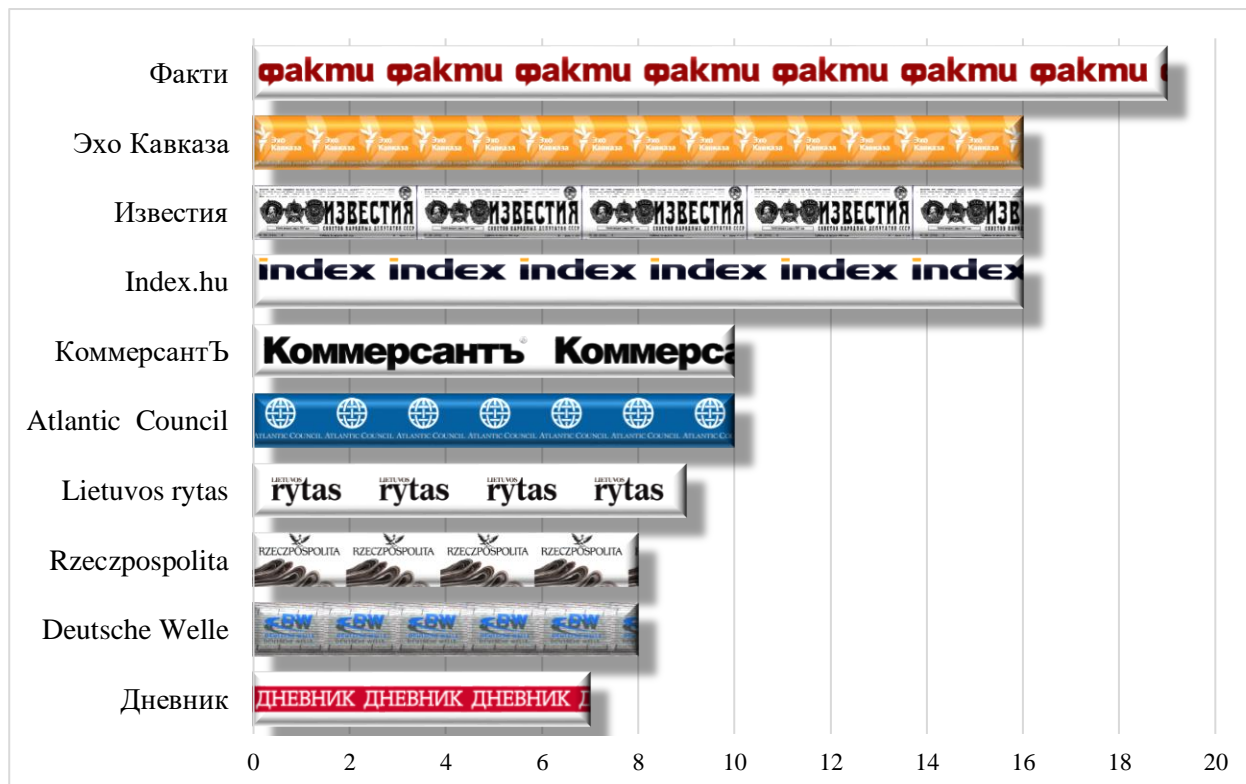
«NewsOne» і «ZIK» та публікацією Службою зовнішньої розвідки України інформаційного бюлетеня «Біла книга 2021», в якій представлено основні зовнішні загрози національній безпеці України у зовнішньополітичній, економічній, інформаційній та інших сферах. Особлива увага болгарських медіа була прикута до проблеми з постачанням вакцини від COVID-19 в Україну.



Діаграма 3. Активність видань світу у висвітленні України (доля публікацій за період 1-15 лютого 2021 року)

Інтернет-проект США «Эхо Кавказа», який віщає російською мовою на території Грузії, досить активно висвітлював події в Україні на своїх шпальтах (7,73 %). Розглядаючи нашу країну через призму українсько-білоруських відносин, оглядачі коментують позицію нашої держави щодо солідарності з білоруським народом у його прагненні збудувати справді незалежну, суверенну, демократичну і європейську країну, яку не поглинатиме Росія. Не втрачають надії журналісти інтернет-проекту щодо отримання Україною та Грузією плану дій для вступу в НАТО. Звичайно не залишилося «Эхо Кавказа» осторонь від чергового скандалу,

пов'язаного з колишнім президентом Грузії, головою виконкому Ради реформ України Міхеїла Саакашвілі, який закликав до проведення в Грузії широкомасштабних актів непокори.



Діаграма 4. Активність видань світу у висвітленні України (ранжування за кількістю публікацій за період 1-15 лютого 2021 року (перші 10 видань))

Активність з боку російських медіа щодо висвітлення подій в Україні цілком передбачувана, оскільки за період цього дослідження Президент України Володимир Зеленський своїм указом ввів у дію рішення РНБО про санкції проти народного депутата Тараса Козака і трьох офіційно належних йому телеканалів, що викликало широку критику з боку Росії. Досить активно означену тематику висвітлювала суспільно-політична газета «Известия» (7,73 %), крім того журналісти зосереджували увагу на заяві в.о. міністра енергетики України Юрія Вітренка про небажання України отримувати поставки електроенергії з Росії та Білорусі. На сторінках популярного газетного видання активно коментувалася відмова України від використання вакцини «Спутник V», розробником якої є Росія.

Питання щеплення від коронавірусу, яке ще не ропочате в Україні, проходить червоною стрічкою крізь матеріали угорського видання «Index.hu» (7,73 %). Змістовні коментарі стосуються, в першу чергу, поставок в Україну вакцин від компаній Pfizer,

Sinovac, AstraZenec, Novavax та проблем першого етапу вакцинації, серед яких недовіра до щеплень та відмова від вакцинації чималої частини населення. Інформаційні повідомлення «Index.hu» містять критичні зауваження до проєкту Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» щодо використання державних символів України та символів іноземних держав органами місцевого самоврядування, який угорські оглядачі називають законопроектом «про угорські прапори на Закарпатті».

Для російської суспільно-політичної газети «КоммерсантЪ» (4,83 %) найбільш резонансною подією стала чергова відеоконференція Тристоронньої контактної групи по Донбасу, на якій представники Росії рокритикували новий український законопроект «Про державну політику перехідного періоду» на Донбасі. Широкого обговорюваною російськими журналістами стала позиція «Газпрому» щодо стабільності фізичних поставок газу на експорт по ужгородському коридору через Україну в Словаччину, незважаючи на незвичні холоди в Європі. Крім того оглядачі аналізували наслідки заборони російським урядом ввезення до Росії з України ключових комплектуючих до залізничних вагонів, в тому числі суцільнокатаних коліс, спрямованої проти колісної продукції української компанії «Інтерпайп».

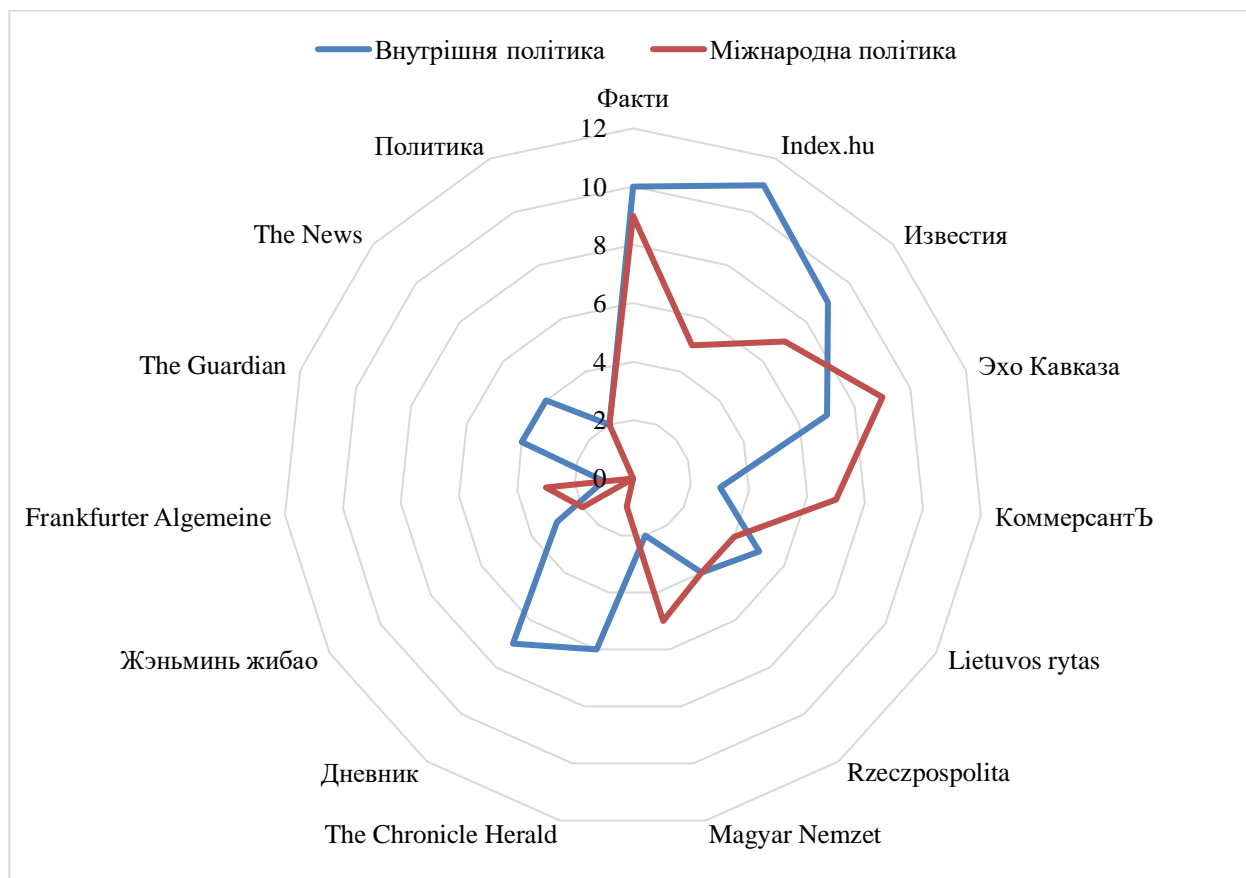
Американський аналітичний центр «Atlantic Council» (4,83 %) акцентує увагу на ефективній цифровій трансформації, в результаті якої Україна стала четвертою європейською країною, що пропонує цифрові водійські права і найшвидший в світі процес онлайн-реєстрації бізнесу. Аналітики коментують намір Президента України Володимира Зеленського більш рішуче виступити проти російської гібридної війни та схиляються до думки, що Україна може розраховувати на рішучу підтримку з боку Білого дому Джо Байдена, але зіткнеться з серйозним опором з боку Росії та прокремлівських сил в країні. Оскільки Україна готується, нарешті, почати загальнонаціональну програму вакцинації від коронавірусу, «Atlantic Council» прогнозує подальші суперечки між Міністерством охорони здоров'я і ДП «Медичні закупівлі України», наголошуючи, що всередині української системи охорони здоров'я все ще існує значний опір фундаментальній реформі прибуткової системи закупівель.



Діаграма 5. Співвідношення сфер огляду України світовими ЗМІ (доля публікацій за період 1-15 лютого 2021 року)

Аналіз тематики щодо подій в Україні показав, що з наявного загалу матеріалів зарубіжними ЗМІ за означений період в однаковій мірі висвітлювалася як діяльність та положення України на міжнародній арені (50%), так і її внутрішнє становище (50%). Зовнішньополітична діяльність Української держави зумовила інтерес з боку провідних світових ЗМІ, перш за все, заявою президента ФРН Франка-Вальтера Штайнмаєра щодо підтримки будівництва російського газогону «Північного потоку-2», який на думку більшості оглядачів, несе пряму загрозу нової гарячої фази російської агресії.

Внутрішнє становище України також займало важливе місце в порядку денному закордонних медіа, зокрема в контексті оцінки політичними експертами запровадження санкцій проти соратника Віктора Медведчук Тараса Козака та припинення мовлення трьох підконтрольних їм телеканалів. Аналітики вважають, що цей крок може бути підтриманий громадською думкою та вдало вписується в геополітичний момент, однак він не гарантує шостому Президенту України ані зростання рейтингів, ані остаточної перемоги над російською пропагандою.



Діаграма 6. Розподіл тематичних рубрик публікацій про Україну в найбільш інформативних іноземних ресурсах (1-15 лютого 2021 року)

Згідно з розподілом тематичних рубрик публікацій про Україну в найбільш інформативних іноземних інтернет-ЗМІ, слід сказати, що внутрішньополітичними проблемами країни найбільше опікувалися оглядачі Угорщини («Index.hu» – 5,31 0%), Болгарії («Факти» – 4,8 %) та США («Эхо Кавказа» – 3,4 %). Діяльність України на міжнародній арені привернула увагу, перш за все, медіа Болгарії і США («Факти» і «Эхо Кавказа» по 4,3 %) та Росії («КоммерсантЪ» – 3,4 %).

РОЗБУДОВА УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВИ ОЧИМА ЗАРУБІЖНИХ ЗМІ

Зарубіжні ЗМІ активно відслідковують та аналізують події, що відбуваються в Україні (50 % від загальної кількості відібраних публікацій). Найбільше оглядачі опікувалися проблемою захворюваності в Україні на COVID-19 та причинами відставання у боротьбі з коронавірусом від решти країн Європи, зокрема в контексті вакцинації населення (31 % від публікацій про внутрішньополітичні події в Україні). Активність світові інтернет-джерела проявляли у висвітленні діяльності Президента України Володимира Зеленського щодо запровадження санкцій проти депутата Тараса Козака та його компаній, внаслідок чого три телеканали – «112 Україна», «NewsOne» і «ZIK» – припинили своє мовленн, та Служби безпеки України в контексті заяв про блокування мовників, як логічний крок у боротьбі з російською гібридною агресією, а не обмеження свободи слова (15 %).



Діаграма 7. Питання внутрішньої політики у висвітленні України в іноземних ЗМІ (доля публікацій за період 1-15 лютого 2021 року)

Також інформаційний супровід світових ЗМІ стосувався ситуації на Донбасі, зокрема щодо блокування Росією Мінських угод про припинення бойових дій, реакції Росії на проєкт закону «Про державну політику перехідного періоду» та збільшення кількості обстрілів і втрат сил української армії під час встановлення режиму припинення вогню (13 %).

За досліджуваний період в Україні сталася надзвичайна подія, яку не могли обійти увагою світові медіа. В Запорізькій обласній інфекційній лікарні, де лежали важкохворі з COVID-19, сталася пожежа, яка забрала життя чотирьох людей, одна з загиблих – лікарка, якій було всього 26 років. Чому так сталося в лікарні, яка лише місяць тому отримала національну нагороду найкращого підприємства країни, і що стало причиною трагедії розбиралися зарубіжні оглядачі (6 %).

Однакову кількість публікацій інтернет-ЗМІ присвятили висвітленню економічних проблем та подій в анексованому Криму (по 4 %). В контексті економічних трансформацій в країні оглядачі коментують схвалений Кабміном законопроект «Про внесення змін до Кодексу законів про працю України про позначення поняття трудових відносин і ознак їх наявності», який передбачає для констатації трудових відносин наявність щонайменше трьох критеріїв із семи. Експерти побоюються, що під три з перелічених семи критеріїв може підпадати дуже багато різних видів трудових відносин, не всі з яких є класичною найманою працею. Кримський півострів зумовила інтерес з боку зарубіжних медіа тим, що міністерство економіки Росії розробило законодавство для стимулювання інвестицій в анексованому Криму, що включає надання анонімності деяким інвесторам, щоб спробувати захистити їх від загрози західних санкцій.

Аналізуючи фінансові та екологічні проблеми, а також діяльність органів правопорядку (по 3 %), зарубіжні ЗМІ висловлюють різні оціночні коментарі. Зокрема, оглядачі впливових медіа схвально відгукнулися на залучення кредиту в розмірі 270 млн євро від Європейського інвестиційного банку на реконструкцію льотної зони №2 найбільшого міжнародного аеропорту країни «Бориспіль» та, більшою мірою, схвалюють рішення МВФ щодо необхідності більшого прогресу в проведенні реформ в країні для отримання наступного фінансового траншу. Досить активно інформаційні інтернет-джерела коментують прогнози щодо посухи, повені й браку питної води в Україні, висловлені міністром навколишнього середовища України. Дільність правоохоронних органів нашої держави вкотре потрапила в поле зору зарубіжних ЗМІ, цього разу щодо розкриття Службою безпеки України групи міжнародної терористичної організації «Ісламська держава» в околицях Києва.



Діаграма 8. Внутрішня політика України в найбільш інформативних іноземних ресурсах (доля публікацій за період 1-15 лютого 2021 року)

Серед інших проблем, які висвітлюють інформаційні інтернет-джерела зарубіжжя, слід назвати: результати Всеукраїнського форуму «Україна 30. Коронавірус: виклики та відповіді», на якому обговорювалися плани уряду на 2021 р. щодо подолання пандемії, зокрема заходи для відновлення економіки, допомоги вразливим верствам населення, адаптації освіти, співпраці з міжнародними фінансовими організаціями; підготовку Службою зовнішньої розвідки України 74-сторінкової «Білої книги 2021», в якій аналізується поточні міжнародні загрози безпеки України; прийняття Верховною Радою у другому читанні законопроекту, що збільшує штрафи за порушення правил дорожнього руху і суттєво посилює відповідальність за керування автомобілем у нетверезому стані; підтримку Кабінетом Міністрів законопроекту щодо виділення трудовим мігрантам, які повернулися в Україну, грантової фінансової підтримки на відкриття власного бізнесу; доручення Президента України Володимира Зеленського щодо виведення на орбіту космічного апарату дистанційного зондування Землі (ДЗЗ) «Січ 2-30 (2-1)», приуроченого до 30-річчя незалежності нашої держави; запровадження в Національній музичній академії України імені П. І. Чайковського курсу з історії китайської музики та ін.

Серед країн, які найбільше уваги приділяли внутрішнім проблемам України, слід назвати Угорщину («Index.hu» – 18 %), Болгарію («Факти» – 13 %), Росію («Известия» – 11 %), Болгарію і США («Дневник» і «Эхо Кавказа» – по 9 %).

БІБЛІОГРАФІЧНО-ІНФОРМАЦІЙНІ МАТЕРІАЛИ

НАЦІОНАЛЬНА ПОЛІТИКА

Президент України В. Зеленський записав російською мовою відеозвернення, в якому відкинув твердження ряду українських ЗМІ про заборону російськомовної літератури. Він підкреслив, що вирішив використовувати у своїй заяві саме російську мову тому, що вважає за необхідне донести інформацію до тих співвітчизників, які, за його словами, ставляться до української мови «насторожено» і довіряють виключно російськомовній пресі. В. Зеленський продемонстрував на камеру кілька книг, у тому числі під авторством М. Булгакова та Б. Акуніна, а також чеки, що свідчать про те, що твори були куплені щойно в центральних магазинах Києва. Цей факт, за твердженням В. Зеленського, підтверджує хибність повідомлень про те, що відповідна література потрапила під заборону на українській території

(Зеленский записал видеозвернение на русском языке о блокировке СМИ = [В. Зеленський записав відеозвернення російською мовою про блокування ЗМІ] // Эхо Кавказа. – Вашингтон, 2021. – 05.02. (<https://www.ekhokavkaza.com/a/31088508.html>)).

АНАЛІТИЧНА ТА ПРОГНОСТИЧНА ІНФОРМАЦІЯ

Дані опитування центру «Соціального моніторингу» свідчать про те, що 42,2 % опитаних жителів країни вважають, що Президент України В. Зеленський повністю незалежний від своїх міжнародних партнерів – 7,2 %, у чомусь залежний, у чомусь ні – 43 %. Більше половини респондентів (57,5 %) оцінюють такий вплив як шкідливий, 2,2 % – корисний, рівномірно корисний і шкідливий – 34,4 %, не змогли відповісти – 5,9 %. Про те, що влада України повністю залежна від впливу інших країн і міжнародних організацій в економічній політиці заявив 41 % українців, незалежна – 7,7 %, у чомусь залежна, у чомусь ні – 45,4 %, не змогли відповісти – 5,9 %

(Боле 40 % украинцев заявили о несамостоятельности Зеленского = [Понад 40 % українців заявили про несаможиттєвість В. Зеленського] // Известия. – Москва, 2021. – 01.02. (<https://iz.ru/1119289/2021-02-01/bolee-40-ukraintcev-zaiavili-o-nesamostoiatelnosti-zelenskogo>)).

Згідно з даними опитування Київського міжнародного інституту соціології (КМІС), 47,6 % респондентів скоріше або повністю підтримують ідею відставки Президента В. Зеленського і проведення позачергових виборів, не підтримують – 41,1 %. Решта опитаних не визначилися з відповіддю. Рейтинг довіри до В. Зеленського впав порівняно з грудневими показниками. «Його підтримка знизилася, його готові підтримати 22,1 % серед респондентів, які визначилися зі своїм вибором, проти 27 % у грудні 2020 року», – ідеться у звіті КМІС. Крім того, 55,4 % респондентів скоріше або повністю підтримують ідею відставки діючого уряду і формування нового Кабінету Міністрів. Цю пропозицію підтримують 29,2 %, не змогли відповісти – 15,4 %. Також 60,7 % респондентів підтримали ідею розпуску парламенту і дострокових виборів до Верховної Ради, 27,7 % – не підтримали, інші не відповіли на питання

(На Украине почти 50 % респондентов поддержали отставку Зеленского = [В Україні майже 50 % респондентів підтримали відставку В. Зеленського] // Известия. – Москва, 2021. – 03.02. (<https://iz.ru/1120149/2021-02-03/na-ukraine-pochti-50-respondentov-podderzhali-otstavku-zelenskogo>)).

ТРУДОВА МІГРАЦІЯ

Безвідсотковий кредит як спосіб повернути заробітчанин додому. Такий рецепт розробили в уряді і пропонують затвердити як закон. Утім, самі трудові мігранти стримано реагують на такі «подарунки» від влади. Громадянам, які працювали за кордоном та повернулися в Україну, вирішили надавати 150 тис. грн на відкриття власної справи. На засіданні уряду навіть схвалили відповідний проект закону. Дослідниця з аналітичного центру CEDOS О. Слободян сумнівається в ефективності програми підтримки трудових мігрантів. «Виглядає, що це – не всеохопний метод підтримки. Надто маленька кількість осіб може отримати таку позику. Це більше схоже на популістське рішення. Держава хоче дати заклик про те, що вона не забула про трудових мігрантів», – вважає О. Слободян. Крім того, дослідниця не впевнена, що такі інвестиції будуть вигідні державі

(Прихід, Вікторія. Чи вдасться повернути трудових мігрантів до України позиками? / В. Прихід // Deutsche Welle. – Bonn, 2021. – 12.02. (<https://p.dw.com/p/3pG7Y>)).

ФІНАНСОВА ПОЛІТИКА

Кабінет Міністрів України схвалив залучення кредиту в розмірі 270 млн євро від Європейського інвестиційного банку на реконструкцію льотної зони № 2 найбільшого міжнародного аеропорту країни «Бориспіль». Міністр інфраструктури України В. Криклій зазначив, що модернізація аеропорту «Бориспіль» дасть змогу до 2040 р. збільшити його пасажиропотік майже в чотири рази – з 15,2 млн осіб, зафіксованих у докризовому 2019 р., до 56 млн пасажирів

(Украина намерена привлечь 270 млн евро от ЕИБ на модернизацию крупнейшего аэропорта страны = [Україна має намір залучити 270 млн євро від ЄІБ на модернізацію найбільшого аеропорту країни] // Жэньминь жибао. – Пекін, 2021. – 05.02. (<http://russian.people.com.cn/n3/2021/0205/c31519-9816389.html>)).

За словами виконавчого директора Офісу залучення інвестицій (UkraineInvest) С. Цівкача, в Україні відбувається багато позитивних змін, але водночас існують проблеми, які завжди піднімаються в розмові з інвесторами – суди, корупція і монополії. У 2020 р. компанія UkraineInvest допомогла залучити понад 600 млн дол. інвестицій і розраховує домовитися про додаткові 7,7 млрд дол. За словами С. Цівкача, поточні проекти охоплюють 1,1 млрд дол. інвестицій у гірничодобувні й переробні потужності канадської Black Iron Inc. і новий об'єкт вартістю 200 млн євро, який буде побудований виробничою компанією Kronospan. Бельгійський виробник матрачних тканин Monks International і датський виробник меблів Hjørt Knudsen також будують заводи. Прем'єр-міністр Д. Шмигаль заявив, що Україна прагне залучити інвестиції в енергетику, особливо у видобуток природного газу

(Krasnolutska, Daryna. Ukraine Eyes Investments as Virus Shakes Up Supply Chains = [Україна сподівається, що перекалібровка глобальних ланцюжків постачань після пандемії приверне більше інвестицій в її економіку] / D. Krasnolutska // Bloomberg. – New York, 2021. – 05.02. (<https://www.bloomberg.com/news/articles/2021-02-05/supply-chain-shakeup-after-virus-has-ukraine-eyeing-investments>)).

ЕКОНОМІКА

Україна має повністю замінити російське ядерне паливо на американське, а інтеграція з європейським енергоринком може відбутися до 2023 р. Про це розповів в.о. міністра енергетики Ю. Вітренко під час презентації Національної економічної стратегії-2030. Він також наголосив на необхідності інтеграції енергосистеми України з європейською та допустив, що це може відбутися раніше 2023 р. Також до 2023 р. в Міненерго планують інтегруватися з енергосистемою ЄС замість російської і білоруської систем. Серед переваг європейської системи Ю. Вітренко зазначив ліквідність ринку і чесні правила ефективної конкуренції. Водночас Росія сумнівається в тому, що українські АЕС зможуть працювати на американському паливі. Російська влада наголосила, що «зміна постачальника загрожує здоров'ю громадян України»

(Атанасова, Марія. В Україна заговориха за преминаване към американско ядрено гориво = [Україна говорить про перехід на американське ядерне паливо] / М. Атанасова // Факти. – Sofia, 2021. – 04.02. (<https://fakti.bg/world/550551-v-ukraina-zagovorih-a-za-preminavane-kam-amerikansko-adreno-gorivo>)).

З 1 лютого українські компанії знову почали імпортувати електроенергію з Росії. Чому це відбувається та які наслідки це може мати для української енергосистеми, з'ясувала DW. Закупівля електроенергії в сусідніх країнах відбувається через дефіцит на внутрішньому ринку та вигіднішу ціну. Зокрема, 3 лютого Україна екстрено запросила електроенергію у Білорусі через ремонт на двох ТЕС Р. Ахметова. Крім аварійних ремонтів, дефіцит пов'язаний з нестачею вугілля на ТЕС

(Куницький, Олександр. Відновлення імпорту струму з Росії: хто, навіщо та які наслідки / О. Куницький // Deutsche Welle. – Bonn, 2021. – 05.02. (<https://p.dw.com/p/3otLL>)).

У Європі за свою щомісячну зарплату люксембуржець заправить найбільше бензину, а найменше – українець. Поляк зможе купити менше не лише за заможного німця чи датчанина, але й чеха, естонця чи росіянина. Рейтинг 32 європейських країн за доступністю бензину для громадян (станом на початок 2021 р.) підготувало російське рейтингове агентство. Агентство складає такий список кожні півроку, і Люксембург лідирує вже кілька років. Останнє місце за доступністю бензину для населення посіла Україна. Жителі України можуть придбати за середню заробітну плату всього 393 л, що у вісім разів менше, ніж у Люксембурзі та у 2,3 раза менше, ніж у Росії

(Trusewicz, Iwona. Gdzie w Europie benzyna jest najbardziej dostępna? Nie w Polsce = [Де бензин найдоступніший у Європі? Не в Польщі] / I. Trusewicz // Rzeczpospolita. – Warsaw, 2021. – 06.02. (<https://www.rp.pl/ENERGIA-Surowce-i-paliwa/302059942-Gdzie-w-Europie-benzyna-jest-najbardziej-dostepna-Nie-w-Polsce.html>)).

Для боротьби з тіньовою зайнятістю український уряд запроваджує «презумпцію трудових відносин». Лазівок для роботи «по-чорному» стане менше. Однак і тиску на бізнес може побільшати, застерігають критики. За офіційними даними, які цитує, зокрема, Міжнародна організація праці, у тіні перебуває близько чверті трудових відносин в Україні. В експертних дослідженнях подекуди називається цифра і до 35 %. Урядовий законопроект передбачає для констатації трудових відносин наявність щонайменше трьох критеріїв із семи, серед яких: робота виконується за дорученням та під контролем роботодавця на певній посаді за фахом; робота не вимагає конкретного визначеного результату, обсяг робіт за

певний період часу чітко не встановлений; наявність наданого роботодавцем робочого місця з дотриманням встановлених ним правил внутрішнього трудового розпорядку; надання роботодавцем обладнання чи інструментів; систематична виплата зарплати; встановлення роботодавцем тривалості робочого часу та часу відпочинку; відшкодування поїздок та інших фінансових витрат, пов'язаних із виконанням роботи. Експерти побоюються, що під три з перелічених семи критеріїв може підпадати дуже багато різних видів трудових відносин, не всі з яких є класичною найманою працею

(Тейзе, Євген. Чи поборє «презумпція винуватості» нелегальну працю в Україні? / Є. Тейзе // Deutsche Welle. – Bonn, 2021. – 12.02. (<https://p.dw.com/p/3pEWT>)).

НАЦІОНАЛЬНА БЕЗПЕКА

Служба зовнішньої розвідки України підготувала інформаційний бюлетень «Біла книга 2021». Родзинкою видання стала оцінка Службою зовнішньої розвідки основних зовнішніх загроз національній безпеці України у зовнішньополітичній, економічній, інформаційній та інших сферах, зокрема, у сфері кібербезпеки, їх тенденцій та динаміки розвитку. При цьому особлива увага приділена основній країні-джерелу загроз – Російській Федерації. Про плани Кремля, стратегію та тактику деструктивної політики щодо України з підриву української державності як ізсередини, так і через зовнішнє середовище та інші наміри, можна дізнатися з окремого розділу бюлетеня

(Симеонова, Антонія. Україна с нов документ за хибридната война на Русия срещу нея = [Україна з новим документом про гібридну війну Росії проти неї] / А. Симеонова // Факти. – Sofia, 2021. – 04.02. (<https://fakti.bg/mnenia/550219-ukraina-s-nov-dokument-za-hibridnata-voina-na-rusia-sreshtu-nea>)).

Служба зовнішньої розвідки України представила 74-сторінкову «Білу книгу 2021», в якій аналізуються поточні міжнародні загрози безпеки України. Уперше Служба зовнішньої розвідки оприлюднила таким чином деталі небезпек, з якими стикається Україна. Директор компанії Wooden Horse Strategies Б. Меффорд звертає увагу на те, що у звіті представлено огляд різноманітних інструментів, які використовуються Росією в триваючій гібридній війні проти України. До них належать спроби Москви з 2014 р. дестабілізувати Україну, просуваючи сепаратистські рухи в таких українських регіонах, як Одеса і Закарпаття. Інформаційна війна Росії проти України становить ключовий елемент «Білої книги», як і дедалі більш широке використання Кремлем кібератак. «“Біла книга” – це саме та робота, яку можна очікувати від країни, що прагне до членства в НАТО», – резюмує автор статті

(Mefford, Brian. Ukraine embraces openness with new report on Russian hybrid warfare challenges = [Україна відкрито представила новий звіт про виклики російської гібридної війни] / B. Mefford // Atlantic Council. – Washington, 2021. – 01.02. (<https://www.atlanticcouncil.org/blogs/ukrainealert/ukraine-embraces-openness-with-new-report-on-russian-hybrid-warfare-challenges/>)).

Україна хоче побудувати дві нові військово-морські бази за західними стандартами на узбережжі Чорного моря. Точне місцезнаходження не було вказано. У будь-якому випадку, одна повинна бути побудована у прибережній ділянці на захід від окупованого Росією Кримського півострова, інша – в Азовському морі на схід від Криму. Про це нещодавно заявив Прем'єр-міністр України Д. Шмигаль під час візиту до штаб-квартири НАТО в Брюсселі. Допомога щодо побудови баз надходить з Великобританії. Плани слід розглядати в контексті співпраці з НАТО

(Greber, Wolfgang. Die Ukraine baut neue Marinebasen im Schwarzen Meer = [Україна будує нові військово-морські бази на Чорному морі] / W. Greber // Die Presse. – Wien, 2021. – 12.02. (<https://www.diepresse.com/5935919/die-ukraine-baut-neue-marinebasen-im-schwarzen-meer?from=rss>)).

БОРОТЬБА З КОРУПЦІЄЮ ТА ЗЛОЧИННІСТЮ

Франція та інші країни-члени G7 розчаровані станом боротьби з корупцією в Україні. Про це заявив посол Франції в Україні Е. де Понсен. «Я маю відзначити своє розчарування. І це не лише моє розчарування, не розчарування Франції, це розчарування країн G7», – зазначив дипломат. За його словами, особливу увагу послів привертає конфлікт довкола Конституційного Суду України. Причинами провалів у боротьбі з корупцією, на думку дипломата, є наявність зацікавлених сил, брак правових інструментів для просування реформ та правової експертизи. «Наприклад, коли розробляються закони, вони недостатньо добре складені, щоб пройти через експертизу Конституційного Суду. Бракує технічних деталей, і ми готові надати юридичну підтримку. У будь-якому разі, висновок такий, що наразі ситуація незадовільна», – наголосив Е. де Понсен. Серед тих, хто несе відповідальність за відсутність прогресу в реформах, дипломат назвав «деяких гравців судової системи» та «деяких олігархів». «Я справді думаю, що Президент України Володимир Зеленський широко переконаний у необхідності реформ і що він наполегливо працює в цьому напрямі. Але є дуже великі перешкоди», – зазначив дипломат

(Голубов, Олександр. У G7 розчаровані боротьбою з корупцією в Україні – посол Франції / О. Голубов // Deutsche Welle. – Bonn, 2021. – 01.02. (<https://p.dw.com/p/3ofPd>)).

Україна розпочала розслідування щодо того, чи купував уряд вакцину проти COVID-19 за завищеними цінами. Голова НАБУ А. Ситник, виступаючи разом із виконувачем обов'язків керівника Спеціалізованої антикорупційної прокуратури України М. Грищуком, пообіцяв «провести всі розслідування якомога швидше»

(Zinets, Natalia. Ukraine launches investigation into COVID-19 vaccine deal = [Україна розпочала розслідування угоди про вакцину проти COVID-19] / N. Zinets // The Chronicle Herald. – Halifax, 2021. – 10.02. (<https://www.thechronicleherald.ca/news/world/ukraine-launches-investigation-into-covid-19-vaccine-deal-550997/>)).

РОБОТА ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ

СБУ в Київській області вислідила групу міжнародної терористичної організації «Ісламська держава». Розслідування проводиться відповідно до статті Кримінального кодексу стосовно створення терористичної групи чи терористичної організації. Чинovníки продовжують збирати докази для притягнення до відповідальності причетних до незаконної діяльності

(Kijevo srityje demaskuota IS kuopelè = [Організація ІД розкрита в Київській області] // Lietuvos rytas. – Vilnius, 2021. – 11.02. (<https://www.lrytas.lt/pasaulis/konfliktai-ir-saugumas/2021/02/11/news/kijevo-srityje-demaskuota-is-kuopele-18247702/>)).

Служба безпеки України розкрила невелику групу міжнародної терористичної організації «Ісламська держава» в околицях Києва, і її члени були затримані. Співробітники СБУ з'ясували, що учасники угруповання підробляли паспорти громадян України і Росії й документи, що дають право на перебування в Україні для вихідців з країн Близького Сходу і Середньої Азії. Деякі члени угруповання є активними прихильниками «Ісламської держави».

Під час обшуків у житлових будинках і притулках підозрюваних, інформує Index.hu, було вилучено вибуховий пристрій, що містить тротил, ручну гранату Ф-1, вісім гранатометів, а також іноземну валюту

(Németh, Anna. Iszlamista terroristákat lepleztek le Ukrajnában = [В Україні розкрито угруповання ісламістських терористів] / A. Németh // Index.hu. – Budapest, 2021. – 11.02. (<https://index.hu/kulfold/2021/02/11/az-ukran-titkosszolgalat-iszlamista-terroristakat-leplezett-le-kijev-mellett/>)).

ОХОРОНА ЗДОРОВ'Я

Міністр охорони здоров'я України М. Степанов повідомив, що Президент України В. Зеленський готовий зробити щеплення від коронавірусу, щоб підвищити довіру співвітчизників до вакцинації. «Володимир Зеленський, щоб збільшити кількість людей, які будуть вакцинуватися, повністю готовий до вакцинації і готовий це робити, щоб люди побачили, що це безпечно», – сказав М. Степанов. Він додав, що влада розраховує почати масштабну вакцинацію населення з 15 лютого

(Глава минздрава Украины заявил о готовности Зеленского привиться от COVID-19 = [Глава МОЗ України заявив про готовність В. Зеленського зробити щеплення від COVID-19] // Известия. – Москва, 2021. – 02.02. (<https://iz.ru/1119428/2021-02-02/glava-minzdrava-ukrainy-zaiavil-o-gotovnosti-zelenskogo-privitsia-ot-covid-19>)).

Кремль заявив, що Росія поставить у підконтрольні повстанцями регіони Східної України вакцину «Спутник V» проти COVID-19, незважаючи на заборону України, яка розраховує отримати поставки вакцин західного виробництва найближчим часом. Україна заборонила використання російських вакцин проти COVID-19

(Russia to ship COVID-19 vaccine to rebel-held eastern Ukraine, Kremlin says = [Росія поставить вакцину COVID-19 для утримуваної повстанцями Східної України, повідомляє Кремль] // The Chronicle Herald. – Halifax, 2021. – 03.02. (<https://www.thechronicleherald.ca/news/world/russia-to-ship-covid-19-vaccine-to-rebel-held-eastern-ukraine-kremlin-says-548332/>)).

У телефонній розмові з головою Єврокомісії У. фон дер Ляєн Президент України В. Зеленський заявив, що вакцини є питанням «політики та геополітики». «Прискорення поставок вакцин може стати вагомим сигналом того, що Європейський Союз радий бачити Україну за одним столом не тільки тоді, коли все добре, але і в складних ситуаціях», – зазначив Президент

(Zhegulev, Ilya. Ukraine feels sting at the back of Europe's vaccine queue = [Україна відчуває себе ображеною в черзі на вакцини в Європі] / I. Zhegulev // The Chronicle Herald. – Halifax, 2021. – 03.02. (<https://www.thechronicleherald.ca/news/world/ukraine-feels-sting-at-the-back-of-europes-vaccine-queue-548282/>)).

Поки вакцинація проти Covid-19 набирає обертів у інших країнах Європи, Україна опинилася в кінці черги щодо отримання вакцин на континенті. «Україна та сусідня Молдова є єдиними європейськими країнами, які, можливо, досягнуть широкомасштабної вакцинації проти Covid-19 до 2023 р.», – ідеться у звіті The Economist Intelligence Unit

(Ukrajina je ve frontě s vakcínami na evropském chvostu. Látky z Ruska odmítá, o dodávky žádá EU = [Україна у черзі за вакцинами] // Cesky rozhlas. – Praha, 2021. – 04.02. (https://www.irozhlas.cz/zpravy-svet/koronavirus-ockovani-ukrajina_2102040719_ako)).

В Україні було досягнуто домовленості щодо статуту вакцини, розробленої британською AstraZeneca та американською Novavax, виробленої Індійським інститутом Серумена. «Угоди будуть підписані найближчими днями, а перші поставки очікуються цього місяця», – повідомив міністр охорони здоров'я М. Степанов. «Очікується, що цього року Україна отримає ще 8 мільйонів доз за програмою ООН COVAX», – заявила пресекретар Президента України В. Зеленського. Нещодавно сам В. Зеленський висвітлив проблеми доступу до вакцин і закликав Європейський Союз «допомогти своїм східним партнерам отримати їх»

(Михайлов, Венцислав. 12 милиона вакцини срещу коронавирус получава Украина = [Україна отримає 12 мільйонів вакцин проти коронавірусу] / В. Михайлов // Факти. – Sofia, 2021. – 05.02. (<https://fakti.bg/world/551032-12-miliona-vaksini-sreshtu-koronavirus-poluchava-ukraina>)).

Україна забезпечила 12 млн доз вакцин проти коронавірусу від Інституту сироватки крові Індії, розроблених AstraZeneca та Novavax. Україна, яка зареєструвала понад 1,2 млн випадків коронавірусу та 22 707 смертей, уже погодилася придбати деякі вакцини в Китаї та розраховує отримати щонайменше 8 млн доз за глобальною програмою COVAX для бідніших країн

(Ukraine secures 12 million AstraZeneca, Novavax COVID-19 vaccine doses = [Україна забезпечила 12 мільйонів доз вакцини AstraZeneca, Novavax COVID-19] // The Chronicle Herald. – Halifax, 2021. – 05.02. (<https://www.thechronicleherald.ca/news/world/ukraine-secures-12-million-astrazeneca-novavax-covid-19-vaccine-doses-549302/>)).

Поширення епідемії коронавірусу в Україні продовжує сповільнюватися. Усі країни-сусіди України були визнані небезпечними, оскільки захворюваність коронавірусом на 100 тис. жителів усюди за останні 14 днів була вища, ніж в Україні

(Molnár, Szabina. Ukrajna minden szomszédja vörös besorolást kapott = [Усім країнам-сусідам України присвоєно рейтинг «червоної зони»] / S. Molnár // Index.hu. – Budapest, 2021. – 05.02. (<https://index.hu/kulfold/2021/02/05/korlatozas-magyarorszag-ukrajna-koronavirus/>)).

Україна отримала підтвердження поставки 12 млн доз вакцини, розробленої AstraZeneca і Novavax. Як повідомив міністр охорони здоров'я України М. Степанов, міжнародна організація Crown Agents уклала угоду для України з індійською компанією Serum Institute про закупівлю вакцин, вироблених відповідно до їхніх ліцензійних угод

(Molnár, Szabina. Ukrajnában ismét négyezer fölött a fertőzöttek száma = [В Україні кількість інфікованих коронавірусом – понад чотири тисячі] / S. Molnár // Index.hu. – Budapest, 2021. – 06.02. (<https://index.hu/kulfold/2021/02/06/ukrajna-egeszseguy-jarvany-koronavirus/>)).

Шостого лютого в Україні зареєстровано понад 5 тис. нових громадян, інфікованих Covid, і очікується, що карантин буде введений до кінця квітня. Більшість нових хворих було зафіксовано в Івано-Франківській області. Головний державний санітарний лікар України В. Ляшко, заявив, що вакцини від китайських Sinovac і Pfizer можуть прибути в Україну одночасно. У цьому випадку медичних працівників будуть вакцинувати Pfizer

(Molnár, Szabina. Csökkent a koronavírusos betegek száma Ukrajnában = [В Україні знизилася кількість хворих коронавірусом] / S. Molnár // Index.hu. – Budapest, 2021. – 07.02. (<https://index.hu/kulfold/2021/02/07/ukrajna-koronavirus-egeszsegugy-oltas/>)).

Голова Європейської комісії У. фон дер Ляєн звернулася до країн ЄС з проханням передати частину своїх вакцин проти коронавірусу в Україну. Вона зробила це у відеозверненні, поширеному під час Київського форуму «Україна 30. Коронавірус: виклики та відповіді». «Крім COWACS, я попросила інших членів ЄС передати частину своїх вакцин Україні», – сказала вона. За програмою Covax (міжнародний механізм ВООЗ, що сприяє постачанню вакцин переважно до країн, що розвиваються), Україна почне отримувати вакцини в лютому, а до літа отримає кілька мільйонів доз. Голова ЄК нагадала, що ЄС уже надсилав Україні медичні маски та дихальні апарати і виділив 200 млн євро на підтримку українського бізнесу під час карантину. «Європейський інвестиційний банк надасть Україні позику на 50 млн євро для придбання вакцин проти COVID-19 та доставки ліків», – повідомив на брифінгу І. Іващенко, заступник міністра охорони здоров'я України

(Петров, Ангел. Коронавирусът по света: Унгария одобри «Спутник V» = [Світовий коронавірус: Угорщина схвалила «Спутник V»] / А. Петров // Дневник. – Sofia, 2021. – 08.02. (https://www.dnevnik.bg/sviat/2021/02/08/4172223_koronavirusut_po_sveta_ungariia_odobri_sputnik_v/)).

Україна, яка сподівається вакцинувати половину свого населення проти коронавірусу до початку 2022 р., веде переговори з іншими країнами, включаючи Польщу, щодо отримання вакцин проти коронавірусу. Про це заявив Президент країни В. Зеленський. Минулого тижня В. Зеленський повідомив, що «Україна забезпечила загалом 20 млн доз вакцин від індійського виробника Serum Institute та глобальної схеми COVAX. Україна також розраховує отримати 5 млн доз вакцини від китайської фірми Sinovac

(Coronavirus live news: WHO panel to discuss Oxford vaccine; France bans homemade masks in schools = [Коронавірус у прямому ефірі: панель ВООЗ для обговорення оксфордської вакцини; Франція заборонила «домашні» маски в школах] // The Guardian. – London, 2021. – 08.02. (<https://www.theguardian.com/world/live/2021/feb/08/coronavirus-live-news-biden-warns-herd-immunity-difficult-by-end-of-summer-south-africa-suspends-oxford-vaccine?page=with:block-6020f8ab8f0898d76fa130b6>)).

Президент Європейської комісії У. фон дер Ляєн попросила держави-члени ЄС передати частину вакцини Україні. Про це вона повідомила у відеозверненні, поширеному в Києві на форумі «Україна 30. Коронавірус: виклики та відповіді». Вона також нагадала, що з початку пандемії ЄС допомагав Україні медичними масками та респіраторами, а також пожертвував 200 млн євро. Україна веде переговори з усіма світовими виробниками вакцин проти коронавірусу. Наприкінці минулого року було підписано контракт на поставку понад

1,9 млн доз вакцини китайської компанії Sinovas Biotesh. Наприкінці минулого тижня влада країни оголосила, що в лютому країна отримає перші 12 млн доз вакцини проти COVID-19

(Атанасова, Марія. Урсула фон дер Ляєн помоли страните от ЕС да дарят ваксини на Украйна = [Урсула фон дер Ляєн попросила країни ЄС передати Україні вакцини] / М. Атанасова // Факти. – Sofia, 2021. – 08.02. (<https://fakti.bg/world/551563-ursula-fon-der-laien-pomoli-stranite-ot-es-da-darat-vaksini-na-ukraina>)).

Україна, яка сподівається вакцинувати половину свого населення проти коронавірусу до початку 2022 р., веде переговори з іншими країнами, включаючи Польщу, щодо отримання вакцин проти коронавірусу. Про це заявив Президент України В. Зеленський. Він публічно закликав ЄС та країни-члени ЄС допомогти забезпечити вакцини, водночас чинячи опір купівлі російської вакцини «Спутник V»

(Zinets, Natalia. Ukraine hopes to get some COVID-19 vaccines from other states = [Україна сподівається отримати деякі вакцини проти COVID-19 з інших держав] / N. Zinets // The Chronicle Herald. – Halifax, 2021. – 08.02. (<https://www.thechronicleherald.ca/news/world/ukraine-hopes-to-get-some-covid-19-vaccines-from-other-states-549966/>)).

На масштабному форумі «Україна 30. Коронавірус: виклики і відповіді», присвяченому боротьбі з COVID-19, Президент В. Зеленський заявив, що «Україна веде переговори про постачання вакцини від коронавірусу з різними країнами, але для російського препарату “Спутник V” доступ у країну залишиться закритим». «Ми відкриваємо серію з 30 масштабних щотижневих форумів», – оголосив Президент України. Мета першого форуму, за словами Президента, – це обговорення міжнародного досвіду з боротьби з COVID-19, вакцинації, планів уряду щодо боротьби з хворобою і «дієвих ліків проти дезінформації» навколо пандемії. У зв'язку з цим до участі у форумі були залучені, крім вищих посадових осіб України, глава ВООЗ Т. А. Гебреїсус, голова Єврокомісії У. фон дер Ляєн і тимчасова повірена у справах США в Україні К. Квін

(Коваленко, Марина. О роли кроликов в истории. «Спутник V» не нужен Владимиру Зеленскому даже даром = [Про роль кроликів в історії. «Спутник V» не потрібен В. Зеленському навіть даром] / М. Коваленко // КоммерсантЪ. – Москва, 2021. – 08.02. (<https://www.kommersant.ru/doc/4682325>)).

Міністр охорони здоров'я Литви А. Дулкіс разом з Президентом України В. Зеленським, главою ВООЗ Т. А. Гебреїсусом, президентом ЄК У. фон дер Ляєн, представниками українських, іноземних установ та громадських організацій узяли участь у форумі «Україна 30. Коронавірус: виклики та відповідь». А. Дулкіс представив іноземним колегам досвід Литви у боротьбі з пандемією COVID-19 та успішно реалізовану стратегію вакцинації

(Ukrainos forume – A. Dulkiio žinutė pasauliui: „Mes neverčiame žmonių vakcinuotis“ = [Український форум – Послання А. Дулкіса світові: «Ми не змушуємо людей робити щеплення»] // Lietuvos rytas. – Vilnius, 2021. – 08.02. (<https://www.lrytas.lt/sveikata/medicinos-zinios/2021/02/08/news/ukrainos-forume-a-dulkiio-zinute-mes-neverciame-zmoniu-vakcinuotis--18213884/>)).

Президента України В. Зеленського критикують за те, що він не постачає вакцини проти COVID-19 західного виробництва, і глава ЄК закликає ЄС допомогти Україні в цьому питанні. «Окрім COVAX, я також попросила наші держави-члени передати частину своїх доз Україні», – заявила президент ЄК У. фон дер Ляєн у своєму відеозверненні на конференції в Києві

(EK vadovė ragina valstybes paaukoti vakcinų Ukrainai = [Глава ЄК закликала держави дарувати Україні вакцини] // Lietuvos rytas. – Vilniaus, 2021. – 08.02. (<https://www.lrytas.lt/pasaulis/ivykiai/2021/02/08/news/ek-vadove-ragina-valstybes-paaukoti-vakcinu-ukrainai-18212919/>)).

Президент Єврокомісії У. фон дер Ляєн закликала країни ЄС «подарувати» частину своїх вакцин Україні після того, як Україна, яка відмовилася від російської вакцини, закликала європейців надати їй допомогу. «Я попросила наші країни-члени передати частину своїх доз Україні», – сказала У. фон дер Ляєн під час телевізійної промови на конференції з питань пандемії в Києві. «ЄС на боці України, оскільки ми є європейською сім'єю», – запевнила президент ЄК

(Covid: Von der Leyen appelle l'UE à partager ses vaccins avec Kiev = [Covid: У. фон дер Ляєн закликала ЄС поділитися вакцинами з Києвом] // Le Figaro. – Paris, 2021. – 08.02. (<https://www.lefigaro.fr/international/covid-von-der-leyen-appelle-l-ue-a-partager-ses-vaccins-avec-kiev-20210208>)).

«Прошу держави-члени Європейського Союзу передати Україні частину своїх вакцин проти COVID-19», – звернулася до країн ЄС президент Єврокомісії У. фон дер Ляєн. Наразі Україна починає свою кампанію вакцинації з використанням 8 млн доз вакцини з програми COVAX, 5 млн доз китайської вакцини CoronaVac і 12 млн доз вакцини AstraZeneca і Novavax. Але для країни з населенням близько 40 млн цього недостатньо, і Президент України звернувся за допомогою до ЄС. «Ми домовилися про поставки в Україну вакцини Pfizer, Sinovac, AstraZeneca і Novavax», – заявив Президент України В. Зеленський. «Наші лікарі, військові та Національна гвардія першими отримають вакцину», – додав глава держави

(COVID-19: Ukraine set to launch coronavirus vaccination programme = [COVID-19: в Україні запускають програму вакцинації від коронавірусу] // Euronews. – Lyon, 2021. – 08.02. (<https://www.euronews.com/2021/02/08/covid-19-ukraine-set-to-launch-coronavirus-vaccination-programme>)).

Глава Європейської комісії заявила, що вона закликала країни-члени ЄС передати частину вакцин проти коронавірусу Україні, оскільки країна готується розпочати кампанію вакцинації. «Україна розпочне перший етап вакцинації не пізніше цього місяця», – сказав В. Зеленський. Україна очікує доставки 8 млн доз вакцини, обіцяних у рамках програми ООН COVAX, і до 5 млн доз китайської вакцини CoronaVac. На сьогодні Україна не зареєструвала жодної вакцини, а В. Зеленський відхилив заклики промосковських політиків схвалити російську вакцину «Спутник V». Президент заявив, що також забезпечив 12 млн доз вакцин, розроблених AstraZeneca та Novavax, але цього все ще недостатньо для задоволення потреб країни

(Campbell, Lucy. Coronavirus live news: WHO team give briefing in Wuhan following investigation = [Новини про коронавірус у прямому ефірі: команда ВООЗ проводить

брифінг в Ухані за результатами розслідування] / L. Campbell // The Guardian. – London, 2021. – 09.02. (<https://www.theguardian.com/world/live/2021/feb/09/coronavirus-live-news-who-says-it-is-too-early-to-dismiss-astrazeneca-vaccine?page=with:block-6022331f8f080f5eb75b79b3>)).

Керівник Центру економіки охорони здоров'я Київської школи економіки П. Ковтонюк у статті звертає увагу на те, що хоча Україна нарешті уклала свій перший великий контракт на вакцини, але характер прориву дає змогу виявити глибоко вкорінені проблеми в процедурах закупівель української системи охорони здоров'я. Новий контракт на поставку вакцини Novavax для України був укладений через Crown Agents, британську компанію, уповноважену українським урядом у січні займатися питаннями закупівель від імені України. Рішення про аутсорсинг процесу закупівель було прийнято у відповідь на конфлікт між Міністерством охорони здоров'я України та ДП «Медичні закупівлі України». Оскільки Україна готується, нарешті, почати загальнонаціональну програму вакцинації від коронавірусу, очікуються подальші суперечки між Міністерством та агентством із закупівель. «Очевидно всередині української системи охорони здоров'я все ще існує значний опір фундаментальній реформі прибуткової системи закупівель і схоже, що протистояння триватиме ще деякий час», – вважає автор

(Kovtoniuk, Pavlo. Ukraine signs vaccine deal but delays highlight urgent need for healthcare reform = [Україна уклала перший у країні великий контракт на вакцину, але затримки вказують на термінову необхідність реформи системи охорони здоров'я] / P. Kovtoniuk // Atlantic Council. – Washington, 2021. – 09.02. (<https://www.atlanticcouncil.org/blogs/ukrainealert/ukraine-signs-vaccine-deal-but-delays-highlight-urgent-need-for-healthcare-reform/>)).

Прем'єр-міністр України Д. Шмигаль, який прибув до Брюсселя для триденних зустрічей із високопосадовцями ЄС, сказав POLITICO в інтерв'ю, що авторитет ЄС залежить від можливості допомогти країнам-партнерам, таким, як Україна, які намагаються отримати вакцини самостійно. Д. Шмигаль зазначив, що Росія намагається використовувати свою вакцину проти коронавірусу «Спутник V», щоб отримати політичний вплив на території Східної України та інших країнах Східної Європи

(Herszenhorn, David. Ukrainian PM: Russia using COVID vaccine for influence = [Прем'єр-міністр України: «Росія використовує вакцину COVID для впливу»] / D. Herszenhorn // POLITICO. – Brussels, 2021. – 10.02. (<https://www.politico.eu/article/russia-using-covid-vaccine-for-influence-ukrainian-prime-minister-denys-shmyhal/>)).

Міністр охорони здоров'я України М. Степанов, виступаючи на форумі «Україна 30. Коронавірус: виклики і відповіді» в Києві, зазначив, що для проведення масштабної вакцинації від коронавірусу нового типу COVID-19 в Україні буде створено 4,25 тис. пунктів щеплень і 572 мобільні бригади. «На сьогодні медпрацівників готують до проведення вакцинації», – повідомив М. Степанов, додавши, що Міністерство охорони здоров'я і Центр громадського здоров'я України за підтримки ВООЗ та Дитячого фонду ООН провели перший етап оцінки холодового ланцюжка для транспортування і зберігання вакцин від COVID-19

(Для вакцинации от COVID-19 в Украине будет создано 4,25 тысячи пунктов прививок и 572 мобильные бригады = [Для вакцинації від COVID-19 в Україні буде

створено 4,25 тисячі пунктів щеплень і 572 мобільні бригади] // Жэньминь жибао. – Пекін, 2021. – 10.02. (<http://russian.people.com.cn/n3/2021/0210/c31519-9817946.html>).

Уряд Німеччини надасть Україні 13,1 млн євро для допомоги 12 медзакладам Харківської, Дніпропетровської та Запорізької областей, а також на контрольованих урядом України територіях Донецької та Луганської областей у протидії COVID-19. Відповідні грантову та проектну угоди підписали віце-прем'єр-міністр України, міністр з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України О. Резніков, директор Департаменту Німецького державного банку розвитку KfW О. Цумелк і виконавчий директор Українського фонду соціальних інвестицій А. Лактіонов у присутності Посла ФРН в Україні А. Фельдгузен

(Німеччина дає Україні 13 мільйонів євро на боротьбу з COVID-19 = [] // Час і Події. – Чикаго, 2021. – 10.02. (<https://www.chasipodii.net/article/26012/>)).

Україна офіційно заборонила реєстрацію російської вакцини проти коронавірусу «Спутник V». Попри те, що країна відстає у програмі вакцинації, українська влада неодноразово заявляла, що країна не використовуватиме російські вакцини, називаючи їх «гібридною зброєю Росії проти України». Президент України В. Зеленський заявив, що країна закупить 1,9 млн доз вакцини у китайської компанії Sinovac і очікує отримати 1,2 млн доз вакцини AstraZeneca з Польщі

(Петров, Ангел. Коронавирусът по света: Белгия няма да послуша СЗО за ваксината на «Астра Зенека» = [Коронавірус у всьому світі: Бельгія не слухатиме ВООЗ щодо вакцини Astra Zeneca] / А. Петров // Дневник. – Sofia, 2021. – 11.02. (https://www.dnevnik.bg/sviat/2021/02/11/4173466_koronavirusut_po_sveta_belgiia_niama_da_p_oslusha_szo/)).

Український уряд заборонив російську вакцину «Спутник V». Раніше українська влада неодноразово заявляла, що країна не використовуватиме російські вакцини, називаючи їх «гібридною зброєю Росії»

(Стайков, Анатоли. Игра на нерви! Украина официально забрани руската вакцина „Спутник V“ = [Гра в нерви! Украина офіційно заборонила російську вакцину «Спутник V»] / А. Стайков // Факти. – Sofia, 2021. – 11.02. (<https://fakti.bg/world/552395-igra-na-nervi-ukraina-oficialno-zabrani-ruskata-vaksina-sputnik-v->)).

Український уряд заборонив ліцензування вакцин проти коронавірусу, що розробляються або виробляються в Росії. «Затвердження вакцин проти Covid-19, які були розроблені або виготовлені в країні-агресорі, заборонено», – ідеться в рішенні українського уряду. Україна офіційно оголосила Росію «країною-агресором» після анексії Криму у 2014 р. та початку війни з проросійськими сепаратистами на Донбасі. Український уряд має проблеми із закупівлею вакцин проти вірусу і очікує перші поставки найближчими тижнями в рамках програми ООН COVAX, яка має забезпечити загалом 8 млн вакцин

(Україна забранила «агресорске» вакцине из Русије = [Україна заборонила вакцини російського «агресора»] // Политика. – Belgrad, 2021. – 11.02. (<http://www.politika.rs/scc/clanak/472759/>)).

Pfizer планує подати заяву про реєстрацію використання вакцини проти COVID-19 в Україні. Про це заявив в. о. керівника Центру громадського здоров'я МОЗ І. Кузін. Наразі жодна вакцина офіційно не затверджена для використання в Україні. Влада України заявила, що перша партія із 117 тис. доз вакцини Pfizer-BioNTech очікується в лютому 2021 р. в рамках програми COVAX

(Pfizer to apply for COVID-19 vaccine registration in Ukraine = [Pfizer подаватиме заяву на реєстрацію вакцини проти COVID-19 в Україні] // The Chronicle Herald. – Halifax, 2021. – 11.02. (<https://www.thechronicleherald.ca/news/world/pfizer-to-apply-for-covid-19-vaccine-registration-in-ukraine-551366/>)).

Україна, в якій зареєстровано понад 1,2 млн інфікованих та понад 24 тис. померлих, заборонила російську вакцину. З іншого боку, країна вже придбала китайські та індійські вакцини і очікує отримати не менше 8 млн доз у рамках глобальної ініціативи COWACS на підтримку бідніших країн

(Петров, Ангел. Коронавирусът по света: Над 10 млн. заразени в Източна Европа = [Коронавирус у всьому світі: понад 10 мільйонів заражених у Східній Європі] / А. Петров // Дневник. – Sofia, 2021. – 12.02. (https://www.dnevnik.bg/sviat/2021/02/12/4174070_koronavirusut_po_sveta_nad_10 mln_zarazeni_v_iztochna/)).

Україна заборонила використання російської вакцини «Спутник V» на своїй території, заявивши, що не можна використовувати вакцини, вироблені «державою-агресором». Україна неодноразово заявляла, що не допустить поставок російської вакцини. Президент В. Зеленський наполягає на тому, що Україна матиме справу «лише з провідними виробниками вакцин». Але вже з'явилися повідомлення про те, що Росія постачає «Спутник V» у неконтрольовані владою райони Сходу України, де йде війна

(Doherty, Ben. No need to quarantine after Covid = [Немає необхідності переносити карантин після контакту з Covid] / B. Doherty // The Guardian. – London, 2021. – 12.02. (<https://www.theguardian.com/world/live/2021/feb/11/coronavirus-live-news-two-masks-substantially-reduce-exposure-italy-to-reopen-ski-resorts?page=with:block-6024f60f8f08b74a402be39b>)).

У Київській та Миколаївській областях були виявлені кілька тон відпрацьованого медичного обладнання та органічних медичних відходів, які слід було знищити. Речі, знайдені в пакетах і відрах, надходять з медичних установ і лабораторій, які займаються діагностикою та лікуванням коронавірусу. Згідно з заявою Міністерства внутрішніх справ, сміття ховали в непридатних для цього будівлях

(Vöő, György. Többtonnányi kidobott, Covid-szennyezett orvosi eszközre bukkantak = [Були виявлені тонни викинутого медичного обладнання, зараженого коронавірусом] / G. Vöő // Index.hu. – Budapest, 2021. – 15.02. (https://index.hu/kulfold/2021/02/15/ukrajna_koronavirus_orvosi-eszkozok/)).

ПРОБЛЕМИ ЕКОЛОГІЇ

Через зміну клімату в Україні може з'явитися малярія та інші інфекційні хвороби, занепокоєний глава Міністерства охорони довкілля та природних ресурсів України. Малярія може поширюватися, зокрема, з південних країн. Міністерство прогнозує, що можуть бути

випадки кліщового енцефаліту. «Слід очікувати небажаних відвідувачів, таких, як малярія та інші інфекційні хвороби. Також зміни у флорі та фауні до видів, не характерних для нашої країни», – зазначив глава відомства Р. Абрамовський. За його словами, наразі неможливо передбачити, як це вплине на українців. Через зміну клімату в центрі та на Півдні України існує ризик нестачі питної води. Уже повідомлялося, що зміна клімату в країні може призвести до опустелювання південних регіонів

(Mikulski, Jakub. Ukraina. Minister obawia się malarii w związku ze zmianami klimatu = [Україна: Міністр стурбований через малярію, зумовлену кліматичними змінами] / J. Mikulski // Rzeczpospolita. – Warsaw, 2021. – 12.02. (<https://www.rp.pl/Medycyna-i-zdrowie/210219820-Ukraina-Minister-obawia-sie-malarii-w-zwiazku-ze-zmianami-klimatu.html>)).

Очільник Міністерства охорони довкілля та природних ресурсів України Р. Абрамовський прогнозує посухи, повені і брак питної води в Україні. За словами глави відомства, через глобальне потепління в Карпатах очікуються повені, а в південній частині країни – опустелювання. За даними Р. Абрамовського, в Центральній Україні й південній частині країни існує загроза нестачі питної води через зміни клімату. Міністерство контролює поверхневі води і розглядає способи запобігання стихійним лихам

(Vöő, György. Ukrajna: ivóvízhiány és elsivatagosodás fenyeget = [Україна: загроза нестачі питної води й опустелювання] / G. Vöő // Index.hu. – Budapest, 2021. – 14.02. (<https://index.hu/kulfold/2021/02/14/ukrajna-ivovizhiany-elsivatagosodas-eghajlatvaltozas/>)).

СУСПІЛЬСТВО

На Закарпатті зросла кількість самогубств, згідно з останніми статистичними даними. Зокрема, у 2020 р. в Україні зменшилася кількість людей, які покінчили життя самогубством. Однак кількість самогубств у цілому збільшилася у східних регіонах, на жаль, це також стосується і Закарпаття, де проживає угорська меншина. На думку фахівців, депресія – найчастіша причина самогубств

(Vöő, György. Kárpátalja: több öngyilkosságot követtek el = [Закарпаття: скоєно кілька самогубств] / G. Vöő // Index.hu. – Budapest, 2021. – 01.02. (<https://index.hu/kulfold/2021/02/01/ukrajna-karpatalja-ongyilkosság/>)).

В Україні збираються серйозно посилити покарання за порушення правил дорожнього руху, у тому числі і за водіння у стані сп'яніння. Передбачається, що водії, яких затримують за кермом у такому стані, можуть отримати штраф до 51 тис. грн або до 12 років позбавлення волі. «У минулому році на дорогах України з вини водіїв у нетверезому стані сталося понад 4500 дорожньо-транспортних пригод, у результаті яких загинули 103 людини і 1 544 людини отримали серйозні травми», – інформує Index.hu

(Vöő, György. Reszkethetnek az ittas vezetők, bárhol leintheik majd az autósokat = [В Україні готуються жорстко карати п'яних водіїв] / G. Vöő // Index.hu. – Budapest, 2021. – 12.02. (<https://index.hu/kulfold/2021/02/12/ukrajna-ittas-vezetes-szabadsagvesztes/>)).

ІСТОРІЯ

У центрі Одеси з'явилося невелике пам'ятне місце на місці археологічних розкопок, де виявили сліди стародавнього грецького поселення. Через скляний купол можна побачити знайдені на цьому місці амфори і фундамент античної споруди. Проте це і ще одне

давньогрецьке поселення, виявлене на території Одеси, зникли ще в античності, тому не можуть служити для визначення дати заснування міста. Першою писемною згадкою про місто Хаджибей, яке було згодом перейменоване в Одесу, зустрічається в текстах польського історика Я. Длугоша

(Вагнер, Александра. Не Новороссия. В Одессе не согласны, что город основала Екатерина II = [Не Новоросія. В Одесі не згодні, що місто заснувала Катерина II] / А. Вагнер // Эхо Кавказа. – Вашингтон, 2021. – 02.02. (<https://www.ekhokavkaza.com/a/31081548.html>)).

КУЛЬТУРА, ОСВІТА, НАУКА

Президент України В. Зеленський доручив до кінця 2021 р. вивести на орбіту космічний апарат дистанційного зондування Землі (ДЗЗ) «Січ 2-30 (2-1)», приурочивши цю подію до 30-річчя незалежності держави. Міністр з питань стратегічних галузей промисловості України О. Уруський підкреслив, що наявність свого апарату ДЗЗ не тільки буде сприяти вирішенню широкого спектру завдань в інтересах економіки і силових структур України, а й дозволить заощадити бюджетні кошти, які нині витрачаються на закупівлю таких послуг за кордоном

(Украина планирует до конца года запустить собственный спутник = [Україна планує до кінця року запустити власний супутник] // Жэньминь жибао. – Пекин, 2021. – 03.02. (<http://russian.people.com.cn/n3/2021/0203/c31519-9815852.html>)).

ЗАСОБИ МАСОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ

Президент України В. Зеленський заявив про закриття українських каналів «112 Украина», «ZIK» та «NewsOne» на п'ять років. Рішення було прийняте з блискавичною швидкістю, посилаючись на рішення РНБО України. Влада обґрунтовує рішення антинаціональною російською пропагандою на каналах, тоді як їхні опоненти говорять про цензуру та дії проти свободи преси. Опозиція закликала до відставки Президента

(Az ukrán elnök elnémította az oroszbarát ellenzéket = [Український Президент змусив замовкнути проросійську опозицію] // Magyar Nemzet. – Budapest, 2021. – 06.02. (<https://magyarnemzet.hu/kulfold/az-ukran-elnok-elnemitotta-az-oroszbarat-ellenzeket-9334502/>)).

Як пише в статті міністр цифрової трансформації України М. Федоров, у зв'язку з тим, що у 2020 р. велика частина світу перебувала в ізоляції, «пандемія послужила стимулом для розвитку онлайн-технологій і цифрової взаємодії». З 2019 р. Україна стала першою країною у світі, яка ввела електронні паспорти. «Ми є четвертою європейською країною, яка пропонує цифрові водійські права і найшвидший у світі процес онлайн-реєстрації бізнесу, який займає всього п'ятнадцять хвилин», – зазначив міністр цифрової трансформації і спрогнозував, що у 2021 р. Україна перейде в так званий «безпаперовий режим». В основі цієї концепції – портал і мобільний додаток «Дія». Запуск «Дії» спрямований на те, щоб вивести на новий рівень ІТ і креативні індустрії України. Він призначений для створення нових робочих місць і залучення міжнародних інвестицій. «Заглядаючи в майбутнє, можна сказати, що проєкт може сприяти перезавантаженню всієї української економіки», – зауважив М. Федоров

(Fedorov, Mykhailo. Covid crisis accelerates Ukraine's digital revolution = [Пандемія Covid прискорює цифрову революцію в Україні] / М. Fedorov // Atlantic Council. –

Washington, 2021. – 10.02. (<https://www.atlanticcouncil.org/blogs/ukrainealert/covid-crisis-accelerates-ukraines-digital-revolution/>).

Український регулятор призупинив передачу сигналів телевізійних каналів, що належать проросійському олігарху. Президент України В. Зеленський підписав розпорядження РНБО про введення санкцій проти депутата Верховної Ради Т. Козака. Заблоковані популярні в Україні канали «112 Україна», NewsOne та ZIK. Т. Козак є членом проросійської «Опозиційної платформи – За життя» (друга фракція в українському парламенті, 44 депутати). Утім, українські ЗМІ не сумніваються, що санкції насправді були спрямовані проти олігарха В. Медведчука, тісно пов'язаного з В. Путіним, і який вважається «неофіційним» власником цих каналів. Через рішення В. Зеленського канали не зможуть транслювати сигнал на території України. Усі активи як компаній, що управляють каналами, так і їхніх власників, були заблоковані. Українські ЗМІ стверджують, що рішення не користується безумовною підтримкою у правлячому таборі

(Szoszyn, Ruslan. *Ukraina: Zelenski zablokował trzy stacje telewizyjne* = [Україна: В. Зеленський заблокував три телевізійні канали] / R. Szoszyn // *Rzeczpospolita*. – Warsaw, 2021. – 03.02. (<https://www.rp.pl/Polityka/302039976-Ukraina-Zelenski-zablokował-trzy-stacje-telewizyjne.html>).

Україна закрила кілька телевізійних каналів, які належать пов'язаному з Росією магнату. Президент України назвав це необхідним кроком для боротьби з пропагандою Кремля. В. Зеленський заявив, що припинення трансляцій та блокування активів трьох каналів є «складним», але необхідним рішенням. «Україна рішуче підтримує свободу слова», – написав В. Зеленський у Twitter. «Але не пропаганду, що фінансується країною-агресором, яка підриває Україну на шляху до ЄС та євроатлантичної інтеграції. Боротьба за незалежність – це боротьба в інформаційній війні за правду та європейські цінності», – додав Президент. Заблоковані канали «112 Україна», NewsOne та ZIK належать бізнесмену В. Медведчуку. Він має дружні особисті стосунки з президентом Росії В. Путіним, який є хрещеним батьком його дочки. В. Медведчук підтримує партію «Опозиційна платформа – За життя», яка є популярною на Південному Сході України і має меншість в українському парламенті. Прессекретар В. Зеленського Ю. Мендель заявила, що медіа активи В. Медведчука заблоковані з міркувань національної безпеки, оскільки вони послужили «одним з інструментів війни проти України». Ю. Мендель написала у Facebook, що влада підтвердила те, що активи фінансуються Росією

(Karmanau, Yuras. *Ukraine shuts TV channels owned by Russia-friendly tycoon* = [Україна закрила телевізійні канали, що належать проросійському магнату] / Y. Karmanau // *The Associated Press*. – New York, 2021. – 03.02. (<https://apnews.com/article/ukraine-europe-television-europe-russia-9b4b27d0c714273175399850ccd635a2>).

Президент України В. Зеленський ввів у дію рішення РНБО про санкції проти народного депутата з фракції «Опозиційна платформа – За життя» та соратника проросійського політика В. Медведчука Т. Козака і восьми юридичних осіб. Санкції передбачають блокування телеканалів «112 Україна», NewsOne і ZIK, юридичним власником яких є Т. Козак. Телеканали у своїй заяві розкритикували санкції і назвали рішення влади «політичною розправою над неугодними ЗМІ»

(Украинские провайдеры начали отключать телеканалы NewsOne, Zik и «112 Украина» = [Українські провайдери почали відключати телеканалы NewsOne, ZIK і «112 Україна»] // Эхо Кавказа. – Вашингтон, 2021. – 03.02. (<https://www.ekhokavkaza.com/a/news-otkluchenie-telekanalov-zik-newsone-112/31083595.html>)).

Лідер «Опозиційної платформи – За життя» В. Медведчук в інтерв'ю «Известиям» заявив, що указ В. Зеленського про блокування мовлення каналів «112 Україна», NewsOne і ZIK, а також введення санкцій проти депутата Верховної Ради, власника цих ЗМІ Т. Козака – «порушення Конституції і чинного законодавства країни». За його словами, партія не просто збирається ініціювати імпічмент проти В. Зеленського, а й звернутися до судів, включаючи ЄСПЛ. «За нинішньої влади країна ризикує скотитися до диктатури, тому опозиція повинна зробити все, щоб не допустити цього», – вважає політик. Він також оцінив шанси на відставку Президента і пояснив, чому ігнорування Україною російської вакцини «Спутник V» – одна з причин для імпічменту

(Родионов, Георгий. «Зеленский пошел по пути установления диктатуры и узурпации власти» = [«Зеленський пішов шляхом встановлення диктатури і узурпації влади»] / Г. Родионов // Известия. – Москва, 2021. – 03.02. (<https://iz.ru/1120193/2021-02-03/ssha-podderzhal-reshenie-zelenskogo-o-sanktsiakh-protiv-telekanalov>)).

Опозиція розпочала процедуру імпічменту проти Президента В. Зеленського після закриття трьох телевізійних каналів, а партія «Опозиційна платформа – За життя» назвала те, що відбулося, «фашизмом». Новину з парламентської трибуни повідомив співголова партії В. Рабінович. Опозиція звинуватила В. Зеленського в тому, що через нього «вперше в історії незалежної України» було виключено три провідні канали. «Цим кроком Президент стирає європейське майбутнє країни, оскільки фашизм – це не майбутнє і не є європейським вибором», – зазначив В. Рабінович

(Петров, Ангел. Зеленски закри телевизии на кума на Путин, опозицията обяви процедура за импийчмънт = [В. Зеленський закрит телеканал кума В. Путіна, а опозиція оголосила процедуру імпічменту] / А. Петров // Дневник. – София, 2021. – 03.02. (https://www.dnevnik.bg/sviat/2021/02/03/4170857_zelenski_zakri_televizii_na_kuma_na_putin_opoziciyata/)).

Українська партія «Опозиційна платформа – За життя» розпочала процедуру звільнення з президентської посади В. Зеленського. Співголова парламентської фракції В. Рабінович підтвердив це рішення, яке було прийняте після закриття проросійських телеканалів. Президент наклав обмеження на опозиційне телебачення та їх провладні органи. Трансляція таких ЗМІ, як «112 Україна», NewsOne та ZIK була припинена після президентського указу. Лідер партії В. Медведчук оголосив рішення незаконним. Представники парламенту вважають, що закриття засобів масової інформації лише призведе до їхньої популяризації

(Стойчев, Росен. Опозицията търси сваянето на Володимир Зеленски = [Опозиція домагається усунення Володимира Зеленського] / Р. Стойчев // Факти. – София, 2021. – 03.02. (<https://fakti.bg/world/549999-opoziciata-tarsi-svalaneto-na-volodimir-zelenski>)).

Президент України В. Зеленський заблокував три телевізійні канали, пов'язані з проросійською партією «Опозиційна платформа – За життя». Президент розглядає їх як платформи, що поширюють пропаганду «в душі Москви». Міністр культури О. Ткаченко заявив, що також попросить YouTube заблокувати канали мовників. Представники партії назвали цей крок незаконним і оголосили, що розпочнуть процедуру імпічменту Президенту

(Gnauck, Gerhard. Ukraine sperrt Fernsehsender = [Україна блокує телеканали] / G. Gnauck // Frankfurter Allgemeine. – Frankfurt am Main, 2021. – 03.02. (<https://www.faz.net/aktuell/politik/ausland/ukraine-sperrt-fernsehsender-17180037.html>)).

Указом Президента України В. Зеленського заборонено трансляцію трьох телевізійних станцій на п'ять років. Сюди входять телевізійні мовники «112 Україна», NewsOne та ZIK, які вважаються телебаченням опозиційного політика В. Медведчука, союзника президента Росії В. Путіна. Заборонені канали висловлювали думки проросійської партії В. Медведчука «Опозиційна платформа – За життя», яка має підтримку серед виборців на переважно російськомовному Сході та Півдні країни

(Ukrajinský prezident zakázal tři televize. Šířily ruskou propagandu, tvrdí úřady = [Президент України заборонив три телеканали, які поширюють, на думку влади, російську пропаганду] // Aktualne.cz. – Praha, 2021. – 03.02. (<https://zpravy.aktualne.cz/zahranici/ukrajinsky-prezident-zakazal-tri-opozicni-televize-siri-rusk/r~e07774be65fe11eb95caac1f6b220ee8/>)).

Безпрецедентним указом Президент України В. Зеленський заборонив три опозиційні канали новин. Серед іншого, заборона передбачає вилучення ліцензій на мовлення і телевізійні частоти та блокування рахунків на п'ять років. Цей крок був виправданий «нібито загрозою національній безпеці та поширенням російської пропаганди». В Україні канали розглядалися як рупор проросійської партії «Опозиційна платформа – За життя»

(Ukraine: Selenskij verbietet prorussische Fernsehsender = [Україна: В. Зеленський заборонив проросійські телеканали] // Die Presse. – Wien, 2021. – 03.02. (<https://www.diepresse.com/5932185/ukraine-selenskij-verbietet-prorussische-fernsehsender?from=rss>)).

Президент України В. Зеленський ввів санкції проти трьох телеканалів, назвавши своє нинішнє рішення боротьбою з російською пропагандою. У Верховній Раді главу держави звинуватили в узурпації влади, опозиція пообіцяла ініціювати процедуру імпічменту. Директор Інституту миротворчих ініціатив і конфліктології Д. Денисов у розмові з «Известиями» зазначає, що в ідеї імпічменту мало перспектив. «По-перше, в Україні немає відпрацьованого механізму відсторонення Президента. По-друге, в «Опозиційній платформі – За життя» недостатньо ресурсів. Решта партій навряд чи приєднаються до ініціативи, оскільки стоять на прозахідних позиціях», – сказав Д. Денисов. Директор Київського центру політичних досліджень і конфліктології М. Погребинський також вважає, що «домогтися імпічменту опозиції буде складно»

(Кармазин, Игорь. Вышли из эфира: почему Зеленский отключил оппозиционные телеканалы = [Вийшли з ефіру: чому В. Зеленський відключив опозиційні телеканали] / И. Кармазин // Известия. – Москва, 2021. – 04.02. (<https://iz.ru/1120172/igor-karmazin-aleksei-zabrodin/vyshli-iz-efira-pochemu-zelenskii-otkliuchil-oppozitsionnye-telekanaly>)).

В. Зеленський ввів у дію рішення РНБО щодо санкцій у зв'язку з позицією депутатів Верховної Ради від партії «Опозиційна платформа – За життя» Т. Козака та телеканалів «112 Україна», NewsOne та ZIK, якими він формально володіє. При цьому вважається, що реально ці три загальнонаціональні канали контролює керівник партії «Опозиційна платформа – За життя» В. Медведчук. Очільник РНБО О. Данилов заявив про можливі санкції проти інших «антиукраїнських каналів», яких, за його словами, у країні «дуже багато»

(Зеленский: запрет трёх телеканалов не угрожает другим медиа = [В. Зеленський: Заборона трьох телеканалів не загрожує іншим медіа] // Эхо Кавказа. – Вашингтон, 2021. – 04.02. (<https://www.ekhokavkaza.com/a/31085499.html>)).

Президент України В. Зеленський закрав три телеканали, пов'язані з Кремлем, що визнано як найсмівливіший крок Президента проти російської агресії з моменту його обрання. Це рішення викликало в Україні палкі дебати з приводу правильного балансу між міркуваннями національної безпеки і свободою слова. Захищаючи цей крок, В. Зеленський стверджує, що він виправданий необхідністю «боротися з небезпекою російської агресії на інформаційній арені». Рішення В. Зеленського підтримали багато міжнародних партнерів України, включаючи Великобританію і США. ЄС, на думку автора, був трохи обережніший у своїй відповіді. У письмовій заяві глава зовнішньополітичного відомства ЄС Ж. Боррель попередив, що законні зусилля України щодо захисту від кампаній дезінформації «не повинні здійснюватися за рахунок свободи ЗМІ і повинні здійснюватися при повній повазі основних прав і свобод та відповідно до міжнародних стандартів»

(Dickinson, Peter. Analysis: Ukraine bans Kremlin-linked TV channels = [Аналіз: Україна забороняє телеканали, пов'язані з Кремлем] / P. Dickinson // Atlantic Council. – Washington, 2021. – 05.02. (<https://www.atlanticcouncil.org/blogs/ukrainealert/analysis-ukraine-bans-kremlin-linked-tv-channels/>)).

Президент України В. Зеленський підписав указ про заборону трьох телевізійних каналів, які офіційно належать депутату Т. Козаку, але, по суті, контролюються одним із найвпливовіших та найзаможніших людей країни депутатом В. Медведчуком, керівником партії «Опозиційна платформа – За життя» і близьким другом В. Путіна. Цим безпрецедентним рішенням, яке відповідає рекомендаціям РНБО, В. Зеленський заявляє, що хоче боротися проти впливу Росії, з якою Україна воює з 2014 р. на Донбасі, і яка анексувала Крим. «Україна підтримує свободу слова. Не пропаганду, що фінансується країною-агресором і підриває зусилля [країни] на шляху до Європейського Союзу та євроатлантичної інтеграції», – написав Президент у Twitter

(Vincent, Faustine. Le président ukrainien Zelensky fait fermer trois chaînes prorusses = [Президент України В. Зеленський закрав три проросійські канали] / F. Vincent // Le Monde. – Paris, 2021. – 05.02. (https://www.lemonde.fr/international/article/2021/02/05/le-president-ukrainien-zelensky-fait-fermer-trois-chaines-prorusses_6068914_3210.html)).

Моніторингова місія ООН з прав людини заявила, що рішення Президента України В. Зеленського про заборону трьох проросійських телеканалів «вплине на свободу слова» в країні. У наказі В. Зеленського не вказано причини заборони, але представник Президента

назвав канали «інструментом пропаганди» і заявив, що «вони отримують фінансування з Росії»

(JT misija išreiškė susirūpinimą dėl Ukrainos sankcijų prorusiškoms televizijoms = [Місія ООН висловила занепокоєння українськими санкціями щодо проросійського телебачення] // Lietuvos rytas. – Vilniaus, 2021. – 06.02. (<https://www.lrytas.lt/pasaulis/ivykiai/2021/02/06/news/jt-misija-isreiske-susirupinima-del-ukrainos-sankciju-prorusiskoms-televizijoms-18187601/>)).

Президент України ввів санкції терміном на п'ять років проти трьох опозиційних каналів. На думку оглядача «Коммерсанта» М. Юсіна, реакція на закриття владою України трьох опозиційних телеканалів стала «найважливішим тестом на подвійні стандарти». Серед провідних держав Заходу тест на подвійні стандарти, як пише автор матеріалу, не пройшли США і Великобританія. Обидві ці країни підтримали дії В. Зеленського та його команди, назвавши їх «боротьбою з російською пропагандою». А ось Європейський Союз, на думку автора, тест пройшов. Офіційний представник Єврокомісії П. Стано заявив, що «захист національної безпеки, суверенітету та інформаційного простору України не повинна відбуватися за рахунок свободи ЗМІ»

(Юсин, Максим. «Сьогоднішня Україна живе в якій-то своїй системі координат» = [«Сьогоднішня Україна живе в якійсь своїй системі координат»] / М. Юсин // КоммерсантЪ. – Москва, 2021. – 09.02. (<https://www.kommersant.ru/doc/4682524>)).

Чотири фракції Закарпатської облради підписали звернення до Президента В. Зеленського з вимогою скасувати санкції до нардепа ОПЗЖ Т. Козака, які призвели до припинення мовлення телеканалів. Автори звернення зазначили, що закриття трьох національних телеканалів – це «прецедент, не бачений в Україні за всі роки незалежності», через який сотні тисяч закарпатців «залишилися без доступу до об'єктивної, важливої інформації» про процеси в Україні

(Molnár, Szabina. Kiállnak a három betiltott ukrán tévé mellett a kárpátaljai partook = [Закарпатська облрада підписала звернення на захист заборонених українських телеканалів] / S. Molnár // Index.hu. – Budapest, 2021. – 11.02. (<https://index.hu/kulfold/2021/02/11/karpatalja-televizio-magyarsag/>)).

Автор статті звертає увагу на те, що заборона пов'язаних з Кремлем телеканалів в Україні є чітким сигналом того, що Президент В. Зеленський має намір більш рішуче виступити проти російської гібридної війни. Президент, на думку автора, може розраховувати на рішучу підтримку з боку Білого дому Д. Байдена, але зіткнеться з серйозним опором з боку самої Москви і прокремлівських сил в Україні. Автор наголошує, що це «неминуче ускладнить зусилля з припинення війни на Сході України, але також має внести ясність в геополітичну траєкторію України». Президент В. Зеленський зробив кроки, щоб зняти заклопотаність в медіа індустрії, зустрівшись з керівниками телебачення і запевнив, що «свобода слова не перебуває під загрозою»

(Kuzio, Taras. Ukraine strikes back against Russian infowar with ban on Kremlin-linked TV channels = [Україна завдала удару у відповідь проти російської інформаційної війни, заборонивши телеканали, пов'язані з Кремлем] / T. Kuzio // Atlantic Council. – Washington,

2021. – 03.02. (<https://www.atlanticcouncil.org/blogs/ukrainealert/ukraine-strikes-back-against-russian-infowar-with-ban-on-kremlin-linked-tv-channels/>).

Президент України В. Зеленський повідомив, що трансляція трьох телеканалів призупинена на п'ять років через те, що вони фінансуються з Росії. «Санкції – важке рішення. Україна рішуче підтримує свободу слова, а не пропаганду, фінансовану країною-агресором, яка підриває Україну на шляху до ЄС та євроатлантичної інтеграції. Боротьба за незалежність – це боротьба в інформаційній війні за правду і європейські цінності», – заявив В. Зеленський. Заборона набула чинності після того, як В. Зеленський видав указ про введення санкцій проти проросійського депутата Т. Козака та восьми його компаній, включаючи три телеканали. Канали, інформує видання, формально належать Т. Козаку, але також пов'язані із впливовим депутатом В. Медведчуком, близьким союзником президента Росії В. Путіна. В. Медведчук заявив журналістам, що «згідно з українським законодавством санкції не можуть застосовуватися до українських громадян і компаній»

(Ukraine's Zelenskiy bars 3 TV channels over Russian funding = [В. Зеленський заблокував доступ трьом телеканалам через російське фінансування] // Daily Sabah. – Istanbul, 2021. – 03.02. (<https://www.dailysabah.com/world/europe/ukraines-zelenskiy-bars-3-tv-channels-over-russian-funding>)).

НАДЗВИЧАЙНІ ПОДІЇ

За даними Генпрокурора України І. Венедиктової, під час пожежі в Запорізькій обласній інфекційній лікарні в реанімаційному боксі COVID-відділення загинули три пацієнтки і анестезіолог. Усі хворі перебували під апаратами ШВЛ. Попередня причина загибелі – отруєння чадним газом. У зв'язку із загибеллю чотирьох осіб під час пожежі відкрите кримінальне провадження. Генеральний прокурор повідомила, що ще вісім пацієнтів, яким загрозувала безпосередня небезпека пожежі, були врятовані

(Siklós, András. Tűz ütött ki egy ukrainai koronavírus-kórházban, három beteg és fiatal orvosnő meghalt = [В Україні виникла пожежа в коронавірусній лікарні, в результаті чого загинули троє пацієнтів і молодий лікар] / A. Siklós // Index.hu. – Budapest, 2021. – 04.02. (<https://index.hu/belfold/2021/02/04/ukrajna-tuz-koronavirus-korhaz/>)).

Унаслідок пожежі в лікарні в Україні загинули троє хворих на коронавірус та лікар. В. Шинкаренко, головний лікар закладу в Запоріжжі, якого цитують українські ЗМІ, заявив, що пожежа виникла в медичному обладнанні. Усі пацієнти були на апаратах штучної вентиляції легень, але не зрозуміло, чи саме це обладнання загорілося. Вік пацієнтів – 91, 76 і 64 років, а лікарю було 26 років. Причиною смерті для всіх вважається отруєння чадним газом

(Ukraine hospital fire kills 3 COVID-19 patients, doctor = [Внаслідок пожежі в лікарні України загинуло троє пацієнти з COVID-19 та лікар] // The Associated Press. – New York, 2021. – 04.02. (<https://apnews.com/article/ukraine-coronavirus-pandemic-kyiv-fires-carbon-monoxide-poisoning-45fe16c573147b8077c3c33f9b6918b2>)).

Троє пацієнтів, які перебували в реанімації, та лікар загинули в лікарні для інфікованих коронавірусом у місті Запоріжжя. Пожежа виникла на першому поверсі лікарні, де перебували пацієнти на апаратах ШВЛ. Причини пожежі з'ясовуються

(Пацієнти и лікар загинаха при пожар в COVID болница в Украина = [Пацієнти та лікар загинули внаслідок пожежі в лікарні COVID в Україні] // Флагман. – Sofia, 2021. – 04.02. (<https://www.flagman.bg/article/233740>)).

Молодий лікар і троє пацієнтів загинули в результаті пожежі в обласній інфекційній клінічній лікарні в Запоріжжі в палаті інтенсивної терапії. Ще два пацієнти отримали опіки і отруєння продуктами горіння. Президент України В. Зеленський висловив «глибоке співчуття» сім'ям загиблих. «Найстрашніше, що ця трагедія сталася в лікарні, в місці, де людей лікують», – сказав В. Зеленський, додавши, що «держава виправить цю ситуацію, щоб не допустити такого в майбутньому». Міністр охорони здоров'я М. Степанов терміново вилетів до регіону за дорученням Президента. Директор Європейського бюро Всесвітньої організації охорони здоров'я Г. Ключе сказав, що він «засмучений з приводу трагічної пожежі» і висловив свою солідарність Україні

(Holroyd, Matthew. Four people, including young doctor, killed in fire at Ukrainian COVID-19 hospital = [Чотири людини, в тому числі молодий лікар, загинули в результаті пожежі в українській лікарні для хворих на COVID-19] / M. Holroyd // Euronews. – Lyon, 2021. – 04.02. (<https://www.euronews.com/2021/02/04/four-people-including-young-doctor-killed-in-fire-at-ukrainian-covid-19-hospital>)).

Четверо людей загинули в Україні внаслідок пожежі, яка виникла в інфекційній лікарні Запоріжжя. У лікарні перебували хворі на коронавірус. Пожежа виникла на першому поверсі п'ятиповерхової лікарні. За словами губернатора, у трьох постраждалих був діагностований коронавірус, і вони перебували на апаратах штучної вентиляції легенів. Пожежники змогли врятувати вісім людей

(Four killed in Ukraine hospital fire = [Унаслідок пожежі в лікарні України загинули четверо людей] // The News. – Islamabad, 2021. – 05.02. (<https://www.thenews.com.pk/print/785325-four-killed-in-ukraine-hospital-fire>)).

У Запоріжжі сталася пожежа в лікарні, де лікувалися хворі на коронавірус. Четверо людей померли в результаті пожежі. Серед загиблих медпрацівник та троє пацієнтів, у яких був діагностований коронавірус і які перебували на апаратах штучної вентиляції легенів. Ще двоє пацієнтів отримали опіки та отруєння вдиханням випарів, а шестеро врятовані неушкодженими. Президент В. Зеленський висловив свої щирі співчуття сім'ям загиблих та направив на місце події міністра охорони здоров'я М. Степанова

(Campbell, Lucy. International travel 'biggest factor in death rate' – as it happened = [Міжнародні поїздки – «найбільший фактор смертності»: як це сталося] / L. Campbell // The Guardian. – London, 2021. – 05.02. (<https://www.theguardian.com/world/live/2021/feb/04/coronavirus-live-news-canada-has-secured-nearly-10-vaccine-doses-per-person-us-deaths-pass-450000?page=with:block-601be4888f08b99d96f25a14>)).

КРИМ

Щоб захистити свої компанії від західних санкцій, Росія буде приховувати, хто і скільки інвестує в Крим, анексований в Україні. Міністерство економічного розвитку Росії розробило законопроект про створення в Криму спеціальних адміністративних округів з метою підвищення інвестиційної привабливості регіону та збереження конфіденційності

інвестора. «Закон має визначити конкретний правовий режим на території Республіки Крим та федерального міста Севастополя», – цитує видання. Кремль очікує, що спеціальні адміністративні регіони будуть привабливими для російських компаній, які вже зазнали санкцій або вони їм загрожують, у т. ч. завдяки діяльності в Криму. «Обмеження доступу до даних Єдиного державного реєстру юридичних осіб допоможе російському бізнесу вести інвестиційну діяльність у цих регіонах, не побоюючись розширення переліку санкцій та незалежно від регіону їх реєстрації», – стверджує Міністерство економіки. У 2015 р. в Криму почали діяти вільні економічні зони. Інвестори, які бажають працювати в Криму, звільняються від податку на майно на 10 років, земельний податок протягом трьох років, митні збори та податки на імпорт. Крім того, ділянки надаються учасникам вільних економічних зон без аукціонів. Незважаючи на це, російський бізнес не любить півострів, незаконно окупований Росією. Західні санкції вразили банки та компанії, що функціонують у Криму. Вони відчувають труднощі у веденні бізнесу, банківській діяльності та співпраці з іноземними партнерами в ЄС, США, Норвегії, Ісландії, Австралії та Канаді

(Trusewicz, Iwona. Rosja utajni kto jest inwestorem na Krymie = [Росія тримає в таємниці, хто є інвестором у Криму] / I. Trusewicz // Rzeczpospolita. – Warsaw, 2021. – 03.02. (<https://www.rp.pl/Gospodarka/302039936-Rosja-utajni-kto-jest-inwestorem-na-Krymie.html>)).

Міністерство економіки Росії заявило, що розробило законодавство для стимулювання інвестицій на анексованому Кримському півострові. Це включає надання анонімності деяким інвесторам, щоб спробувати захистити їх від загрози західних санкцій. У разі затвердження законопроект дасть можливість росіянам здійснити капітальні інвестиції на понад 150 млн руб. (1,97 млн дол.) у Криму, щоб зберегти їхні персональні дані в таємниці. Хвиля економічних санкцій послідувала за анексією Криму у 2014 р. Санкції США та Європейського Союзу забороняють американським та європейським громадянам і компаніям інвестувати в Крим

(Русия може да предоставя анонимност на някои инвеститори в Крим = [Росія може надати анонімність деяким інвесторам у Криму] // Дневник. – Sofia, 2021. – 03.02. (<https://www.dnevnik.bg/sviat/2021/02/03/4170886-rusiia-moje-da-predostavia-anonimnost-na-niakoi/>)).

У Національному центрі управління та випробувань космічних засобів України фіксують нові військові об'єкти, які з'являються в Криму з початку російської анексії півострова. Так, на одному з найсвіжіших знімків зафіксовано селище Новоозерне, неподалік від озера Донузлав на сході Криму. У кінці 2020 р. тут, фактично посеред степу, з'явилася російська військова база. За словами начальника інформаційно-аналітичного центру Національного космічного центру України С. Янчевського, ще у 2018 р. на цьому місці були розвалені корівники. Згідно зі знімками з космосу, видно, що недавно біля Керчі впритул до траси «Таврида» з'явилися нові радіолокаційні станції і щонайменше вісім ракетних комплексів С-400. А на околиці Євпаторії побудована величезна радіоантена діаметром близько 30 м. Поблизу Севастополя російська армія побудувала ще один об'єкт. На архівних космічних знімках можна простежити, як, починаючи з 2016 р., на порожньому місці будувалася радіотехнічна станція з десятком супутникових антен, середній діаметр кожної з яких близько 5 м

(Україна опублікувала фото нових військових об'єктів Росії в Криму = [Україна опублікувала фото нових військових об'єктів Росії в Криму] // Ехо Кавказа. – Вашингтон, 2021. – 08.02. (<https://www.ekhokavkaza.com/a/31092010.html>)).

Європейські законодавці підтримали створення та розвиток «Кримської платформи», метою якої є повернення окупованого півострова до України. «Кримська платформа» є новим консультативним та координаційним форматом, ініційованим Україною з метою підвищення ефективності міжнародного реагування на окупацію Криму. Крім того, ініціатива має на меті відповідь новим викликам у сфері безпеки, посилення міжнародного тиску на Росію, запобігання подальшим порушенням прав людини та захисту жертв окупаційного режиму

(Атанасова, Марія. ЕП розкри як ще допоможе на Україна да си вьрне Крим = [ЕП розкрив, як допоможе Україні повернути Крим] / М. Атанасова // Факти. – Sofia, 2021. – 12.02. (<https://fakti.bg/world/553070-ep-razkri-kak-shte-pomogne-na-ukraina-da-si-varne-krim>)).

ДОНБАС

Перші дози російської партії вакцини «Спутник V» проти Covid-19 доставили на територію невизнаної Донецької народної республіки. Почалася вакцинація людей, які проживають у регіоні. Російський фонд прямих інвестицій раніше спростовував інформацію, що він постачає вакцини в самопроголошені ДНР і ЛНР

(Vöb, György. Orosz vakcinával oltanak a szakadár ukrán területen = [Почалася вакцинація російською вакциною на невизнаній українській території] / G. Vöb // Index.hu. – Budapest, 2021. – 01.02. (<https://index.hu/kulfold/2021/02/01/donyecki-nepkoztarsasag-covid-19-szputnyik-v/>)).

Суд у Нідерландах відновив слухання у справі про катастрофу пасажирського «Боїнга» в небі над Донбасом влітку 2014 р. Очікується, що суд розгляне результати додаткових розслідувань, а також вислухає представників родичів жертв авіакатастрофи, адвокатів і прокурорів. Розгляд справи по суті призначено на початок червня. До квітня нідерландський суд має намір опитати ряд експертів у справі рейсу МН-17, у тому числі представників Аерокосмічного центру Нідерландів, Королівської військової академії Бельгії і російського оборонного концерну «Алмаз-Антей». Як повідомляють журналісти, на засіданні захист попросив передати їм не тільки дані радарів НАТО в районі катастрофи, а й дані про активність радарів в Україні. Крім того, адвокати відзначили, що реконструкція «Боїнга» не відображає тих пошкоджень, які відзначені в обвинуваченні

(Возобновились слухання по делу о крушении «Боинга» в Донбассе = [Поновилися слухання у справі про катастрофу «Боїнга» на Донбасі] // Ехо Кавказа. – Вашингтон, 2021. – 01.02. (<https://www.ekhokavkaza.com/a/31080389.html>)).

Регіони на Сході України, підконтрольні підтримуваним Кремлем сепаратистами, розпочали вакцинацію російською вакциною «Спутник V». Уряд України намагається забезпечити дози вакцин усім українцям. Постачання «Спутник V» «сепаратистській владі» є останнім свідченням підтримки Росією самопроголошених Донецької та Луганської республік

(Ukraine separatists roll out Russia's Sputnik V vaccine = [Українські сепаратисти випустили російську вакцину «Спутник V»] // The News. – Islamabad, 2021. – 02.02. (<https://www.thenews.com.pk/print/783572-ukraine-separatists-roll-out-russia-s-sputnik-v-vaccine>)).

Тристороння контактна група щодо Донбасу провела чергову відеоконференцію. Самі переговори завершилися без сенсацій. Як тільки зустріч закінчилася, глава російської делегації в Тристоронній контактній групі Б. Гризлов зробив відразу кілька різких заяв, які напевно, на думку автора, змінять тон мінських переговорів на довгий час. Він розкритикував новий український законопроект «Про державну політику перехідного періоду» на Донбасі. За словами Б. Гризлова, документ «грубим чином порушує мінські угоди і, по суті, означає односторонній вихід Києва з них». Положення законопроекту вже вивчають у Парижі та Берліні

(Кривошеев, Кирилл. Украина перекрывают выход из Минска = [Україні перекривають вихід з Мінська] / К. Кривошеев // КоммерсантЪ. – Москва, 2021. – 03.02. (<https://www.kommersant.ru/doc/4673316>)).

Головуючи в ОБСЄ у 2021 р., Швеція прагне зробити свій внесок у триваючі переговори в «нормандському форматі» та Тристоронньої контактної групи з метою пошуку рішення, яке відповідає принципам та зобов'язанням ОБСЄ. Спеціальна моніторингова місія ОБСЄ в Україні продовжить відігравати ключову роль, а шведське головування забезпечить можливість виконати свою місію. Міністр закордонних справ Швеції Е. Лінде завершила свій візит до України для обговорення цих питань, що свідчить про важливість її участі у вирішенні кризи у Східній Україні

(Kanapka, Giedrius. Švedijos ambasadorė – apie Ukrainos suverenumą, krizę Baltarusijoje ir bendravimą su Maskva = [Посол Швеції про суверенітет України, кризи в Білорусі та відносини з Москвою] / G. Kanapka // Lietuvos rytas. – Vilniaus, 2021. – 06.02. (<https://www.lrytas.lt/pasaulis/rytai-vakarai/2021/02/06/news/svedijos-ambasadore---apie-ukrainos-suverenuma-krize-baltarusijoje-ir-bendravima-su-maskva-18131411/>)).

У Донецьку відбувся форум «Російський Донбас», за підсумками якого прийняли доктрину з однойменною назвою. Основний її посил – інтеграція самопроголошених ДНР і ЛНР із Російською Федерацією та встановлення контролю над усією адміністративною територією Донецької та Луганської областей. Також у документі йдеться, що ці регіони «разом із Харківською, Дніпропетровською, Одеською, Запорізькою, Херсонською та Миколаївською областями входять до складу історичної Новоросії, а єдиним прийнятним для її народу майбутнім може бути лише повернення в орбіту Росії»

(Берчак, Игор. «Російський Донбас» претендує на половину України / І. Берчак // Міст. – Торонто, 2021. – 06.02. (<http://meest-online.com/ukraine/events/rosijskyj-donbas-pretenduje-na-polovynu-ukrajiny/>)).

До війни важка та гірничодобувна промисловість були основою економіки Донбасу. Численні шахти повернулись до роботи незабаром після припинення основних боїв. Вугілля, видобуте на Донбасі, експортувалось і досі експортується не лише до Росії, а й на українські електростанції та ТЕЦ, до Бельгії, Румунії, Туреччини та Польщі. Українські ЗМІ регулярно

повідомляють про нові поставки з Росії, наприклад, за повідомленням українського блогера, 17 січня 2021 р. десятки вантажних вагонів, наповнених вугіллям, ввезеними з Донбасу та Росії, чекали на вивантаження на Дарницькому вокзалі в Києві. Важливо, що це звичайна практика, а не окрема подія. Це одна з причин, чому 2 лютого 2021 р. Президент України В. Зеленський вирішив накласти санкції на депутата від «Опозиційної платформи – За життя» Т. Козака за участь в організації поставок вугілля з окупованого Донбасу. Ці рішення не впливають на той факт, що енергетична галузь України стикається зі значними проблемами, коли мова заходить про її здатність підтримувати стабільне постачання вугілля і, отже, стабільне виробництво електроенергії. 28 січня 2021 р. «УкрЕнерго» оголосило, що запаси вугілля нижчі за рівень, необхідний для забезпечення енергетичної безпеки, і становлять 455 тис. т

(Materniak, Dariusz. The future of Donbas and Ukraine's energy dilemmas = [Майбутнє Донбасу та енергетичні дилеми України] / D. Materniak // Biznes Alert. – Warsaw, 2021. – 09.02. (<https://biznesalert.com/the-future-of-donbas-and-ukraines-energy-dilemmas/>)).

Служба безпеки України розпочала розслідування щодо незаконного продажу вугілля з частково окупованої Луганської області. «Головне слідче управління веде підготовче провадження до кримінального провадження щодо незаконної закупівлі вугілля, видобутого на окупованих територіях Луганської області, яке потім продається російським енергетичним компаніям», – ідеться в повідомленні СБУ. Служба безпеки нагадала, що фінансування тероризму карається позбавленням волі на строк від п'яти до восьми років, позбавленням права обіймати певні посади або виконувати певну діяльність на строк до двох років, а також конфіскацією майна

(Marszałkowski, Mariusz. Służba Bezpieczeństwa Ukrainy wszczęła śledztwo w sprawie sprzedaży węgla z Donbasu = [Служба безпеки України розпочала розслідування щодо продажу вугілля з Донбасу] / M. Marszałkowski // Biznes Alert. – Warsaw, 2021. – 11.02. (<https://biznesalert.pl/sluzba-bezpieczenstwa-ukrainy-wszczela-sledztwo-w-sprawie-sprzedazy-wegla-z-donbasu/>)).

Перший український Президент, керівник делегації Києва в Тристоронній контактній групі з мирного врегулювання ситуації на Сході України Л. Кравчук повідомив, що «Президент України В. Зеленський хоче встановити мир на південному сході країни». Політик заступився за нинішнього українського лідера, запевнивши, що того несправедливо звинувачують в ухиленні від виконання мінських домовленостей. За його словами, проблеми на переговорах у рамках ТКГ виникають через різний погляд на послідовність їхньої реалізації і небажання іншої сторони йти на компроміси. Він додав, що Україна не може дотримуватися перемир'я, поки на позиціях з боку самопроголошених Донецької і Луганської народних республік залишаються найманці. Глава МЗС самопроголошеної Луганської народної республіки В. Дейнего назвав заяву глави делегації в ТКГ такою, що «суперчить Мінським угодам»

(Кравчук рассказал об отношении к Зеленскому = [Л. Кравчук розповів про ставлення до В. Зеленського] // Известия. – Москва, 2021. – 12.02. (<https://iz.ru/1123830/2021-02-12/kravchuk-rasskazal-ob-otnoshenii-k-zelenskomu>)).

Двоє українських солдатів загинули в сутичках на Донбасі, хоча був введений режим припинення вогню у минулому році. Міністерство оборони України заявило, що внаслідок сильного кулеметного вогню загинув один солдат поблизу села Новомихайлівка. А також був застрелений інший солдат снайперським пострілом

(Two Ukrainian soldiers killed in clashes with separatists = [Двоє українських солдатів загинули в сутичках із сепаратистами] // The News. – Islamabad, 2021. – 13.02. (<https://www.thenews.com.pk/print/789215-two-ukrainian-soldiers-killed-in-clashes-with-separatists>)).

Троє українських солдатів загинули внаслідок вибуху міни 14 лютого на Сході України, незважаючи на режим припинення вогню. Міна вибухнула поблизу села Новолуганське, приблизно за 50 км від сепаратистської цитаделі Донецька. До цього, 12 лютого, двоє українських солдатів загинули в сутичках з бійцями сепаратистів. Під час візиту на лінію фронту в компанії західних дипломатів Президент України В. Зеленський засудив поновлення насильства з боку сепаратистів, підтримуваних Москвою. «Кількість нападів повстанців за останній час зросла», – сказав він, зазначивши, що ці «провокації організували професійні вбивці». «Сепаратисти хочуть знищити режим припинення вогню, але ми цього не дозволимо», – сказав Президент

(Trois soldats ukrainiens tués par une mine dans l'Est séparatiste = [Троє українських солдатів загинули від міни на сепаратистському сході України] // Le Figaro. – Paris, 2021. – 14.02. (<https://www.lefigaro.fr/flash-actu/trois-soldats-ukrainiens-tues-par-une-mine-dans-l-est-separatiste-20210214>)).

Українське командування повідомило про загибель під час вибуху трьох військовослужбовців на Сході України біля селища Новолуганське. Усього за минулий тиждень у зоні конфлікту загинули п'ять українських військовослужбовців. Для розслідування обставин загибелі солдатів у Донецьку область прибули міністр оборони і начальник штабу Збройних сил

(Трое украинских солдат погибли при взрыве на востоке Украины = [Троє українських солдатів загинули під час вибуху на Сході України] // Эхо Кавказа. – Вашингтон, 2021. – 14.02. (<https://www.ekhokavkaza.com/a/31102587.html>)).

Неподалік населеного пункту Новолуганське, що в районі відповідальності оперативно-тактичного угруповання «Північ», під час переміщення на позиції внаслідок підриву на невідомому вибуховому пристрої загинули троє військовослужбовців зі складу Збройних сил України

(Three Ukrainian soldiers killed = [Троє українських солдатів загинули] // The News. – Islamabad, 2021. – 15.02. (<https://www.thenews.com.pk/print/790150-three-ukrainian-soldiers-killed>)).

Унаслідок частих порушень режиму припинення вогню з проросійськими сепаратистами на Сході України було вбито п'ять українських солдатів. Троє з них загинули після того, як їхня машина натрапила на вибуховий пристрій. Двох солдатів убили снайпери. Минулого місяця Організація з безпеки та співробітництва у Європі попередила, що необхідні додаткові заходи для гарантування припинення вогню на Донбасі

(Атанасова, Марія. Петима воїниці са били убити в Източна Украина = [На Сході України було вбито п'ять солдат] / М. Атанасова // Факти. – Sofia, 2021. – 15.02. (<https://fakti.bg/world/553576-petima-vojnici-sa-bili-ubiti-v-iztochna-ukraina>)).

Голова української делегації в Тристоронній контактній групі щодо врегулювання ситуації на окупованій частині Донбасу, колишній Президент України Л. Кравчук пропонує провести всеукраїнський референдум із питань, що стосуються нині окупованих територій Донбасу і Криму

(Л. Кравчук хоче референдум щодо Донбасу і Криму // Гомін України. – Торонто, 2021. – 09.02. (<http://www.homin.ca/news.php/news/23292/group/6>)).

Конфлікт на Сході України привернув увагу дипломатів після того, як західні країни заявили в ООН, що Росія блокує зусилля для припинення бойових дій. Президент України В. Зеленський відвідав лінію фронту з кількома західними послами і заявив, що «нещодавно відбулося збільшення кількості сепаратистських атак». «Ми закликаємо Росію вивести свої сили з України, припинити підтримку своїх посланців та інших збройних формувань», – сказав американський дипломат Р. Хантер під час відеоконференції Ради Безпеки ООН

(Rytu Ukrainoje per susirėmimus su separatistais žuvo du ukrainiečių kariai = [Два українські солдати загинули в сутичках із сепаратистами на Сході України] // Lietuvos rytas. – Vilniaus, 2021. – 12.02. (<https://www.lrytas.lt/pasaulis/ivykiai/2021/02/12/news/rytu-ukrainoje-per-susiremimus-su-separatistais-zuvo-du-ukrainieciu-kariai-18262619/>)).

США та європейські країни звинуватили Росію у блокуванні будь-яких зусиль щодо врегулювання сепаратистського конфлікту на Сході України. Ці коментарі були зроблені під час відеоконференції Ради Безпеки ООН, організованої Росією з нагоди шостої річниці так званих других Мінських угод, укладених у лютому 2015 р. з метою припинення війни на Донбасі. Посол Росії в ООН В. Небензя відкинув засудження Заходу і звинуватив Україну у невиконанні Мінських домовленостей. Він також звинуватив Україну в «повній байдужості» до ситуації мешканців Донбасу

(JAV ir Europa apkaltino Rusiją blokuojant karo Ukrainoje sprendinius = [США та Європа звинуватили Росію у блокуванні рішень щодо війни в Україні] // Lietuvos rytas. – Vilniaus, 2021. – 12.02. (<https://www.lrytas.lt/pasaulis/ivykiai/2021/02/12/news/jav-ir-europa-apkaltino-rusija-blokuojant-karo-ukrainoje-sprendinius-18257027/>)).

АКЦІЇ ПРОТЕСТУ

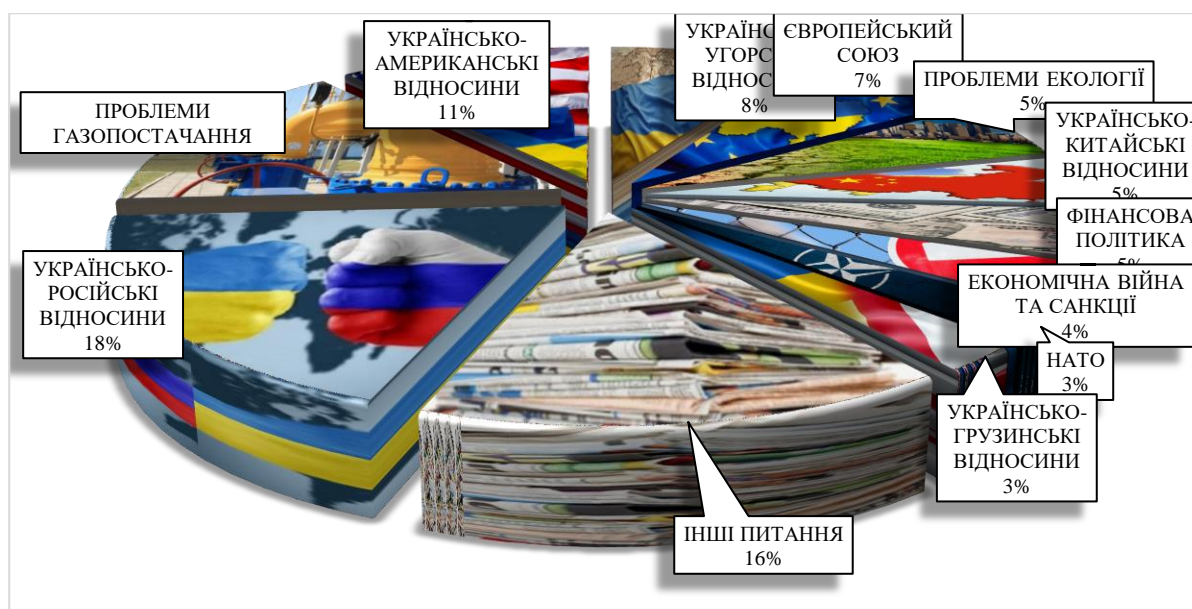
У Києві розпочалися акції протесту на підтримку закритих Президентом України В. Зеленським проросійських каналів. Акція протесту проходить у районі МВЦ, де буде проводитися XIX Міжнародний промисловий форум, який має відвідати глава держави. ЗМІ, про які йдеться, пов'язані з «Опозиційною платформою – За життя». Уряд країни пояснив, що рішення прийняте через російську пропаганду, яку поширюють відповідні ЗМІ

(Стойчев, Росен. Протести в подкрепа на свободата на словото в Украина = [Протести на підтримку свободи слова в Україні] / Р. Стойчев // Факти. – Sofia, 2021. – 08.02. (<https://fakti.bg/world/551539-protesti-v-podkrepa-na-svobodata-na-slovoto-v-ukraina>)).

ІМІДЖ УКРАЇНИ В МІЖНАРОДНІЙ СФЕРІ

Більшість зарубіжних публікацій, що розкривають питання діяльності України на міжнародній арені (50 % від усіх публікацій), присвячені українсько-російським відносинам (18 %). Оглядачі досить активно коментують скликання Росією засідання Ради Безпеки ООН з нагоди шостої річниці підписання Мінського мирного плану за посередництва Франції та Німеччини, на якому посол Росії в ООН В. Небензя звинуватив Україну в невиконанні Мінських угод 2015 р., а США і їх європейські союзники – Франція, Німеччина, Естонія, Ірландія, Норвегія, Бельгія та Великобританія – у відповідь звинуватили Росію в розпалюванні конфлікту на сході України.

Проблемам газопостачання світові ЗМІ приділяли значної уваги (15 %), зокрема в контексті російського проєкта будівництва газогону «Північний потік-2». Більшість західних ЗМІ піддали критиці заяву фдерального президента Ф.-В. Штайнмаєра щодо підтримки будівництва газотранспортної системи та схвально відгукнулися на заклик Європарламенту використовувати наявні правові можливості, щоб зупинити проєкт і ввести нові санкції проти Росії. Зарубіжні медіа наголосили на негативному ставленні США до газогону, який зробить Європу надмірно залежною від російського газу і дозволить посилити політичний тиск на Україну.



Діаграма 9. Питання зовнішньої політики у висвітленні України в іноземних ЗМІ (доля публікацій за період 1-15 лютого 2021 року)

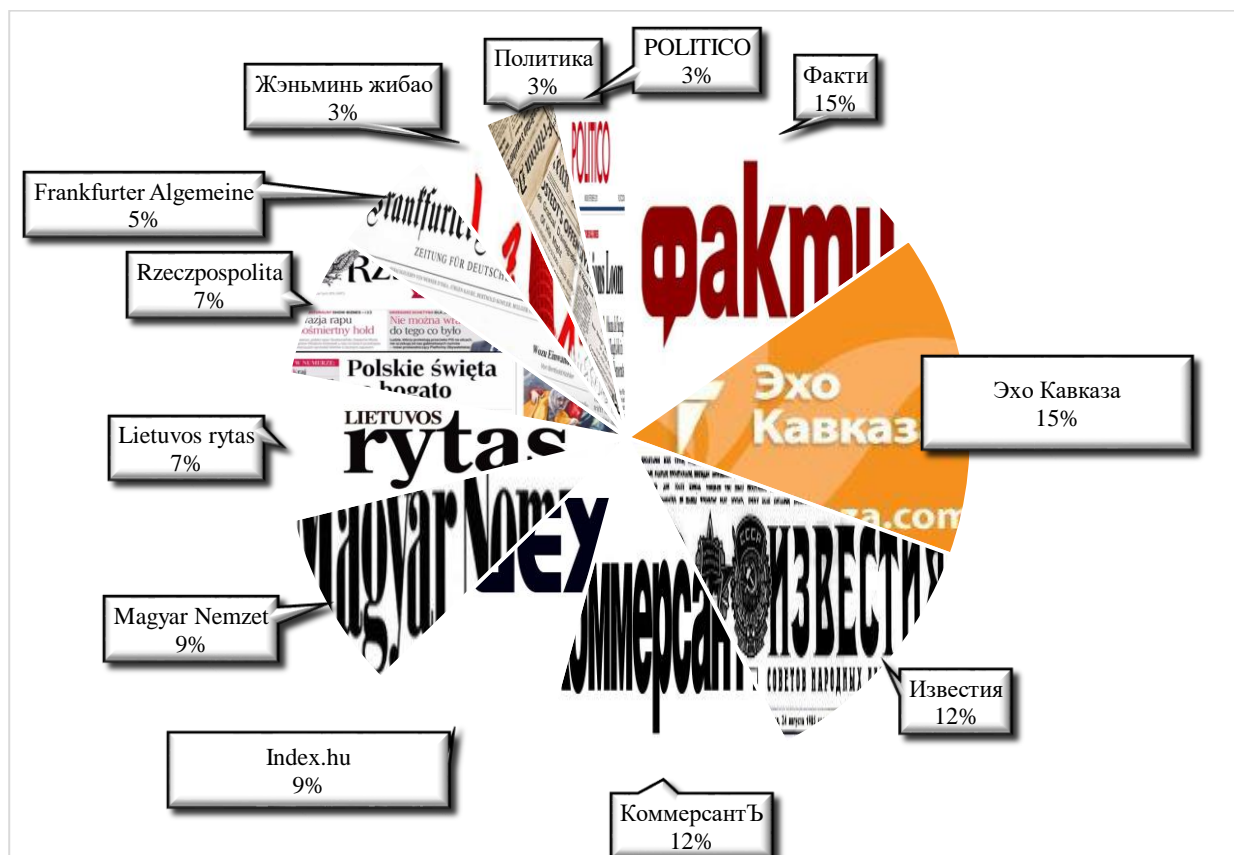
Обговорюваною темою на шпальтах зарубіжних ЗМІ стали українсько-американські відносини (11 %). Інформаційним приводом стало інтерв'ю Президента України Володимира Зеленського програмі Axios, що виходить на платформі НВО, в якому глава держави висловив думку, що заворушення в Капітолії пошкодили репутацію США як стовпа демократії. Деякі ЗМІ піддали критиці висловлювання Володимира Зеленського щодо експрезидента США Дональда Трампа, адміністрація якого, свого часу, надала летальну зброю для України та підтримала нашу країну в боротьбі проти російського газогону «Північний потік -2».

Напруженість українсько-угорських стосунків пародовжує обговорюватися світовими медіа (8 %). Серед найбільш резонансних тем слід назвати коментар лідера Угорської культурної асоціації Закарпаття Ласло Бренцовича щодо результатів візиту міністра закордонних справ Угорщини Петера Сійярто до України. В західних ЗМІ прозвучали коментарі про те, що переговори завершилися без перемог, але шлях до примирення відкрився.

Проблеми відносин України з Європейським Союзом не залишилися поза увагою зарубіжних журналістів (7 %), зокрема щодо практичної взаємодії в питанні забезпечення доступу нашої країни до майбутньої вакцини проти COVID-19, результатів 22-го саміту Україна-ЄС, початку процесу перегляду Угоди про асоціацію у частині про торгівлю товарами та ін.

Крім вищезазначених тематичних рубрик інформаційні джерела зарубіжжя аналізували: звернення президента Європейської комісії Урсули фон дер Ляєн до країн-членів ЄС пожертвувати частину їхніх вакцин від коронавірусу Україні; намір Ради Європи залучити консультантів до роботи в рамках проекту по захисту нацменшин в Україні; проведення спільного тренування ВМС України та США «PASSEX» в акваторії Чорного моря; підтвердження важливості стратегічного партнерства України і США за результатами телефонної розмови міністра закордонних справ України Дмитра Кулеби і держсекретаря США Ентоні Блінкена; загострення українсько-грузинських стосунків через колишнього президента Грузії, голови Виконавчого комітету реформ Міхеїла Саакашвілі, який звинуватив посла України в Грузії Ігоря Долгова у переслідуванні антиукраїнських інтересів, назвавши його хабарником і корумпованим чиновником; заборона російським урядом ввезення

на територію Росії декількох найменувань залізничних запчастин з України; відкриття пам'ятника видатному українському поету Тарасу Шевченку в Новому Саді, другому за величиною місті в Сербії; перемога українки Інни Бикової в конкурсі «Mrs Europe 2020», який проводився в онлайн-режимі в Болгарії та ін.



Діаграма 10. Міжнародна політика України в найбільш інформативних іноземних ресурсах (доля публікацій за період 1-15 лютого 2021 року)

Українська проблематика в міжнародному контексті найбільший резонанс викликала в інтернет-ЗМІ таких країн, як: Болгарія і США («Факти» і «Эхо Кавказа» – по 15 %), Росія («КоммерсантЪ» і «Известия» – по 12 %), Угорщина («Index.hu» і «Magyar Nemzet» – по 9 %).

БІБЛІОГРАФІЧНО-ІНФОРМАЦІЙНІ МАТЕРІАЛИ

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СОЮЗ

Президент Литви Г. Науседа та президент Польщі А. Дуда обговорили ситуацію з правами людини, триваючими протестами в Білорусі та Росії і реалізацією політики Східного партнерства. Президенти обох країн також говорили про постачання вакцин проти COVID-19 та двосторонні відносини. Згідно з доповіддю, лідери Польщі та Литви приділяли особливу увагу ситуації в Україні та Білорусі, говорячи про Східне партнерство. Г. Науседа та А. Дуда

одноголосно підтримали суверенітет та територіальну цілісність України і боротьбу з дезінформацією й пропагандою з боку недружніх країн

(G. Nausėda su Lenkijos prezidentu aptarė situaciją regione, Rytų partnerystės politiką = [Г. Науседа та президент Польщі обговорили ситуацію в регіоні та політику Східного партнерства] // Lietuvos rytas. – Vilniaus, 2021. – 04.02. (<https://www.lrytas.lt/lietuvosdiena/aktualijos/2021/02/05/news/g-nauseda-su-lenkijos-prezidentu-aptare-situacija-regione-rytu-partnerystes-politika-18182216/>))

Рада Європи має намір залучити консультантів до роботи в рамках проекту щодо захисту нацменшин в Україні. Планується виділити на цю ініціативу до 55 тис. євро та залучити до 30 фахівців і консультантів. Серед завдань, які ставляться в проєкті, – сприяння розширенню участі нацменшин у прийнятті рішень на місцевому рівні

(Совет Европы займется защитой нацменьшинств на Украине = [Рада Європи займеться захистом нацменшин в Україні] // Известия. – Москва, 2021. – 09.02. (<https://iz.ru/1121042/2021-02-05/rf-v-sovete-evropy-budet-dobivatsia-dogovorennosti-o-deiatelnosti-it-kompanii-ssha>)).

Президент Європейської ради Ш. Мішель у березні планує відвідати Грузію і Україну. Про це стало відомо після зустрічі Ш. Мішеля з Прем'єр-міністром України Д. Шмигалем. «Я передав Д. Шмигалю стійку підтримку відновлення України, реформ і боротьби з корупцією. ЄС єдиний і твердий у своїй позиції щодо суверенітету і територіальної цілісності України. З нетерпінням чекаю можливості скоро приїхати в Україну», – написав голова Євроради

(Президент Европейского совета в марте посетит Грузию и Украину = [Президент Європейської ради в березні відвідає Грузію та Україну] // Эхо Кавказа. – Вашингтон, 2021. – 10.02. (<https://www.ekhokavkaza.com/a/31095407.html>)).

Той аргумент, який ексглава МЗС і нинішній президент Німеччини В. Ф. Штайнмаєр навів на користь будівництва «Північного потоку-2», оглядач видання вважає «незбагненою помилкою». Федеральному президенту, коли він ще був міністром закордонних справ, часто доводилося стикатися з тим, якого болю на сході Європи досі завдають погано заліковані рани ХХ ст. Тим більше стає незрозумілим промах, якого він припустився, пов'язавши аргументи на користь «Північного потоку-2» з пам'яттю про напад Німеччини на Радянський Союз і про понад 20 млн жертв війни. Кремль проводить історичну політику, яка базується на радянських міфах. Він дотримується позиції, що всі жертви війни на винищення, яку вели нацисти, і всі героїчні подвиги в боротьбі проти гітлерівської Німеччини припадають на Росію. Водночас Москва ганьбить українців, а коли виникає політична необхідність – й інших східних європейців, звинувачуючи їх у співпраці з нацистами. Однак насправді більшість злочинів німців у війні проти Радянського Союзу було скоєно на території України і Білорусі. Це не зменшує тих жахів, яких зазнали росіяни, але це показує, що про жахи того часу слід говорити не тільки в контексті Росії. Якщо йти за логікою В.-Ф. Штайнмаєра, то історичну відповідальність Німеччини щодо України також можна використовувати як аргумент навпаки – проти «Північного потоку-2»

(Фезер, Райнгард. Коментар: Прокол Штайнмаєра на захист «Північного потоку-2» / Р. Фезер // Deutsche Welle. – Bonn, 2021. – 11.02. (<https://p.dw.com/p/3pERh>)).

Попри локдаун у Брюсселі, ЄС і Україна провели сьоме засідання Ради асоціації ЄС – Україна наживо. Яких практичних результатів досягнув Київ, як зустріч ледь не завершилася провалом і чому верховний представник ЄС із зовнішньої політики і політики безпеки Ж. Боррель не хоче бути «триголовим» – у матеріалі DW. Головним результатом засідання у Брюсселі можна вважати початок оцінки всіх досягнень угоди про асоціацію. Така оцінка потрібна для оновлення цього документа – саме таку мету офіційний Київ проголосив у відносинах з ЄС після приходу до влади В. Зеленського. Очевидно, що йдеться насамперед про ще одну мету України – збільшити квоти на безмитний експорт української аграрної продукції

(Шейко, Юрій. Рада асоціації Україна – ЄС: головні результати зустрічі у Брюсселі / Ю. Шейко // Deutsche Welle. – Bonn, 2021. – 11.02. (<https://p.dw.com/p/3pFfG>)).

На сьоме засідання Ради асоціації ЄС – Україна, під головуванням глави європейської дипломатії Ж. Борреля, у Києві покладали великі надії. У доповіді про виконання Україною зобов'язань перед Брюсселем, яка була схвалена Європарламентом, звучала і підтримка, і критика. Автори документа констатували відсутність істотного прогресу в реформуванні цілого ряду областей. Реформи, йдеться в доповіді, «гальмуються внутрішньою інституційною нестабільністю і суперечностями», «відсутністю чітких орієнтирів», обмеженістю ресурсів, зовнішніми факторами, а також «відсутністю політичної рішучості прийняти і забезпечити повну незалежність судових і економічних інститутів». У доповіді було заявлено, що в Україні все ще «поширена» корупція. Критиці піддалася і українська судова система. Не обійшли стороною в ЄС і проблеми зі свободою преси в Україні. У міжнародному блоці доповіді слабкий прогрес у реформах частково виправдовувався тим, що українська сторона змушена проводити їх в умовах «цільових кампаній дезінформації, кібератак та інших гібридних загроз», викликаних «російською військовою агресією», «частковою окупацією Донбасу» і «анексією Криму». При цьому підхід України до врегулювання конфлікту на Донбасі був названий «конструктивним»

(Коваленко, Марина. Украина медленно запрагает и медленно едет = [Україна повільно запрагає і повільно їде] / М. Коваленко // КоммерсантЪ. – Москва, 2021. – 12.02. (<https://www.kommersant.ru/doc/4684458>)).

Європейський Союз закликав Україну виконати давно обіцяні економічні реформи та активізувати боротьбу з корупцією, оскільки обидві сторони оголосили про перегляд ключової угоди, що регулює їхні відносини. Після зустрічі з Прем'єр-міністром України Д. Шмигалем у Брюсселі найвищі представники ЄС заявили, що уряд країни повинен продовжувати продемократичні реформи, навіть коли він бореться з наслідками коронавірусу. Глава зовнішньої політики ЄС Ж. Боррель сказав, що ключовою є реформа правосуддя. ЄС надав Україні підтримку на суму близько 16 млрд євро (19,4 млрд дол.) з моменту анексії Росією Кримського півострова у 2014 р

(EU urges Ukraine to speed justice reform, battle corruption = [ЄС закликав Україну пришвидшити реформу юстиції та боротися з корупцією] // Independent. – London, 2021. – 12.02. (<https://www.independent.co.uk/news/eu-urges-ukraine-to-speed-justice-reform-battle-corruption-eu-ukraine-justice-reform-reforms-justice-b1801121.html>)).

Посол України в Німеччині А. Мельник вважає, що президент ФРН Ф. В. Штайнмаєр прирівняв СРСР до Росії, що є «абсолютно неприпустимим спотворенням історії». Дипломат обурився, що політик зазначив втрати тільки СРСР у боротьбі з фашистською Німеччиною і не звернув уваги на вклад України

(Veser, Reinhard. Politisch vereinnahmte Opfer des Massenmordes = [Політично захоплені жертви масових убивств] / R. Veser // Frankfurter Allgemeine. – Frankfurt am Main, 2021. – 13.02. (<https://www.faz.net/aktuell/politik/inland/steinmeier-ukraine-und-nordstream-2-opfer-des-massenmords-17194720.html>)).

НАТО

Військово-морські сили України провели спільне тренування із суднами військово-морських сил США в акваторії Чорного моря. Відзначається, що всі елементи тренування проводилися відповідно до стандартів і процедур НАТО. «Тренування типу PASSEX є чудовою нагодою для вдосконалення майстерності, морського вишколу й обміну досвідом між екіпажами наших суден», – зазначив командир флотилії ВМС ЗС України Ю. Федаш. «Взаємодія і двосторонні навчання з нашими партнерами проводяться для підтримки регіонального співробітництва та забезпечення морської безпеки», – зазначив командир ракетного есмінця американського флоту Т. Ралстон

(ВМС України і США провели спільні навчання в акваторії Чорного моря = [ВМС України і США провели спільні навчання в акваторії Чорного моря] // Известия. – Москва, 2021. – 01.02. (<https://iz.ru/1119071/2021-02-01/vms-ukrainy-i-ssha-proveli-sovmestnye-ucheniia-v-akvatorii-chernogo-moria>)).

Прем'єр-міністр України Д. Шмигаль розраховує, що Україна одночасно з Грузією зможе отримати план дій щодо членства в НАТО. Про це він заявив після зустрічі з генсеком НАТО Є. Столтенбергом в Брюсселі. Прем'єр підкреслив, що зустріч у штаб-квартирі НАТО є «хорошим сигналом», який дає «хорошу надію». Д. Шмигаль наголосив, що членство в НАТО є важливим пріоритетом України і нагадав, що намір приєднатися до Альянсу прописано в Конституції країни

(Україна не хоче отставати від Грузії при отриманні ПДЧ в НАТО = [Україна не хоче відставати від Грузії при отриманні ПДЧ в НАТО] // Эхо Кавказа. – Вашингтон, 2021. – 10.02. (<https://www.ekhokavkaza.com/a/31095280.html>)).

НАТО нарощує присутність у Чорному морі. Про це за підсумками зустрічі з Прем'єр-міністром України Д. Шмигалем повідомив генсек Альянсу Є. Столтенберг. Занепокоєння Росії викликає перспектива отримання Україною плану дії щодо членства в НАТО. Заступник директора Центру комплексних європейських і міжнародних досліджень НДУ ВШЕ Д. Суслов вважає, що НАТО в осяжному майбутньому не надасть Україні ні членства в Альянсі, ні навіть плану дії щодо членства. Експерт вважає, що «НАТО не піде на це, оскільки це загрожує різким напруженням і буде представляти загрозу державності самої України». За його словами, оскільки блок не може надати Україні ні членство, ні ПДЧ, то він компенсує це нарощуванням присутності більш інтенсивними навчаннями в Чорному морі. У свою чергу експерт Російської ради з міжнародних справ І. Крамник вважає, що «поки говорити про якесь якісне нарощування військової присутності Альянсу в регіоні не доводиться»

(Логонова, Ксения. Не НАТО угрожать: альянс решил усилиться в Черном море = [Не НАТО угрожает: Альянс решил усилить свою присутность у Черном море] / К. Логонова // Известия. – Москва, 2021. – 11.02. (<https://iz.ru/1123187/kseniia-loginova/ne-nato-ugrozhat-aliants-reshil-usilitsia-v-chernom-more>)).

УКРАЇНСЬКО-РОСІЙСЬКІ ВІДНОСИНИ

Служба безпеки України повідомила про масштабну агентурну мережу на замовлення російських спецслужб через Telegram-канали, яка вела розвідувально-підривну діяльність. За версією СБУ, в мережу входили жителі Одеси і Харкова. За висновками лінгвістично-психологічної експертизи, «матеріали, що розповсюджувалися в Telegram-каналах, були спрямовані на створення панічних настроїв, загострення і дестабілізацію суспільно-політичної та соціально-економічної ситуації». Як стверджує СБУ, агентурна мережа була створена так званим «Головним центром спеціальної служби Головного управління Генерального штабу Збройних сил РФ». Російські спецслужби притягнули українських громадян до адміністрування 12 політичних Telegram-каналів

(СБУ сообщила о раскрытии российской агентурной сети в Telegram = [СБУ повідомила про розкриття російської агентурної мережі в Telegram] // КоммерсантЪ. – Москва, 2021. – 01.02. (<https://www.kommersant.ru/doc/4671916>)).

Україна відновила імпорт російської електроенергії в певні години на тлі морозів і нестачі вугілля для ТЕС. Обсяги незначні, але українським споживачам це може бути вигідно, вважають аналітики, оцінюючи собівартість російської електроенергії в 25 дол. за 1 МВт на год. Однак Україна обговорює можливість незабаром знову заборонити поставки з РФ, що, на думку експертів, має допомогти українським енергокомпаніям підвищити тарифи і завантажити власні ТЕС. «Обмеження експорту можуть бути вигідні українському енергохолдингу ДТЕК Р. Ахметова, який володіє майже всіма вугільними ТЕС України», – вважає М. Худалов з рейтингового агентства АКРА

(Смертина, Полина. В отношениях Украины и России наступило потребление = [У відносинах України і Росії настало споживання] / П. Смертина // КоммерсантЪ. – Москва, 2021. – 02.02. (<https://www.kommersant.ru/doc/4672043>)).

Комітет з енергетики Верховної Ради України схвалив законопроект, що забороняє імпорт електроенергії з Росії та Білорусі. Однак, згідно з повідомленнями української преси, з першого дня лютого Україна знову буде купувати російську електроенергію

(Vöb, György. Ukrajna ismét orosz áramot importál = [Україна знову імпортує російську електроенергію] / G. Vöb // Index.hu. – Budapest, 2021. – 02.02. (https://index.hu/kulfold/2021/02/02/aram_ukrajna_orszorszag/)).

Тривалі зусилля України щодо залучення Росії до відповідальності отримали значний імпульс, коли Європейський суд з прав людини ухвалив, що скарги України про порушення прав людини Росією в окупованому Криму «частково прийнятні». Визнання міжнародною спільнотою скарг України щодо порушення прав людини Росією, на думку авторів статті, узаконює ширшу боротьбу країни проти російської агресії. Україна довела, що може протистояти Росії на полі бою і в залі суду. «Якщо Росія вийде з ЄСПЛ або відмовиться виконувати рішення суду, це ще раз підтвердить, що Україна бореться не тільки за права своїх громадян, а й за захист міжнародного права. Це значно посилить позиції України, а

також значно ускладнить будь-яку нормалізацію відносин із Росією», – зазначає автор публікації

(Shelby, Magid. Ukraine scores court victory in long quest for justice over Russia's Crimean crimes = [Україна здобула перемогу в суді в довгому пошуку справедливості щодо злочинів Росії в Криму] / M. Shelby // Atlantic Council. – Washington, 2021. – 04.02. (<https://www.atlanticcouncil.org/blogs/ukrainealert/ukraine-scores-court-victory-in-long-quest-for-justice-over-russias-crimean-crimes/>)).

О. Резніков, віце-прем'єр-міністр українського уряду в інтерв'ю Rzeczpospolita розповів, що «сьогоднішню ситуацію на Донбасі не можна порівняти з ситуацією до війни». Відомий експерт з Атлантичної ради А. Аслунд оцінив збитки української економіки внаслідок війни на Донбасі в 120 млрд дол. Віденський інститут міжнародного економічного порівняння підрахував, що реконструкція Донбасу поглине не менше 22 млрд дол. після деокупації

(Szoszyn, Ruslan. Oleksij Reznikow, wicepremier Ukrainy: Putin nie będzie rządził wечно = [Олексій Резніков, віце-прем'єр-міністр України: «Путін не буде правити вічно»] / R. Szoszyn // Rzeczpospolita. – Warsaw, 2021. – 05.02. (<https://www.rp.pl/Wywiady-i-rozmowy/302049906-Oleksij-Reznikow-wicepremier-Ukrainy-Putin-nie-bedzie-rzadzil-wiecznie.html>)).

Державний секретар США Е. Блінкен провів першу телефонну розмову з міністром закордонних справ Росії С. Лавровим, обговоривши серед головних питань військову агресію РФ в Україні та Грузії. «Держсекретар звернув увагу, зокрема, на втручання Росії у вибори 2020 р. в США, військову агресію РФ проти України і Грузії», – ідеться в заяві. «З міжнародних тем обговорювалося, зокрема, сприяння мирному врегулюванню в Сирії та Лівії, а також ситуація в Україні», – заявили в російському зовнішньополітичному відомстві

(Блинкен обсудил с Лавровым «российскую военную агрессию в Украине и Грузии» = [Е. Блінкен обговорив з С. Лавровим «російську військову агресію в Україні та Грузії»] // Эхо Кавказа. – Вашингтон, 2021. – 05.02. (<https://www.ekhokavkaza.com/a/31087285.html>)).

Україна майже втричі збільшила імпорт електроенергії з Росії – до 700 МВт у денні години. Постачання почалися на прохання України, яка також хоче укласти з Росією договір про аварійну взаємодопомогу. Україні гостро не вистачає власної електроенергії через аварійне відключення першого енергоблока на 350 МВт вугільної Запорізької ТЕС. Утім, як пише автор статті, депутати Верховної Ради, як і раніше, вважають, що експорт з РФ необхідно обмежувати

(Смертина, Полина. Украина просит об эскалации напряжения = [Україна просить про ескаляцію напруги] / П. Смертина // КоммерсантЪ. – Москва, 2021. – 06.02. (<https://www.kommersant.ru/doc/4681014>)).

Прессекретар президента Росії Д. Песков відповів ствердно на запитання журналістів, «чи є Україна частиною російського світу». «В Україні живе багато росіян та російськомовних людей, які належать до російського світу. Культурні зв'язки, історичні зв'язки, спільні корені – було б дуже нерозумно заперечувати їх», – зазначив Д. Песков

(Джамбазов, Денис. Кремль объяви, че Украина е «част от руския свят» = [Кремль заявив, що Україна є «частиною російського світу»] / Д. Джамбазов // Факти. – Sofia, 2021. – 08.02. (<https://fakti.bg/world/551554-kremal-obavi-che-ukraina-e-chast-ot-ruskia-svat>)).

Міністр закордонних справ України Д. Кулеба заявив про безперспективність спроб просунути «русский мир» в Україні. Заява прозвучала у відповідь на коментар прессекретаря Кремля Д. Пескова, який зазначив, що російський уряд вважає Україну частиною «русского мира». « «Русский мир – це одноманітність, у якій немає нікого, крім росіян. Український світ – це різноманіття і свобода бути собою. Тому його захищають україномовні, російськомовні та всі інші українці», – написав Д. Кулеба в Twitter

(Стойчев, Росен. Руският свят е еднообразен = [Російський світ одноманітний] / Р. Стойчев // Факти. – Sofia, 2021. – 09.02. (<https://fakti.bg/world/551991-ruskiat-svat-e-ednoobrazen>)).

Російський уряд заборонив ввезення до Росії з України ключових комплектуючих до залізничних вагонів, у тому числі суцільнокатаних коліс. Цим, зокрема, пише автор статті, можна пояснити відмову від відновлення загороджувальних мит, якими обклалися поставки залізничних коліс виробництва «Інтерпайпу» В. Пінчука: вони закінчилися в кінці січня. Виконавчий директор Союзу операторів залізничного транспорту О. Дружинін зазначає, що необхідне встановлення системи моніторингу за тим, яким чином рішення уряду вплине на ринок. «Зокрема, може виникнути дефіцит окремих частин вагонного литва і, як наслідок, створяться додаткові складності для ринку», – говорить О. Дружинін

(Скорлыгина, Наталья. Украинские колеса проедут мимо России = [Українські колеса проїдуть повз Росію] / Н. Скорлыгина // КоммерсантЪ. – Москва, 2021. – 09.02. (<https://www.kommersant.ru/doc/4682849>)).

Головний редактор телевізійної мережі Кремля RT М. Симонян закликала Росію анексувати Донбас на Сході України під час нещодавнього гучного форуму, який сигналізував про ескалацію семирічної гібридної війни проти України. Колишній депутат парламенту Литви і політичний аналітик Університету М. Ромеріса А. Медалінскас зауважує, що з грудня 2020 р. російські зусилля в інформаційній війні дедалі більше зосереджуються на так званій «доктрині російського Донбасу». Ця ініціатива покликана забезпечити історичне виправдання для посягань Москви на Схід України, наголошуючи на давніх зв'язках регіону з Росією. Новий пропагандистський наступ, на думку автора, може бути спробою випробувати реакцію адміністрації Д. Байдена в США або ж оцінити більш широку міжнародну думку. Інше можливе пояснення – це бажання збільшити тиск на Президента України В. Зеленського. Просуваючи ідею «російського Донбасу», Кремль, пише автор матеріалу, «знову погрожує перекреслити міжнародні кордони грубою силою на підставі збочених тверджень про етнічну спорідненість й історичну справедливість»

(Medalinskas, Alvydas. Kremlin TV chief: Russia must annex east Ukraine = [Головний редактор телевізійної мережі Кремля: Росія повинна анексувати Східну Україну] / А. Medalinskas // Atlantic Council. – Washington, 2021. – 09.02. (<https://www.atlanticcouncil.org/blogs/ukrainealert/kremlin-tv-chief-russia-must-annex-east-ukraine/>)).

Міністр закордонних справ України Д. Кулеба вважає, що «Росія вже зробила найгірше, що могла, незаконно окупувавши наші території», але «представники російської машини пропаганди» продовжують працювати, тому Україні слід не піддаватися на провокації, які розхитують роботу Тристоронньої контактної групи в Мінську і переговори в «нормандському форматі»

(Дмитрий Кулеба: «Что осложняет жизнь России, хорошо для Украины» = [Дмитро Кулеба: «Що ускладнює життя Росії – добре для України»] // Эхо Кавказа. – Вашингтон, 2021. – 10.02. (<https://www.ekhokavkaza.com/a/31095289.html>)).

Нещодавній візит глави європейської зовнішньої політики Ж. Борреля до Москви спричинив кризу у відносинах між Росією та ЄС, яка в кінцевому підсумку, пише автор, може бути на користь Україні. Як основна жертва агресивної і ревізійської політики Росії, Україна, на думку автора статті, безпосередньо зацікавлена в підтримці міжнародного тиску на Москву. Україна не може дозволити собі бути пасивною фігурою в європейській дипломатії. «Ніхто краще за Україну не розуміє загрозу, що виходить із Росії. Завдання полягає в тому, щоб поділитися цими знаннями таким чином, щоб активізувати європейську опозицію російській агресії», – зауважив автор матеріалу

(Goncharenko, Oleksiy. Rising EU-Russia tensions are good news for Ukraine = [Зростання напруженості між ЄС та Росією є гарною новиною для України] / О. Goncharenko // Atlantic Council. – Washington, 2021. – 11.02. (<https://www.atlanticcouncil.org/blogs/ukrainealert/rising-eu-russia-tensions-are-good-news-for-ukraine/>)).

«США не змінюватимуть свою політику щодо України», – повідомив постійний представник США в ООН Р. Хантер. США закликають уряд Росії змінити свою позицію щодо України. В іншому випадку санкції проти неї не будуть скасовані. Американська адміністрація не визнає Крим російським. Р. Хантер наголошує на виконанні Мінських домовленостей. У відповідь Росія наполягає на тому, що вона не є учасником українського конфлікту

(Стойчев, Росен. Русия е длъжна да прекрати това = [Росія повинна це зупинити] / Р. Стойчев // Факти. – Sofia, 2021. – 11.02. (<https://fakti.bg/world/552705-rusia-e-dlajna-da-prekrati-tova>)).

Ж. Боррель провів переговори з Прем'єр-міністром України Д. Шмигалем. Нормалізації відносин між ЄС та Росією важко досягти без реалізації Мінських угод. Про це повідомив Верховний представник Європейського Союзу з питань закордонних справ і політики безпеки Ж. Боррель. ЄС залишається непохитним у підтримці цілісності України. Європейські представники планують і надалі застосовувати обмеження до російського уряду. ЄС розглядає Україну як важливого партнера

(Стойчев, Росен. Голямото условие на ЕС за Русия = [Чудовий стан ЄС для Росії] / Р. Стойчев // Факти. – Sofia, 2021. – 11.02. (<https://fakti.bg/world/552709-golamoto-uslovie-na-es-za-rusia>)).

Американський дипломат Р. Хантер закликав російський уряд вивести свої війська з України. Дипломат наполягає на дотриманні Мінських домовленостей. Спільна декларація

закликає вирішити проблему нестабільності в регіоні. Заяву підтримали Великобританія, Франція та Німеччина. Російський представник в ООН В. Небензя відкинув звинувачення. За його словами, «українські представники уникають реалізації домовленостей». Посол Франції в ООН назвав ці звинувачення «необґрунтованими»

(Стойчев, Росен. САЩ и Европа скочиха на Русия = [США та Европа критикують Росію] / Р. Стойчев // Факти. – Sofia, 2021. – 12.02. (<https://fakti.bg/world/552863-sasht-i-evropa-skochiha-na-rusia>)).

Росія скликала засідання Ради Безпеки ООН з нагоди шостої річниці підписання Мінського мирного плану за посередництва Франції та Німеччини. Посол Росії в ООН В. Небензя звинуватив Україну в невиконанні Мінських угод 2015 р. США і їх європейські союзники – Франція, Німеччина, Естонія, Ірландія, Норвегія, Бельгія та Великобританія – у відповідь звинуватили Росію в розпалюванні конфлікту, в результаті якого загинуло понад 14 тис. українців, шляхом надання фінансової та військової підтримки сепаратистам. Політичний координатор місії США при ООН Р. Хантер, виступаючи від імені адміністрації Д. Байдена, сказав, що «Сполучені Штати підтверджують свою непохитну прихильність суверенітету і територіальній цілісності України»

(Years after Minsk talks, Russia, West clash over Ukraine conflict = [Через роки після переговорів в Мінську між Росією і Заходом виник конфлікт щодо подій на Сході України] // Daily Sabah. – Istanbul, 2021. – 12.02. (<https://www.dailysabah.com/world/europe/years-after-minsk-talks-russia-west-clash-over-ukraine-conflict>)).

УКРАЇНСЬКО-БІЛОРУСЬКІ ВІДНОСИНИ

У Білорусі за ініціативи опозиційного політика С. Тихановської пройшов міжнародний День солідарності з Білоруссю. С. Тихановська закликала світових лідерів, активістів, журналістів та всіх небайдужих до ситуації в Білорусі взяти участь у заходах на підтримку громадян країни, які протестують проти режиму О. Лукашенка. Акцію солідарності підтримав глава МЗС України Д. Кулеба, вказавши на небезпеку для суверенітету Білорусі з боку Росії. «Україна підтверджує свою солідарність із білоруським народом у його прагненні збудувати справді незалежну, суверенну, демократичну і європейську Білорусь, яку не поглинатиме Росія. Білоруси повинні мати право вирішувати власне майбутнє», – сказав Д. Кулеба

(7 февраля проходит международный День солидарности с Беларусью = [7 лютого – міжнародний День солідарності з Білоруссю] // Эхо Кавказа. – Вашингтон, 2021. – 07.02. (<https://www.ekhokavkaza.com/a/31090435.html>)).

Нинішні зусилля Москви щодо перетворення Білорусі в платформу для російських Збройних сил, як пише автор матеріалу, супроводжуються діями щодо прискорення економічної інтеграції, яка може привести до м'якої анексії. У минулому О. Лукашенко відмовлявся визнати анексію Криму Росією, він поклявся, що не дозволить використовувати територію Білорусі для нападу на Україну. Зараз, на думку автора, все, здається, кардинально змінюється. Служба зовнішньої розвідки України підготувала «Білу книгу 2021», в якій стверджується, що Білорусь «розглядається не тільки як точка докладання російських експансіоністських зусиль, але і як генератор загроз для України». Неможливо переоцінити стратегічне значення зміни геостратегічної позиції Білорусі. Це може повністю змінити баланс безпеки на східному фланзі НАТО. «Білорусь, яка межує з членами НАТО Латвією,

Литвою і Польщею разом з Україною, грає важливу роль у будь-якому плані війни Росії проти Заходу», – зауважує автор публікації

(Whitmore, Brian. Is Russia slowly annexing Belarus in plain sight? = [Невже Росія на очах у всіх повільно анексує Білорусь?] / B. Whitmore // Atlantic Council. – Washington, 2021. – 10.02. (<https://www.atlanticcouncil.org/blogs/ukrainealert/is-russia-slowly-annexing-belarus-in-plain-sight/>)).

УКРАЇНСЬКО-УГОРСЬКІ ВІДНОСИНИ

Голова Товариства угорської культури Закарпаття Л. Брензович у нинішній політичній ситуації не бачить значного прогресу в освітніх або мовних питаннях. Він підкреслив, що угорці на Закарпатті становлять лише 0,3 % населення України і є лояльними громадянами. За його словами, відбулися небачені раніше події: антиугорські демонстрації, листи з погрозами, підпал їхнього офісу. Він сподівається, що, незважаючи на труднощі, українсько-угорські двосторонні відносини будуть врегульовані

(Balogh, Krisztina. KMKSZ-elnök: Ukrajna nem értékeli Magyarország gesztusait = [Президент KMKSZ: Україна не оцінила жесту Угорщини] / K. Balogh // Index.hu. – Budapest, 2021. – 01.02. (<https://index.hu/belfold/2021/02/01/kmksz-elnok-borusnak-latja-az-ukran-magyar-ketoldalukapcsolatokat/>)).

«Ми намагаємось вижити і продовжувати свою роботу у важких умовах», – сказав голова Товариства угорської культури Закарпаття Л. Брензович про образи, які торкнулися угорців на Закарпатті. Після візиту міністра закордонних справ Угорщини П. Сійярто до Києва Л. Брензович вважає розвиток двосторонніх відносин та становище угорців на Закарпатті кращим, наголошуючи, що «краще вести переговори, ніж не вести їх». За його словами, починаючи з 2014 р., «були антиугорські демонстрації, листи із погрозами, спалення офісу, і це стало звичним явищем і завжди передувало подіям, які можуть мати важливе значення в українсько-угорських відносинах»

(Kottász, Zoltán. Brenzovics László: Megpróbálunk túlélni = [Ласло Брензович: Ми намагаємося вижити] / Z. Kottász // Magyar Nemzet. – Budapest, 2021. – 01.02. (<https://magyarnemzet.hu/kulfold/brenzovics-laszlo-megprobalunk-tulelni-9302609/>)).

Д. Сассолі, голова Європейського парламенту, направив листа до К. Гал та Т. Дойча, депутатів Європарламенту, щодо питання залякування угорців на Закарпатті. Депутати повідомили Д. Сассолі, що до візиту міністра закордонних справ П. Сійярто до Києва «українські патріоти» висловили загрозу, що якщо П. Сійярто поїде в Україну, то «хай готується до великого кровопролиття, потече угорська кров». «Ми вважаємо, що безпрецедентне залякування нашого колеги не може залишитися без відповіді президента Європарламенту. З огляду на вищеописану ситуацію, ми вважаємо за доцільне, щоб президент твердо виступив проти безпрецедентної загрози», – йдеться у відкритому листі

(Az EP elnökéhez fordultak a kárpátaljai magyarok megfélemlítése miatt = [Звернення до президента ЄП щодо залякування угорців на Закарпатті] // Magyar Nemzet. – Budapest, 2021. – 03.02. (<https://magyarnemzet.hu/kulfold/az-ep-elnokehez-fordultak-a-karpataljai-magyarok-megfelemlitese-miatt-9320270/>)).

П. Сійярто, міністр закордонних справ Угорщини, провів у Києві перемовини зі своїм українським колегою Д. Кулебою, котрий запевнив, що сторони «домовилися налагоджувати

відносини». П. Сійярто висловив готовність відновити конструктивний діалог на тлі загострення стосунків наприкінці 2020 р.

(Голод, Ігор. П. Сійярто приїхав, побачив, але не переміг / І. Голод // Міст. – Торонто, 2021. – 05.02. (<http://meest-online.com/ukraine/policy/siyarto-prijhav-pobachyv-ale-ne-peremih/>)).

Голова Європейського парламенту Д. Сассолі відповів на нещодавній лист делегації Fidesz-KDNP у Європейському парламенті, звернувши увагу президента ЄП на низку залякувань проти угорців в Україні. У листі італійський політик обіцяє обговорити це питання з українським Прем'єр-міністром Д. Шмигалем та повідомити провладну делегацію про підсумки переговорів. «Ситуація тривожна. І безпека громадян ЄС та членів Європарламенту для мене має першорядне значення», – написав Д. Сассолі у своєму листі, зазначивши, що він раніше отримував листи про становище угорців в Україні

(Президент ЄП усвідомлює загрози в Україні = [Президент ЄП усвідомлює загрози в Україні] // Magyar Nemzet. – Budapest, 2021. – 07.02. (<https://magyarnemzet.hu/kulfold/az-ep-elnoke-tisztaban-van-az-ukran-fenyegetesekkel-9338876/>)).

Верховна Рада України планує у 2021 р. ухвалити проєкт Закону України «Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо порушення порядку використання державних символів України та символів іноземних держав органами місцевого самоврядування». Виходячи з реального впливу, його можна назвати законопроектом «про угорські прапори на Закарпатті». Точніше, про заборону цих прапорів на багатьох будівлях та у держорганах. А ще він зобов'язує всі місцеві ради виконувати гімн України двічі на кожному засіданні – щоб не було скандалів з угорським гімном

(Molnár, Szabina. Betiltják a magyar himnusz és lobogót Ukrajnában = [Чи будуть гімн Угорщини та прапор заборонені в Україні] / S. Molnár // Index.hu. – Budapest, 2021. – 11.02. (<https://index.hu/kulfold/2021/02/11/karpatalja-zaszlo-magyarsag-ukrajna/>)).

Члени делегації Європейського парламенту Fidesz-KDNP і угорські депутати Європарламенту письмово звернулися до Верховного представника Європейського Союзу з питань закордонних справ і політики безпеки Ж. Борреля з приводу систематичного порушення прав угорців на Закарпатті. У своїй відповіді Ж. Боррель підкреслив, що ЄС продовжує активно захищати права осіб, що належать до національних меншин, що, за його словами, «стає дедалі більш важливим через тривожні події в Україні». Високий представник підтвердив, що Україна повинна поважати права осіб, що належать до меншин, чи то національні, етнічні, релігійні або мовні. «ЄС закликає Україну тісно співпрацювати з Угорщиною для пошуку взаємоприйнятної вирішення ситуації на основі спільних європейських цінностей, принципів і дотримання міжнародних зобов'язань», – підкреслив Ж. Боррель

(Kovács, Ferenc. Kárpátalja ügyében az EU külügyi főképviseelőjéhez fordult a Fidesz-KDNP = [Fidesz-KDNP звернулася до Верховного представника Європейського Союзу з питань закордонних справ і політики безпеки] / F. Kovács // Index.hu. – Budapest, 2021. – 11.02. (<https://index.hu/kulfold/2021/02/11/a-fidesz-ep-delegacioja-az-eu-kulugyi-fokepviselejehez-fordult-a-karpataljai-magyarsagot-ero-atrocitasok-miatt/>)).

В інтерв'ю депутат Європарламенту за списком партії «Фідес» А. Бочкор зазначив, що «на Закарпатті ніхто ніколи не протестував проти вивчення української мови». З 1990-х років Угорська асоціація вчителів Закарпаття розробляє пакети методичних пропозицій щодо того, як угорських дітей слід навчати українською мовою. «Натомість Міністерство освіти і науки регулярно відкидало конструктивні пропозиції», – додав депутат

(Tamara, Judı. Brüsszel hímes tojásként bánik Ukrajnával = [Брюссель поводиться з Україною як з чоловічим яйцем] / J. Tamara // Magyar Nemzet. – Budapest, 2021. – 12.02. (<https://magyarnemzet.hu/kulfold/brusszel-himes-tojaskent-banik-ukrajnaval-9362963/>)).

УКРАЇНСЬКО-АМЕРИКАНСЬКІ ВІДНОСИНИ

Президент України В. Зеленський вважає, що «світу важко знову прийняти США як символ демократії після протестів у Вашингтоні». За його словами, країни звикли вважати, що США мають ідеальні демократичні інститути. Вони сприймають країну як місце, де влада завжди мирно здається. Він нагадує, що Україна пережила дві революції. Однак ніхто не очікував, що це відбудеться у США. «Це свідчить про те, що не все там ідеально», – наголошує Президент. В. Зеленський вважає, що «демократії важливо набрати обертів»

(Стойчев, Росен. САЩ вече трудно ще бъдат приети като символ на демокрация = [США важко прийняти як символ демократії] / Р. Стойчев // Факти. – Sofia, 2021. – 01.02. (<https://fakti.bg/world/549322-sasht-veche-trudno-shte-badat-prieti-kato-simvol-na-demokracia>)).

Президент України В. Зеленський заявив, що в минулому місяці заворушення в Капітолії пошкодили репутацію США як стовпа демократії. За його словами, це залишило його «шокованим». «Я був дуже здивований. Я не міг уявити, що щось подібне можливе в США», – сказав В. Зеленський. Президент пояснив, як заворушення змінили його і, можливо, чужі уявлення про США як про безпечну демократичну інституцію. Президент України також заявив, що він сподівається відновити американсько-українські відносини за нової адміністрації, які були порушені за часів Д. Трампа, хоча він наголосив, що вони з Д. Байденом ще не зустрілися

(Jacobs, Emily. Ukraine's Zelensky says Capitol riots hurt US reputation = [В. Зеленський заявив, що заворушення в Капітолії завдали шкоди репутації США] / E. Jacobs // New York Post. – New York, 2021. – 01.02. (<https://nypost.com/2021/02/01/ukraines-zelensky-says-capitol-riots-hurt-us-reputation/>)).

Держсекретар США Е. Блінкен під час телефонної розмови з главою українського МЗС Д. Кулебою пообіцяв Україні економічну і військову допомогу. Держсекретар США також відзначив прогрес України в економічних реформах, протистоянні корупції і боротьбі за дотримання законів на території країни. Крім того, Е. Блінкен і Д. Кулеба обговорили дії України проти коронавірусу і її зусилля щодо «досягнення дипломатичного врегулювання агресії Росії на Сході України і в Криму». Глава МЗС України після бесіди з американським колегою повідомив, що у відносинах між Києвом і Вашингтоном «почався новий етап»

(Госсекретарь США пообещал оказывать Украине «серьезную экономическую и военную помощь» = [Держсекретар США пообіцяв надавати Україні «серйозну економічну і військову допомогу»] // Эхо Кавказа. – Вашингтон, 2021. – 02.02. (<https://www.ekhokavkaza.com/a/usa-ukraine-blinken/31081543.html>)).

У телефонній розмові з міністром закордонних справ України Д. Кулебою державний секретар США Е. Блінкен пообіцяв, що Вашингтон продовжить надавати військову допомогу Україні. Про це йдеться в заяві, опублікованій керівником служби Держдепартаменту Н. Прайсом. На думку Н. Прайса, в Україні є прогрес у боротьбі з корупцією та економічних реформах

(Атанасова, Марія. Вашингтон ще продължи да оказва военна помощ на Украина = [Вашингтон і надалі надаватиме військову допомогу Україні] / М. Атанасова // Факти. – Sofia, 2021. – 02.02. (<https://fakti.bg/world/549610-washington-shte-prodalji-da-okazva-voenna-pomosht-na-ukraina>)).

Глава МЗС ФРН Х. Маас на онлайн-конференції «Європа-2021» заявив, що адміністрація президента Д. Байдена демонструє, що США будуть активніше брати участь у зусиллях з урегулювання конфлікту в Україні. За його словами, в адміністрації Д. Трампа не було «особливого інтересу» до врегулювання українського конфлікту. «Той факт, що під час телефонної розмови з президентом В. Путіним Д. Байден підняв тему України, вже можна розуміти як те, що США будуть діяти активніше, ніж раніше», – сказав він. Х. Маас зазначив, що «більший американський внесок» допоможе Німеччині і Франції як посередникам у конфлікті, «поступово реалізувати вже погоджені домовленості»

(Маас заметил желание США больше участвовать в разрешении конфликта на Украине = [Х. Маас помітив бажання США брати більше участі у вирішенні конфлікту в Україні] // Известия. – Москва, 2021. – 02.02. (<https://iz.ru/1119661/2021-02-02/maas-zametil-zhelanie-ssha-bolshe-uchastvovat-v-razreshenii-konflikta-na-ukraine>)).

Агентство США з міжнародного розвитку (USAID) буде працювати над поліпшенням судової системи в Україні. У рамках проекту «Справедливість для всіх» відомство має намір оголосити тендер. Зазначений проєкт розрахований на п'ять років, а на його реалізацію можуть виділити до 24,9 млн дол. У США припускають, що програма покращить незалежність і підзвітність судових інститутів України, а також поліпшить якість послуг, що надаються, і доступ до них. Крім того, агентство має намір стимулювати запит на проведення судової реформи в країні

(США намерены выделить до \$ 25 млн на укрепление судебной системы Украины = [США мають намір виділити до 25 млн дол. на зміцнення судової системи України] // Известия. – Москва, 2021. – 02.02. (<https://iz.ru/1119381/2021-02-02/ssha-namereny-vydelit-do-25-mln-na-ukreplenie-sudebnoi-sistemy-ukrainy>)).

У програмі Axios, що виходить на платформі HBO, В. Зеленський поговорив з кореспондентом Д. Свон про все – від недавнього штурму Капітолію США у Вашингтоні до амбіцій України щодо євроатлантичної інтеграції. Але, звертає увагу автор статті народний депутат України від партії «Голос» С. Бобровська, міжнародне інтерв'ю Президента України В. Зеленського викликало в Україні ряд побоювань. Тон і зміст коментарів В. Зеленського викликали в багатьох сумнів у якості його підготовки і невпевненість у його поглядах на деякі ключові події сучасної української історії. Однією з головних тем, обговорюваних під час інтерв'ю, були відносини України зі США і очікування В. Зеленського від нової адміністрації Д. Байдена. Коментарі українського лідера з приводу січневого штурму Капітолію США були, зауважує автор, «тривожним відрізком усього інтерв'ю і можуть бути витлумачені як небажане втручання у внутрішні справи США»

(Bobrovska, Solomiia. Zelensky's Axios interview raises questions in Ukraine = [Інтерв'ю В. Зеленського Axios викликало питання в Україні] / S. Bobrovska // Atlantic Council. – Washington, 2021. – 02.02. (<https://www.atlanticcouncil.org/blogs/ukrainealert/zelenskyys-axios-interview-raises-questions-in-ukraine/>)).

У статті оглядач піднімає питання про підтримку з боку США суверенітету України в умовах російської агресії, що «продовжується», однак «не зрозуміло, в чому саме ця підтримка виявлятиметься». Глава попередньої демократичної адміністрації Б. Обама, як відомо, рішуче опирався постачанням Україні летальних озброєнь і бойової техніки, сподіваючись так чи інакше втихомирити Кремль. Тепер, на щастя, проблема постачань американської летальної зброї Україні вже вирішена Д. Трампом, і належна військова допомога Україні закладена до ухваленого при його адміністрації оборонного бюджету США. «Але де гарантія, що чинна американська адміністрація знову не спробує утихомирити Кремль, вимагаючи від українського керівництва політичних поступок для Росії в питаннях Донбасу та Криму в обмін на збільшення американської військової і, особливо, фінансово-економічної допомоги, якої Україна зараз особливо гостро потребує?» – задається питанням автор

(Соколов, Борис. Д. Байден і В. Путін: супротивники чи партнери? / Б. Соколов // Час і Події. – Чикаго, 2021. – 03.02. (<https://www.chasipodii.net/article/25987/>)).

Коли ракетна компанія Т. Маркусика Firefly Space Systems (США) оголосила про банкрутство, Т. Маркусик знайшов план порятунку в особі М. Полякова, українського мультимільйонера. М. Поляков вклав 200 млн дол. у ребрендинг Firefly. 3 лютого, як пише автор матеріалу, було зроблено приголомшливе оголошення про те, що М. Поляков більше не буде в раді директорів. Він залишається найбільшим акціонером і тією людиною, яка підтримує життя компанії, але відмовився від будь-якої активної ролі в ракетобудуванні. У компанії підозрюють, що уряд США заблокував Firefly через українське коріння М. Полякова. Під час холодної війни Україна була центром виробництва кращих космічних ракет Радянського Союзу. Зі свого боку, М. Поляков позитивно оцінив зміни в компанії

(Vance, Ashlee. Rocket Startup Without a Launch Gets NASA Award for Lunar Lander = [Запуск ракети отримав нагороду НАСА за місячний посадковий модуль] / A. Vance // Bloomberg. – New York, 2021. – 04.02. (<https://www.bloomberg.com/news/articles/2021-02-04/nasa-awards-93-million-space-contract-to-texas-startup-firefly-aerospace/>)).

Демократи наполягали на залученні свідків у першій справі щодо імпічменту президента Д. Трампа. Наразі демократи в Сенаті чітко дають зрозуміти, що вони дотримуються іншого підходу, ніж вони використовували сумнозвісну телефонну розмову Д. Трампа з Президентом України. Тепер вони кажуть, що їхнього досвіду як свідків повстання 6 січня достатньо. Сенатор Б. Шац порівняв ситуацію так: «Уявіть собі, якби телефонна розмова президентів США і України транслювалася в Інтернеті». І, з огляду на те, наскільки популярні більшість членів обох партій, він зауважив: «Мені не зрозуміло, що є які-небудь докази, які може змінити чиясь думка»

(Levine, Marianne. Democrats' big shift in Trump's second impeachment = [Великий зсув демократів у другому імпічменті Д. Трампа] / M. Levine // POLITICO. – Brussels, 2021.

– 07.02. (<https://www.politico.com/news/2021/02/07/democrats-trump-second-impeachment-466152>).

Україна сприйняла нещодавнє звільнення господарів Білого дому у Вашингтоні з неприхованим задоволенням. На це в них було занадто багато причин. Донедавна президент США Д. Трамп мало робив для виправлення незавидної політичної та економічної ситуації, в яку потрапила друга за величиною європейська країна. Проблема Донбасу та Криму, загальна бідність, політичні скандали, економічна неефективність тиснуть на колишню радянську республіку ще з часів Помаранчевої революції 2004 р., але також через часті зміни уряду. Надія на те, що щось може покращитися, з'явилася кілька днів тому, коли був встановлений перший (нехай і віртуальний) контакт між представником Міністерства закордонних справ Д. Кулебою та Т. Блінкеном, представником адміністрації США. Як і слід було очікувати, американська сторона підтвердила, що готова й надалі допомагати Україні, звичайно, «відповідно до інтересів Вашингтона»

(Самарџија, Слободан. У кога би требало да гледају Украјинци = [Кого слід шукати українцям?] / С. Самарџија // Политика. – Belgrad, 2021. – 08.02. (<http://www.politika.rs/scc/clanak/472542/>)).

Діловий партнер Л. Парнаса і І. Фрумана, які допомагали Р. Джуліані знайти компромат на президента Д. Байдена в Україні, Д. Коррейя був засуджений до року тюремного ув'язнення після того, як визнав себе винним у фінансуванні виборчої кампанії США і звинуваченнях у шахрайстві. Звинувачення проти Д. Коррейї були частиною більш великої справи щодо надання допомоги Р. Джуліані у спробі знайти політично компрометуючу інформацію про Д. Байдена, який тоді балотувався в президенти, і його сина. Прокурори заявили, що Л. Парнас та І. Фруман просили змістити тодішнього посла США в Україні. Цей сюжет став частиною основи для першого імпічменту Д. Трампа

(Berthelsen, Christian. Lev Parnas Partner David Correia Gets One Year in America First Case = [Партнер Л. Парнаса Д. Коррейя засуджений до року в'язниці] / С. Berthelsen // Bloomberg. – New York, 2021. – 08.02. (<https://www.bloomberg.com/news/articles/2021-02-08/parnas-partner-correia-gets-one-year-in-america-first-case>)).

УКРАЇНСЬКО-ІРАНСЬКІ ВІДНОСИНИ

МЗС Ірану закликала Канаду дотримуватися професіоналізму, а не висловлювати неправомірні твердження щодо трагічного інциденту на початку 2020 р., який свідчив про помилкове збиття українського літака в Ірані. Заява пресекретаря С. Хатібзаде відбулася після того, як Канада повідомила, що отримала запис, на якому особа, яку «джерела визнали міністром закордонних справ Ірану», не виключає можливості того, що трагедія могла бути «умисним актом» або, можливо, спричинена «лазучиками». Посадовець відхилив існування такого запису в озвученні міністром закордонних

(Iran reacts to CBC 'fake' audio recording on Ukraine plane crash = [Іран зреагував на «фальшивий» аудіозапис CBC про катастрофу літака в Україні] // Iran Daily. – Tehran, 2021. – 11.02. (<https://irandaily.ir/News/280559.html>)).

УКРАЇНСЬКО-КИТАЙСЬКІ ВІДНОСИНИ

У відносинах між Україною і Китаєм назріває криза. МЗС КНР виступив на захист китайських інвестицій в Україні. Заява прозвучала після введення Україною санкцій щодо китайських акціонерів підприємства з виробництва авіаційних двигунів «Мотор Січ».

«Сподіваємося, що українська сторона, відповідно до юридичних норм, забезпечить захист законних прав компаній та інвесторів КНР», – зазначив офіційний представник відомства В. Веньбін

(Коваленко, Марина. Украина борется с утечкой моторов = [Україна бореться з витоком моторів] / М. Коваленко // Коммерсантъ. – Москва, 2021. – 01.02. (<https://www.kommersant.ru/doc/4671951>)).

У Національній музичній академії України ім. П. І. Чайковського стартував курс з історії китайської музики. Ректор НМАУ М. Тимошенко підкреслив, що академія планує провести зі своїми китайськими партнерами ряд тематичних конференцій та онлайн-концертів. Одночасно НМАУ продовжить реалізацію двостороннього проєкту щодо створення музичного вузу в місті Хеншуй на півночі Китаю. «Це міжнародна академія, яка вже будується, і в яку вже прийшли перші студенти. Там будуть викладати українську мову та історію української музики. Мені здається, що це великий міждержавний прорив, велика перемога двох наших країн і спільна робота, яку ми тільки почали», – сказав М. Тимошенко

(Киевская консерватория ввела курс по истории китайской музыки = [Київська консерваторія ввела курс з історії китайської музики] // Жэньминь жибао. – Пекін, 2021. – 02.02. (<http://russian.people.com.cn/n3/2021/0202/c31519-9815204.html>)).

Китайські студенти, які навчаються в Україні, і студенти Політехнічного інституту Нінся /Північно-Західний Китай/ провели онлайн-концерт з нагоди майбутнього свята Весни. Захід був організований посольством КНР в Україні за підтримки Асоціації китайських студентів в Україні. Посол КНР в Україні Ф. Сяньжун відеозв'язком зазначив, що у 2020 р. епідемія COVID-19 не завадила сталому розвитку китайсько-українських зв'язків. «Усе це свідчить про велику стійкість та істотний потенціал китайсько-українського співробітництва», – підкреслив Ф. Сяньжун

(Обучающиеся в Украине китайские студенты провели онлайн-концерт по случаю праздника Весны = [Китайські студенти, які навчаються в Україні, провели онлайн-концерт з нагоди свята Весни] // Жэньминь жибао. – Пекін, 2021. – 02.02. (<http://russian.people.com.cn/n3/2021/0202/c31519-9815178.html>)).

Схоже, суперечка щодо «Мотор Січ» завершилася, на думку авторів матеріалу, після того, як Президент України В. Зеленський став на бік США, а не Китаю. Цей випадок, який, на думку експертів, став політичним питанням між двома наддержавами, може охолодити теплі відносини між Україною і Китаєм та перешкодити Китаю просувати свої технології у будівництві вертольотів і реактивних літаків. «США розглядають вплив Китаю на Україну і покупку компанії як загрозу», – каже Н. Тянь, старший науковий співробітник Програми озброєнь і військових витрат Стокгольмського міжнародного інституту дослідження проблем світу

(Filtenborg, Emil. Ukraine sides with US over Chinese takeover of engine company = [Україна стала на бік США через поглинання китайської компанії з виробництва двигунів] / Е. Filtenborg // Euronews. – Lyon, 2021. – 12.02. (<https://www.euronews.com/2021/02/12/ukraine-sides-with-us-over-chinese-takeover-of-engine-company>)).

Президент України В. Зеленський підписав указ про введення санкцій проти чотирьох китайських компаній. Експерт з економічних питань В. Степанюк заявив, що «в разі, якщо Китай вирішить відповісти на введені Києвом санкції, то Україна може втратити значні експортні надходження». Економіст пояснив, що «в разі обмежень від Пекіна Київ позбудеться п'ятої частини експорту, а також дешевого імпорту». Також він вказав на те, що «основним покупцем українського зерна і металу є саме Китай»

(Експерт предрек украинской экономике «сильнейший удар» от Китая = [Експерт прогнозує українській економіці «найсильніший удар» від Китаю] // Известия. – Москва, 2021. – 13.02. (<https://iz.ru/1124410/2021-02-13/ekspert-predrek-ukrainskoi-ekonomike-silneishii-udar-ot-kitaia>)).

УКРАЇНСЬКО-ТУРЕЦЬКІ ВІДНОСИНИ

Разом з купівлею безпілотних літальних апаратів у Туреччині, Україна вирішила посилити свої ВМС ЗСУ за рахунок турецьких корветів класу Ада MILGEM (National Ship). Основний контракт між турецькими суднобудівниками і українськими партнерами повинен бути підписаний до квітня в рамках попередньої угоди про спільне виробництво військово-морських корветів. Начальник відділу маркетингу української суднобудівної верфі «Океан» М. Гапеев, де будуть побудовані три корвети класу «Ада», оголосив про початок будівництва корветів і прокоментував співпрацю з іншими українськими виробниками в проєкті корвета

(Main contract for Turkey-Ukrainian corvettes 'due by April' = [Основний контракт на турецько-українські корвети повинен бути підписаний до квітня] // Daily Sabah. – Istanbul, 2021. – 11.02. (<https://www.dailysabah.com/business/defense/main-contract-for-turkey-ukrainian-corvettes-due-by-april>)).

УКРАЇНСЬКО-ГРУЗИНСЬКІ ВІДНОСИНИ

Посол України в Грузії І. Долгов прокоментував заклики колишнього президента Грузії, голови виконкому Ради реформ України М. Саакашвілі до проведення в Грузії широкомасштабних актів непокори. За його словами, заклики М. Саакашвілі не допомагають з точки зору розвитку атмосфери довіри і стратегічного партнерства. Як пояснив І. Долгов, він сподівається, що конкретна думка однієї конкретної особи – громадянина України та колишнього громадянина Грузії – не зашкодить дружбі між двома країнами. У відповідь була реакція М. Саакашвілі, який розмістив на своїй сторінці в Фейсбук пост, у якому назвав посла України в Грузії хабарником і корупціонером

(Саакашвили назвал посла Украины в Грузии взяточником и коррупционером = [М. Саакашвілі назвав посла України в Грузії хабарником і корупціонером] // Эхо Кавказа. – Вашингтон, 2021. – 09.02. (<https://www.ekhokavkaza.com/a/31094481.html>)).

Новим об'єктом критики експрезидента Грузії М. Саакашвілі став глава українського диппредставництва І. Долгов. Колишній глава держави, а тепер український чиновник звинуватив посла в корупції і діяльності, спрямованій на погіршення позицій України на світовій арені. Посол був викликаний у МЗС після закликів М. Саакашвілі до продовження акцій непокори в Грузії. У зовнішньополітичному відомстві представнику України висловили претензії у зв'язку з тим, що чиновник адміністрації президента цієї країни, яким і є М. Саакашвілі, дозволяє собі закликати до порушення закону в дружній Україні країні. І. Долгов, зі свого боку, висловив розуміння стурбованістю грузинської сторони і засудив підвищену активність М. Саакашвілі

(Унаняц, Владимир. Саакашвили и нежелательные послы = [М. Саакашвілі й небажані послы] / В. Унаняц // Эхо Кавказа. – Вашингтон, 2021. – 10.02. (<https://www.ekhokavkaza.com/a/31096266.html>)).

Заступник міністра закордонних справ України В. Боднар передав тимчасово повіреному у справах Грузії в Києві Д. Бочорішвілі ноту щодо затримання в Грузії яхти з двома українцями. Грузинському дипломату було вручено ноту МЗС України з цього питання і в черговий раз висловлено прохання змінити запобіжний захід і звільнити українських громадян. Як підкреслили в зовнішньополітичному відомстві, у контексті недавніх заяв М. Саакашвілі заступник міністра підтвердив офіційну позицію МЗС, що Українська держава не втручається у внутрішні справи іноземних держав, а приватна думка окремих громадян не повинна впливати на розвиток стратегічного партнерства між країнами

(МИД Украины передал Грузии ноту из-за задержания яхтсменов = [МЗС України передало Грузії ноту через затримання яхтсменів] // Эхо Кавказа. – Вашингтон, 2021. – 11.02. (<https://www.ekhokavkaza.com/a/31097710.html>)).

УКРАЇНСЬКО-ЧЕСЬКІ ВІДНОСИНИ

Регулярний рейс до Києва розпочнеться з чеського аеропорту Острави в Мошнові з 26 квітня 2021 р. Його буде експлуатувати авіакомпанія SkyUP. Про це повідомляє прес-реліз аеропорту Острава. «Ми впевнені, що жителі Моравсько-Сілезького регіону відкриють для себе красу України, а роботодавці будуть раді приймати на роботу українських робітників», – сказав генеральний директор Я. Радковський

(Z ostravského letiště v Mošnově začne létat linka do Kyjeva = [Рейс до Києва розпочнеться з аеропорту Острави в Мошнові] // Cesky rozhlas. – Praha, 2021. – 02.02. (<https://olomouc.rozhlas.cz/z-ostravskeho-letiste-v-mosnove-zacne-letat-linka-do-kyjeva-kopie-8417171>)).

МІЖНАРОДНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО

Уряд України розпочав переговори з компанією SpaceX про спільний запуск супутника. Це може статися наприкінці року. Супутник призначений для дистанційного спостереження. Про це повідомив міністр з питань стратегічних галузей промисловості України О. Уруський. Міністр наголосив, що угода непроста, наразі супутник готовий, але він має пройти перевірки

(Стойчев, Росен. Украина преговаря със SpaceX = [Україна веде переговори з SpaceX] / Р. Стойчев // Факти. – Sofia, 2021. – 12.02. (<https://fakti.bg/world/553016-ukraina-pregovara-sas-spacex>)).

ТРУДОВА МІГРАЦІЯ

Спалах пандемії та погіршення політичної й економічної ситуації в Україні зробили економічну еміграцію до Польщі більш привабливою. Треба визнати, що 57 % тимчасових працівників з України бояться втратити роботу, але переважна більшість із них (70 %) мають намір довше працювати в Польщі та 13 % хотіли б привезти сюди свою сім'ю, згідно з останнім опитуванням агентства з працевлаштування Otto Work Forge, проведеним у грудні 2020 р., яке охопило 520 зайнятих українців. Майже вісім із 10 з них (78 %) заявляють, що задоволені роботою в Польщі, незважаючи на те, що понад 8 із 10 респондентів стверджують, що умови їхньої праці змінилися внаслідок пандемії. Майже половина з них тепер несе більше відповідальності за ту саму винагороду, кожен п'ятий працівник повинен

був змінити галузь та 26 % заробляє менше, ніж до спалаху пандемії (але дещо більша група, 28 %, зараз заробляє більше)

(Błaszczak, Anita. Polska to wciąż eldorado dla Ukraińca = [Польща і досі ельдорадо для українця] / A. Błaszczak // Rzeczpospolita. – Warsaw, 2021. – 09.02. (<https://www.rp.pl/Rynek-pracy/30209926-Polska-to-wciaz-eldorado-dla-Ukrajnca.html>)).

ФІНАНСОВА ПОЛІТИКА

«Міжнародний валютний фонд очікує від українського уряду нових реформ, перш ніж зможе надати йому другий транш своєї допомоги», – заявив представник МВФ у Києві. Останні переговори місії МВФ у Києві «були результативними, але необхідний більший прогрес», – зазначив представник МВФ у заяві. Місія МВФ вела переговори з Україною з кінця грудня до 12 лютого з метою оцінки її прогресу у реформах та прийняття рішення щодо рекомендації про виплату другого траншу затвердженого кредиту у 2020 р. Фонд затвердив на початку червня минулого року програму допомоги для цієї країни – 5 млрд дол. з першим траншем у 2,1 млрд дол., щоб підтримати її в умовах пандемії, спричиненої коронавірусом. Інші чотири транши очікувались у 2020 та 2021 рр., але жоден із них ще не виплачений через повільний темп реформ. МВФ особливо стурбований незалежністю Центрального банку та незалежністю нових антикорупційних структур

(Ukraine : pas d'aide du FMI, davantage de réformes exigées = [Україна: допомоги МВФ не буде, потрібні додаткові реформи] // Le Figaro. – Paris, 2021. – 13.02. (<https://www.lefigaro.fr/flash-eco/ukraine-pas-d-aide-du-fmi-davantage-de-reformes-exigees-20210213>)).

МВФ затвердив програму позик на 5 млрд дол. і виділив перший транш у розмірі 2,1 млрд дол. на допомогу українській економіці, яка зазнала серйозних наслідків пандемії коронавірусу. Подальші позики були заморожені через повільний темп реформ. «Україна повинна домогтися більшого прогресу в реформах, щоб розблокувати наступну частину позики на 5 млрд дол.», – заявив представник МВФ у Києві після того, як він назвав онлайн-переговори, що відбулися, «продуктивними»

(IMF wants more reforms for Ukraine to get next part of loan = [МВФ хоче більше реформ в Україні, щоб надати наступну частину позики] // The Chronicle Herald. – Halifax, 2021. – 13.02. (<https://www.thechronicleherald.ca/business/reuters/imf-wants-more-reforms-for-ukraine-to-get-next-part-of-loan-552240/>)).

МВФ завершив дистанційний огляд своєї програми позик на суму 5 млрд дол. з Україною, але не погодив наступний транш, оскільки умови не були дотримані. «Обговорення були результативними, але необхідний більший прогрес», – сказав Г. Люнгман, керівник офісу МВФ в Україні. Повідомляється, що обговорення триватимуть

(IMF ends Ukraine loan review with no deal on next tranche = [МВФ закінч перегляд позики Україні без угоди про наступний транш] // Iran Daily. – Tehran, 2021. – 13.02. (<https://irandaily.ir/News/280619.html>)).

Місія Міжнародного валютного фонду завершила роботу в Україні, зазначивши, що для завершення першого перегляду програми необхідний більший прогрес. Відзначається, що дискусії були спрямовані на посилення управління Нацбанком; заходи щодо зменшення фіскального дефіциту в середньостроковій перспективі; законодавчі ініціативи з відновлення

і посилення антикорупційної інфраструктури та судочинства. Крім того, в переговорах були порушені питання заходів у секторі енергетики

(В МВФ заявили о безрезультатной работе миссии на Украине = [У МВФ заявили про безрезультатну роботу місії в Україні] // Известия. – Москва, 2021. – 13.02. (<https://iz.ru/1124340/2021-02-13/v-mvf-zaiavili-o-bezrezultatnoi-rabote-missii-na-ukraine>)).

МВФ протягом місяця проводив переговори з урядом України. У заяві постійного представника МВФ в Україні Й. Люнгмана відзначено, що «обговорення було продуктивним, проте потрібен більший прогрес на користь завершення першого перегляду програми». Виплата коштів затримується через побоювання з приводу ослаблення зусиль з боротьби з корупцією, загроз незалежності Національного банку і відновлення субсидій на природний газ для домашніх господарств, що виснажує державну казну

(Verbyanu, Volodymyr. IMF Ends Ukraine Loan Review With No Deal on Next Tranche = [МВФ завершив перегляд кредиту України без угоди щодо наступного траншу] / V. Verbyanu // Bloomberg. – New York, 2021. – 13.02. (<https://www.bloomberg.com/news/articles/2021-02-13/imf-ends-ukraine-loan-review-with-no-deal-on-next-tranche?srnd=premium-europe>)).

Bloomberg прогнозує, що трейдери будуть стежити за українською гривнею після того, як Міжнародний валютний фонд завершить віддалену перевірку своєї кредитної програми на 5 млрд дол. Україні без клірингу наступного траншу, оскільки умови програми не були виконані. Президент України В. Зеленський заявив, що внесе законопроекти щодо вдосконалення судової системи і буде «наполягати» на тому, щоб законодавці обговорили їх «швидко»

(Elbahrawy, Farah. Goldman's Weaker Dollar Call Adds to Emerging-Market Fervor = [Зниження курсу долара з боку Goldman підсилює інтерес до ринків, що розвиваються] / F. Elbahrawy // Bloomberg. – New York, 2021. – 15.02. (<https://www.bloomberg.com/news/articles/2021-02-14/goldman-s-weaker-dollar-call-adds-to-emerging-market-fervor>)).

ЕКОНОМІЧНА ВІЙНА ТА САНКЦІЇ

Протистояння між США і Китаєм за український авіазавод «Мотор Січ» продовжує загострюватися. Чому підприємство так потрібне Пекіну і в чому небезпека для Вашингтона – у статті DW. Конфлікт навколо стратегічного авіапідприємства із Запоріжжя остаточно перейшов з економічної в політичну площину. Запровадивши санкції, Україна і США заблокували перехід авіазаводу у Запоріжжі під контроль Китаю. Основна продукція заводу «Мотор Січ» – двигуни для військових і цивільних літаків і гелікоптерів. Запорізький завод – єдине із стратегічних оборонних підприємств в Україні, яке у 90-х роках минулого століття було приватизоване. Контрольний пакет акцій компанії до продажу 2017 р. китайським інвесторам належав В. Богуслаєву – генеральному директору підприємства ще з радянських часів. Основним покупцем продукції «Мотор Січ» багато років була Росія. Після запровадження ембарго на експорт оборонної продукції до цієї країни 2014 р. на тлі анексії Криму і війни на Донбасі виручка компанії різко впала, і В. Богуслаєв вирішив продати її китайцям. Найбільш ласим шматком для Пекіна аналітики називають не стільки виробничі потужності «Мотор Січі», скільки технології. Річ у тім, що колишній компанії В. Богуслаєва належать права на розробки, які у випадках оборонних підприємств зазвичай належать

державним конструкторським бюро. Власник «Мотор Січі» фактично може розпоряджатися державними стратегічними технологіями

(Тейзе, Євген. Делікатні технології: у боротьбі за «Мотор Січ» зростають ставки / Є. Тейзе // Deutsche Welle. – Bonn, 2021. – 05.02. (<https://p.dw.com/p/3olKh>)).

Побратими ув'язненого критика Кремля О. Навального повідомили про обговорення можливих санкцій проти найближчого оточення президента Росії В. Путіна, включаючи ділових магнатів. Л. Волков, керівник регіональної мережі «Навальнас» та В. Ашурков, партнер з опозиції, обговорили «інші кроки спільноти» щодо Росії на відеоконференції з країнами ЄС. Представники США, Канади, Великобританії та України також узяли участь у відеоконференції, яку ініціювала Польща

(A. Navalno bendražygiai aptarė su ES galimas sankcijas V. Putino aplinkos veikėjams = [Побратими О. Навального обговорюють з ЄС можливі санкції проти найближчого оточення В. Путіна] // Lietuvos rytas. – Vilniaus, 2021. – 09.02. (<https://www.lrytas.lt/pasaulis/ivykiai/2021/02/09/news/a-navalno-bendrazygiai-aptare-su-es-galimas-sankcijas-v-putino-aplinkos-veikejams-18220647/>)).

Прем'єр-міністр України Д. Шмигаль вважає, що санкції ЄС проти оточення експрезидента В. Януковича можна знімати, якщо виведені з країни гроші вже повернуті. Утім, санкції скасовуються, а грошей так і нема. Коментуючи невпинне скорочення санкційного списку ЄС, Д. Шмигаль сказав, що такий розвиток подій є закономірним. «Що стосується окремих фізичних осіб, там, де санкції відіграли свою роль щодо цих осіб, кошти або цінності, які були вкрадені – повернуті, звісно, там санкції можуть завершувати свою дію», – сказав Д. Шмигаль на пресконференції у Брюсселі. Проблема, однак, у тім, що досі жодного центу грошей з рахунків В. Януковича і його оточення в європейських банках так і не було повернуто. Адже для цього потрібні, щонайменше, рішення українських судів про конфіскацію активів колишніх українських можновладців як таких, що виведені з країни внаслідок розкрадання бюджетних коштів. Жодне з кількох десятків кримінальних проваджень досі не завершилося судовим вироком. Генеральна прокуратура України, починаючи з 2014 р., не розслідувала належним чином жодної з цих справ, констатував у розмові з DW колишній Генпрокурор Р. Рябошапка

(Тейзе, Євген. Де гроші? Що не так із заявою Шмигалья про санкції ЄС проти Януковича / Є. Тейзе // Deutsche Welle. – Bonn, 2021. – 12.02. (<https://p.dw.com/p/3pHtq>)).

Москва розширила перелік компаній, до яких уже застосовуються економічні санкції, до 84. Серед них – український виробник суден Craneship, буксирувальна компанія Donmar та виробник металу Maxima Metal

(Rusko uvalilo ekonomické sankce na devět ukrajinských firem = [Росія запровадила економічні санкції проти дев'яти українських компаній] // Aktualne.cz. – Praha, 2021. – 13.02. (<https://www.aktualne.cz/autori/ctk/1-i:author:155/>)).

ЕКОНОМІКА

Підприємці з-за кордону у 2020 р. придбали 2,5 тис. чеських компаній, що є найменшим за останні сім років. Більшість із них були українцями та словаками, сотні чеських компаній також перейшли до рук Угорщини, Росії, Румунії та Польщі. Це стверджує Bisnode A Dun & Bradstreet Company. Найбільше компаній придбали підприємці з України

(692) та Словаччини (497). «Чеські компанії купують переважно підприємці з країн, з якими ми маємо географічні, історичні та економічні зв'язки. Усі країни V4 увійшли до ТОП-10, а Росія, Румунія та Болгарія – з посткомуністичного блоку», – сказала аналітик Bisnode

(České firmy skupují Ukrajinci a Slováci, nákupy ale bylo nejméně za sedm let = [Чеські компанії купують українці та словаки, але покупок було найменше за останні сім років] // iDNES.cz. – Praha, 2021. – 15.02. (https://www.idnes.cz/ekonomika/domaci/cizinec-majitel-firma-ukrajina-slovensko-statistika.A210215_095636_ekonomika_mato)).

ПРОБЛЕМИ ГАЗОПОСТАЧАННЯ

У статті автор звертає увагу на те, що трубопровід «Північний потік-2» – це проект, енергетичні вигоди якого для Європи довгий час були затьмарені клином, який він вбив між Німеччиною і західними союзниками, викликаючи питання про потенційний збиток для України, ключового транзитного маршруту, при цьому приносячи користь компаніям, які підтримують режим В. Путіна. Найкращим варіантом для Німеччини, на думку автора статті, було б, щоб компанії припинили роботу доти, доки Росія не встановить обмеження на можливе використання трубопроводу і надасть довгострокові гарантії Україні

(Marques, Clara. Navalny's Courage Should Wake Up the West = [Мужність О. Навального має розбудити Захід] / C. Marques // Bloomberg. – New York, 2021. – 04.02. (<https://www.bloomberg.com/opinion/articles/2021-02-04/russia-protests-alexey-navalny-s-jail-sentence-should-wake-up-the-west>)).

Париж вимагає у Берліна припинення будівництва газопроводу «Північний потік-2». «Франція завжди чітко давала зрозуміти, що має “найбільші занепокоєння”», – зазначив державний секретар з питань Європи К. Бон. Протягом тривалого часу трубопровід у французькому уряді оцінювався, насамперед, як геополітичне питання. Франція стверджувала, що «Північний потік-2» загрожує посиленням своєї залежності від Росії і що «обхід України є поганим сигналом»

(Frankreich fordert Stopp von Nord Stream 2 = [Франція закликала зупинити будівництво «Північного потоку-2»] // Frankfurter Allgemeine. – Frankfurt am Main, 2021. – 01.02. (<https://www.faz.net/aktuell/politik/inland/nawalnyjs-haft-frankreich-fordert-stopp-von-nord-stream-2-17175531.html>)).

Державний секретар з питань Європи К. Бон висловився за подальші санкції проти Росії, а також за припинення будівництва газопроводу «Північний потік-2». Німеччина зазнає дедалі більшої критики з боку ЄС за прихильність до газопроводу. Опозиція в Берліні також відновлює свою критику. США критикують посилену залежність Європи від російської сировини та стратегічні недоліки для транзитної країни Україна

(Brössler, Daniel. Frankreich fordert Stopp von Nord Stream 2 = [Франція закликала зупинити «Північний потік-2»] / D. Brössler // Süddeutsche Zeitung. – München, 2021. – 01.02. (<https://www.sueddeutsche.de/politik/nach-niederschlagung-der-proteste-in-russland-frankreich-fordert-stopp-von-nord-stream-2-1.5192651>)).

Федеральний канцлер А. Меркель вимагала негайного звільнення О. Навального, а федеральний міністр закордонних справ Х. Маас виступив із проханням після демонстрацій підтримувати верховенство закону в Росії. Однак Берлін стримується, коли робить конкретні кроки проти Москви. Як заявила заступник пресекретаря уряду М. Фіц, «Берлін чітко

висловив свою позицію щодо трубопроводу, оголосив, що його фундаментальна позиція не змінилася» щодо «Північного потоку-2». Росія несе відповідальність за половину вартості трубопроводу з політичних причин, щоб уникнути України як транзитної країни

(Lokshin, Pavel. Deutschlands radikale Treue zu Putins Pipeline = [Радикальна відданість Німеччини трубопроводу В. Путіна] / P. Lokshin // Die Welt. – Berlin, 2021. – 01.02. (<https://www.welt.de/politik/ausland/article225493981/Nord-Stream-2-Deutschlands-radikale-Treue-zu-Putins-Pipeline.html?cid=onsite.onsitesearch>)).

Німецький уряд не лише тримається за трубопровід В. Путіна проти волі східноєвропейців, але також проти волі французів та Брюссельської комісії. Париж має ті самі політичні занепокоєння, що і Єврокомісія та східноєвропейці, визначаючи, що «Північний потік-2» – геополітичний проєкт В. Путіна, який іде врозріз із європейською енергетичною політикою і підтримкою України з боку ЄС. Завдяки своїй упертій прихильності до проєкту Берлін ізолювався в межах ЄС

(Veser, Reinhard. Deutschland hat sich bei Nord Stream 2 isoliert = [Німеччина ізолювалася щодо «Північного потоку-2»] / R. Veser // Frankfurter Allgemeine. – Frankfurt am Main, 2021. – 02.02. (<https://www.faz.net/aktuell/politik/berlin-hat-sich-bei-nord-stream-2-in-der-eu-isoliert-17176462.html>)).

Новий керівник Християн демократичного союзу (ХДС) у Німеччині А. Лашет, який є потенційним спадкоємцем А. Меркель, заявив, що Німеччина не відмовиться від «Північного потоку-2». «Німецький уряд дотримується правильного курсу», – зазначив політик. Водночас він додав, що під час реалізації проєкту «Північний потік-2» необхідно враховувати інтереси різних країн. «Нам потрібно гарантувати геополітичні інтереси України та забезпечити енергопостачання через цей проєкт для приватного сектора», – сказав він. Берлін наполягає на тому, що Україна повинна зберегти свою роль транзитної країни в майбутньому. На сьогодні прокладено понад 2300 км газопроводу протяжністю 2460 км, що становить 94 % від його загальної довжини. Залишилося прокласти 120 км у водах Данії та понад 28 км – у водах Німеччини

(Атанасова, Мария. Наследникът на Меркел не иска Германия да се отказва от «Северен поток 2» = [Наступник А. Меркель не хоче, щоб Німеччина відмовилася від «Північного потоку-2»] / М. Атанасова // Факти. – Sofia, 2021. – 05.02. (<https://fakti.bg/world/550860-naslednikat-na-merkel-ne-iska-germania-da-se-otkazva-ot-severen-potok-2>)).

Навальний і «Північний потік-2» – дві основні проблеми у відносинах Росії з Європою, які сьогодні вирішуються самостійно. Але, пише автор, «Північний потік-2», насамперед, стосується геополітики, тоді як Навальний – прав людини. Проєкт «Північний потік-2» стартував після анексії Криму, коли російський президент В. Путін різними способами намагався розділити та послабити Україну. Одним з них, на думку автора, – зробити основні шляхи експорту російського газу через Україну менш важливими або навіть зайвими. Багато людей побоюються, що Росія може використати нові трубопроводи в обхід України, а потім шантажувати її. На сьогодні газопровід для німців, за словами автора статті, є їхньою «найбільшою зовнішньополітичною проблемою»

(Thumann, Michael. Nord-Stream-Sanktionen helfen Nawalny nicht = [Санкції проти «Північного потоку-2» не допомагають О. Навальному] / М. Thumann // Die Zeit. –

Hamburg, 2021. – 05.02. (<https://www.zeit.de/politik/ausland/2021-02/russland-nord-stream-2-pipeline-menschenrechte-alexej-nawalny-5vor8>).

Канцлер Австрії С. Курц не хоче пов'язувати будівництво «Північного потоку-2» зі справою О. Навального. Він закликав звільнити члена опозиції, але наголосив, що газопровід відповідає інтересам багатьох країн ЄС. Однак, за його словами, потрібно також забезпечити захист інтересів України. «Незважаючи на всі розбіжності, важливим є також діалог з Росією з боку ЄС», – додав канцлер

(*Österreich unterstützt Berlin bei Nord Stream 2 = [Австрія підтримала Берлін щодо «Північного потоку-2»]* // *Die Welt. – Berlin, 2021. – 06.02. (<https://www.welt.de/politik/ausland/article225841375/Russland-Oesterreich-unterstuetzt-Berlin-bei-Nord-Stream-2.html?cid=onsite.onsitesearch>).*

«Північний потік-2» продовжують будувати незалежно від санкцій США. Федеральний міністр економіки П. Альтмаєр висловився за продовження будівництва газопроводу, незважаючи на напружені відносини з Росією. Канцлер А. Меркель також наголосила, що не хоче пов'язувати «Північний потік-2» і справу кримчанина О. Навального. Новий президент США Д. Байден виступає проти газопроводу. США хочуть запобігти ліквідації України як найважливішої транзитної країни для постачання російського газу до ЄС. У Європі критика газопроводу зростає також через політичну напруженість

(*Nord Stream 2 baut umstrittene Gasleitung weiter = [«Північний потік-2»: продовження будівництва суперечливого газопроводу // Süddeutsche Zeitung. – München, 2021. – 07.02. (<https://www.sueddeutsche.de/wirtschaft/energie-nord-stream-2-baut-umstrittene-gasleitung-weiter-dpa.urn-newsml-dpa-com-20090101-210206-99-330661>).*

Федеральний президент Ф.-В. Штайнмаєр викликав роздратування в Україні заявами щодо суперечливого газопроводу «Північний потік-2», який він захищав з посиланням на Другу світову війну. Посол України в Берліні А. Мельник у заяві пише, що «газопровід залишається геополітичним проєктом президента Росії В. Путіна, який суперечить українським інтересам». «Тому цинічно вводити жахи нацистського панування терору в цю конкретну дискусію і приписувати мільйони радянських жертв війни виключно Росії». А. Мельник звинуватив федерального президента в тому, що він не згадав багато мільйонів жертв нацистської диктатури в Україні, яка тоді була частиною Радянського Союзу

(*Ukraine wirft Steinmeier «gefährliche Geschichtsverdrehung» vor = [Україна звинуватила Ф.-В. Штайнмаєра в «небезпечному повороті історії»]* // *Die Zeit. – Hamburg, 2021. – 09.02. (<https://www.zeit.de/politik/ausland/2021-02/nord-stream-2-bundespraesident-frank-walter-steinmeier-ukraine>).*

У статті автор звертає увагу на те, що «Газпром» не прагне за всяку ціну скористатися сприятливою кон'юнктурою ринку і не збільшує фізичні поставки газу у Європу. Поставки газу ужгородським коридором через Україну в Словаччину залишаються стабільними на рівні 67 млн кубометрів на добу, а загальні поставки через Україну укладаються в оплачену «Газпромом» квоту в 124 млн кубометрів на добу – 110 млн кубометрів за довгостроковим контрактом плюс 14 млн кубометрів, докуплених на лютій. «З огляду на те, що “Північний потік” і газопровід “Ямал-Європа” завантажені по максимуму, “Газпрому” для збільшення

фізичних поставок довелося б докуповувати транспортні потужності в Україні за високими добовими ставками бронювання», – зауважує автор

(Барсуков, Юрий. СПГ возвращается в Европу = [СПГ повертається в Європу] / Ю. Барсуков // КоммерсантЪ. – Москва, 2021. – 09.02. (<https://www.kommersant.ru/doc/4682292>)).

«Сумнівні історичні аргументи» президента були прийняті в Україні з подивом і обуренням», – написав посол України у ФРН А. Мельник у заяві. Посольство України в Берліні висловило своє обурення словами президента Німеччини В.-Ф. Штайнмаєра щодо суперечливого газопроводу «Північний потік-2». «Зауваження президента В.-Ф. Штайнмаєра глибоко болять нам, українцям. “Північний потік-2” залишається геополітичним проєктом президента Росії В. Путіна, що суперечить інтересам України», – зазначив А. Мельник

(Perzyński, Michał. Ambasador Ukrainy w Berlinie skrytykował prezydenta Niemiec za obronę «Nord Stream-2» = [Посол України в Берліні розкритикував президента Німеччини за захист «Північного потоку-2»] / M. Perzyński // Biznes Alert. – Warsaw, 2021. – 09.02. (<https://biznesalert.pl/melnyk-berlin-steinmeier-nord-stream-2-gaz/>)).

Як заявив заступник міністра економіки, торгівлі та сільського господарства України Т. Качка, газопровід «Північний потік-2» є «стовідсотково антиукраїнським», але припустив, що Україна може «змиритися» з цим проєктом, якщо Брюссель допоможе Україні більш глибоко інтегруватися в газові ринки ЄС. «Основна мотивація для Росії – просто покарати Україну», – сказав Т. Качка POLITICO. Міністр наголосив, що Україна рішуче виступає проти будівництва «Північного потоку-2» і вважає його «ще однією спробою Росії використовувати енергію як інструмент політичного тиску і шантажу»

(Aarup, Sarah. «Nord Stream-2» is 100 percent anti-Ukrainian = [«Північний потік-2» на 100 % антиукраїнський] / S. Aarup // POLITICO. – Brussels, 2021. – 11.02. (<https://www.politico.eu/article/nord-stream-2-is-one-hundred-percent-anti-ukrainian-ukrainian-deputy-minister-says/>)).

Європарламент закликав припинити будівництво «Північного потоку-2» з нагоди прийняття вичерпних звітів про асоціацію Європейського Союзу з Україною. Європейський парламент закликав усі зацікавлені сторони використовувати наявні правові можливості, щоб зупинити проєкт. Європейський Союз розглядає нові санкції проти Росії, але, ймовірно, не буде включати проєкт «Північний потік-2». Франція та Німеччина висловили готовність ввести заборони на поїздки та заморозити активи співробітників президента В. Путіна. Таке рішення може прийняти весь ЄС у відповідь на арешт російського опозиціонера О. Навального. Санкціям сприяли Польща, Чехія, Румунія та країни Балтії. Рішення може бути прийняте на саміті Ради Європейського Союзу, запланованому на 22 лютого 2021 р. Однак Берлін, підтриманий Парижем, може виступити проти припинення будівництва спірного газопроводу «Північний потік-2» та відхилити резолюцію Європейського парламенту

(Jakóbiak, Wojciech. Gazprom chce uruchomić «Nord Stream-2» do końca roku, a nowe sankcje nie nadchodzą = [«Газпром» хоче запустити «Північний потік-2» до кінця року, і нові санкції не надходять] / W. Jakóbiak // Biznes Alert. – Warsaw, 2021. – 12.02. (<https://biznesalert.pl/nord-stream-2-uruchomienie-koniec-2021-sankcje-usa-unia-europejska-rezolucja-pe-energetyka-gaz/>)).

Прем'єр-міністр Республіки Польща М. Моравецький послався на слова німецького президента про необхідність підтримувати контакти з Росією за допомогою проєкту «Північний потік 2». «Істина полягає в тому, що “Північний потік-2” – це найгірша можлива форма компенсації. Його впровадження не призведе до вирішення будь-яких історичних конфліктів – це лише покращить баланс на поточних банківських рахунках акціонерів проєкту», – зазначив прем'єр-міністр. На його думку, «це інвестиція, яка завдає шкоди європейській солідарності». «Будівництво газопроводу дає Росії ще один інструмент шантажу, це доказ слабкості, а не сили європейської політики», – написав М. Моравецький у Facebook

(Jakóbiak, Wojciech. Morawiecki: Most «Nord Stream-2» ponad głowami Europy Śr.-Wsch. to przepis na katastrofę = [Моравецький: «Північний потік-2» – міст через голови Центральної та Східної Європи, це рецепт катастрофи] / W. Jakóbiak // Biznes Alert. – Warsaw, 2021. – 12.02. (<https://biznesalert.pl/nord-stream-2-niemcy-polska-komentarz-mateusz-morawiecki-energetyka-gaz/>)).

Палата представників та Сенат США затвердили закон про оборонний бюджет, який, серед іншого, передбачає можливість введення санкцій проти компаній, пов'язаних із будівництвом газопроводу «Північний потік-2». Сенатор-республіканець Д. Ріш та його колега від Демократичної партії Ж. Шахін закликали Державний департамент не відкладати публікацію звіту про санкції, згідно із Законом про оборонний бюджет, проти «Північного потоку-2». Речник МЗС Н. Прайс знову розкритикував проєкт: «Це погана угода, оскільки вона розділяє Європу, піддає Україну та Центральну Європу російським маніпуляціям і суперечить енергетичним цілям і цілям безпеки, які поставила сама Європа»

(Američtí senátoři vyzvali k sankcím proti plynovodu Nord Stream 2. «Stavba je pro Evropu špatná,» míní = [Американські сенатори закликають до санкцій проти газопроводу «Північний потік-2»: «Будівництво шкідливе для Європи»] // Cesky rozhlas. – Praha, 2021. – 13.02. (<https://www.irozhlas.cz/ekonomika/usa-senatori-nord-stream-2-plynovod-sankce-firmy-2102131209-tzr>)).

ПРОБЛЕМИ ЕКОЛОГІЇ

Експеримент із польською кавою бере приклад зі Львова, який є містом-партнером Кракова. «Натхненні львів'янами, ми спробуємо використовувати кавову гущу для посипання доріг та вулиць у Кракові», – сказала мерія Кракова. За словами представників Кракова, новий варіант є більш стійким, допомагає танути снігу, покращує якість ґрунту. Однак, цьому протистоїть, наприклад, польський екологічний блог Еко-logicznie.com, який стверджує, що хоча ідея похвальна, але може мати небезпечний вплив на ріст рослин та якість ґрунту для дощових черв'яків

(V Krakově sypají chodníky proti náledí kávovým lógrem. Je to ekologičtější než posyrovou solí = [У Кракові тротуари проти обледеніння посипані кавовою гущею. Вона більш екологічна, ніж сіль] // Cesky rozhlas. – Praha, 2021. – 10.02. (<https://wave.rozhlas.cz/v-krakove-sypaji-chodniky-proti-naledi-kavovym-logrem-je-ekologictejsi-nez-8423576>)).

КУЛЬТУРА, ОСВІТА, НАУКА

У Болгарії відбувся конкурс «Місіс Європа», який проводився в онлайн-режимі через пандемію коронавірусу. Україну на конкурсі представляла І. Бикова з Ніжина, яка стала переможницею і отримала титул «Місіс Європа» 2021 р.

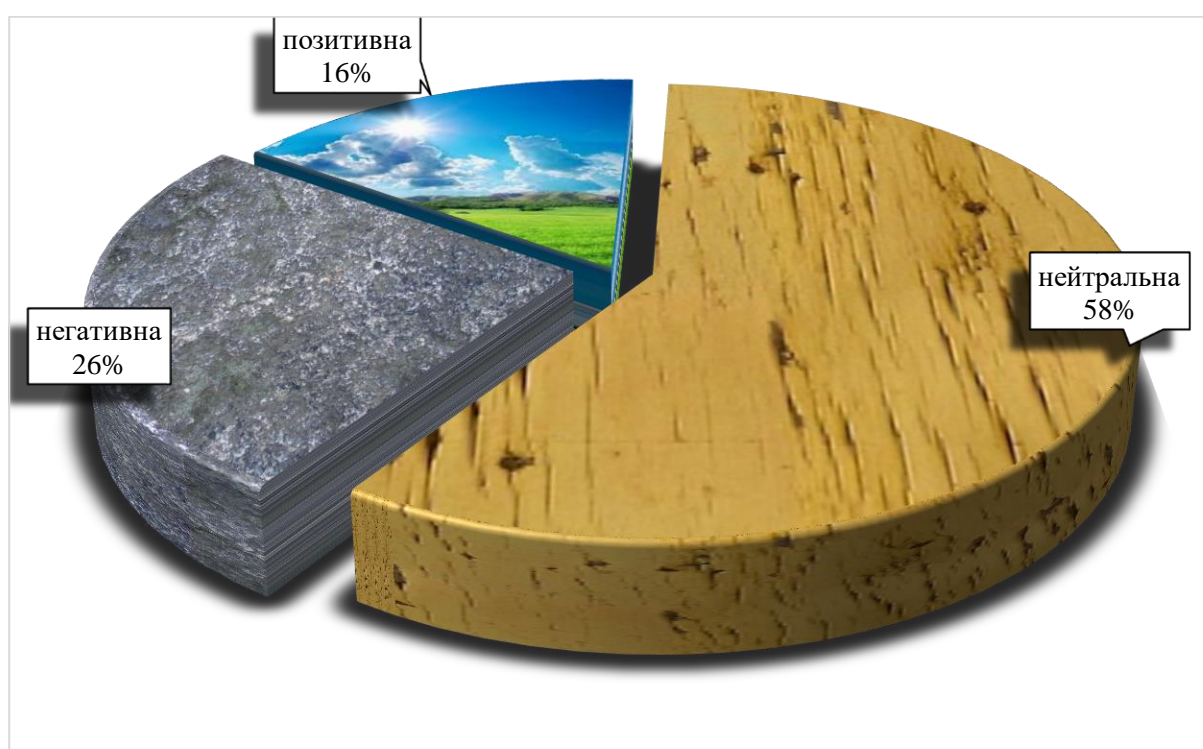
(Ингилизова, Светослава. Пиарка от Министерството на икономиката стана втора в конкурса «Мисис Европа» = [Про перемогу на конкурсі «Mісіс Європа»] / С. Ингилизова // Факти. – Sofia, 2021. – 05.02. (<https://fakti.bg/bulgaria/550886-piarka-ot-ministerstvoto-na-ikonmikata-stana-vtora-v-konkursa-misis-evropa>)).

Меморіальне погруддя українському поету Т. Шевченку було встановлене в сербському місті Новий Сад після десятиліття з моменту першої ініціативи за останні роки, після подій навколо Криму та російсько-українського конфлікту. Пам'ятник урочисто відкрили посол України в Сербії О. Олександрович та мер Нового Саду М. Вучевич, які сказали, що «всі слов'янські народи, як українські, так і російські, хочуть найкращих відносин». О. Олександрович сказав, що Україна повністю поважає суверенітет і територіальну цілісність Республіки Сербія, включаючи Косово, як невіддільну частину Сербії. «Крім того, я радий, що Республіка Сербія поважає суверенітет і територіальну цілісність України», – додав посол України

(Ковачевић, С. Откривена биста Тараса Шевченка = [Відкрито пам'ятник Тарасу Шевченку] / С. Ковачевић // Политика. – Belgrad, 2021. – 11.02. (<http://www.politika.rs/scc/clanak/472754/>)).

ТОНАЛЬНІСТЬ ПУБЛІКАЦІЙ ПРО УКРАЇНУ

Протягом досліджуваного періоду більшість публікацій електронних закордонних ЗМІ щодо загальноукраїнської проблематики мали нейтральне забарвлення (58 %). Значну частку становили повідомлення з позитивним контекстом (16 %) і 26 % матеріалів мали негативну модальність.



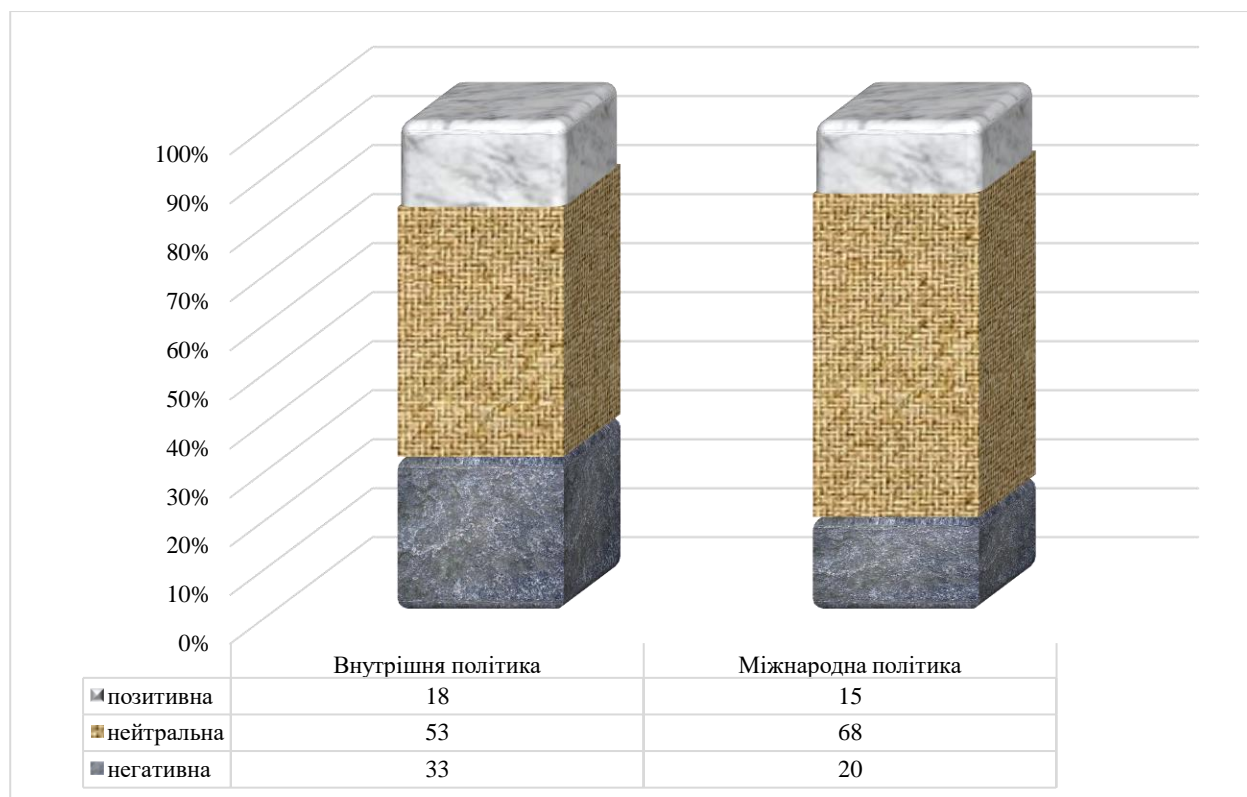
Діаграма 11. Співвідношення тональності матеріалів про Україну в світових ЗМІ (доля публікацій за період 1-15 лютого 2021 року)

Найчастіше зарубіжні інформаційні джерела використовували нейтральну тональність, оцінюючи діяльність України на міжнародній арені (68 %). Нейтральний контекст повідомлень зарубіжних ЗМІ пов'язаний, перш за все, з оцінкою зустрічі у Брюсселі прем'єр-міністра України Дениса Шмигала та президента Європейської ради Шарля Мішеля. У нейтральному ключі висвітлювали зарубіжні медіа результати сьомого засідання Ради асоціації, на якій було підтверджено незмінну відданість сторін зміцненню політичної асоціації та економічної інтеграції між Україною та Європейським Союзом на основі Угоди про Асоціацію та Поглибленої та всеохоплюючої зони вільної торгівлі, а також спільних цінностей, які в ній закладені.

Наразі відгуки в позитивному (18 %) та негативному ключі (33 %) стосувалися внутрішньої політики України. Підтримка України світовими медіа в позитивній

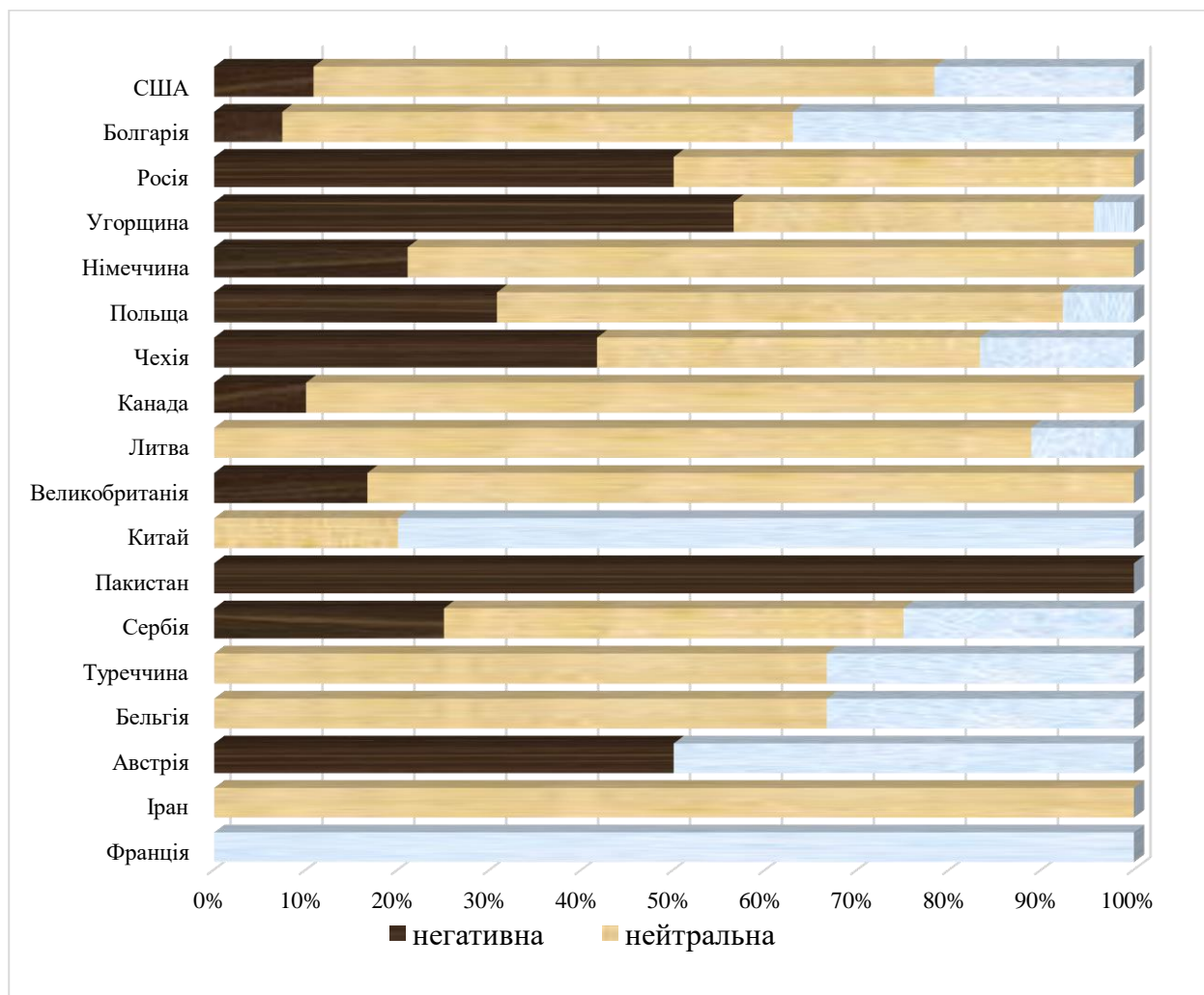
модальності стосувалася позиції США щодо надання Україні економічної і військової допомоги та досить динамічних українсько-китайських у сфері науки та культури.

Негативний контекст повідомлень світових ЗМІ здебільшого стосувалися неефективних заходів в країні щодо закупки вакцини від Covid-19 для населення. У даному контексті наголошувалося на відставанні України від своїх сусідів у щепленні населення проти Covid-19. Російські джерела передбачувано висловлювали критичні зауваження щодо подій в Україні, зосереджуючись на проблемах Донбасу та боротьбі уряду України з російською пропагандою на українських телеканалах.



Діаграма 12. Модальність публікацій про Україну в іноземних ЗМІ в ракурсі загальних рубрик (питома вага публікацій за період 1-15 лютого 2021 року)

Аналізуючи чинники, які мають найбільший позитивний вплив на імідж України, можна відзначити культурний і політичний, в меншій мірі впливають економічний і фінансовий чинники. У негативному контексті Україна постає як країна неповних реформ і нереалізованих потенціалів, з корумпованою державною системою. На погіршення іміджу країни, як багато разів доводили експерти, активно працює російська пропагандистська машина.



Діаграма 13. Розподіл тональності публікацій про Україну в іноземних ЗМІ в ресурсах окремих країн (питома вага публікацій за період 1-15 лютого 2021 р.)

Загалом, зарубіжні ЗМІ протягом 1-15 лютого 2021 р., аналіз змісту публікацій яких представлено у даному огляді, представили багатосторонні уявлення про Україну, що складаються в порівняно цілісний образ. Загалом у матеріалах світових медіа Україна постає державою, яка має значні перспективи, заручившись підтримкою США та країн Європейського Союзу. Аналітичні та прогностичні матеріали зарубіжних оглядачів щодо українсько-американських відносин, дискусій щодо будівництва російського газогону «Північний потік-2» та протистояння агресивній політиці Росії, що загрожує національній безпеці, суверенітету і незалежності України, формують різні точки зору зацікавленості нашою країною.